

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลัก
ของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

นันทพงศ์ หมิแหะหมั่น

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**A DEVELOPMENT OF GOOD GOVERNANCE INDICATORS
FOR THE CORE MISSION OF UNIVERSITIES IN THE SOUTH**

NANTAPONG MILAHEMAN

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Doctor
of Philophy in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2014**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
ของรัฐในภาคใต้

ผู้วิจัย นายนนทพงศ์ หมิแหะหมัน

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.อรุณ จิตมล)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรุณ จิตมล)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัสวภูมิ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(อาจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

รองอธิการบดี รักษาราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
ผู้วิจัย	นายันทพงศ์ หมีแหะหมั่น
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ดร.อรุณ จุติผล
กรรมการที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวบ่งชี้ ตรวจสอบคุณภาพ และวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร อาจารย์ทางวิชาการ และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ 10 แห่ง จำนวน 81 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .968 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัยพบว่า

- ผลการสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีนำไปใช้ดำเนินการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยปรากฏว่าการนำหลักนิยามหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบหลักความคุ้มค่าไปใช้ในภารกิจด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตมี 20 ตัวบ่งชี้ด้านการวิจัยมี 15 ตัวบ่งชี้ด้านบริการวิชาการมี 10 ตัวบ่งชี้และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมี 5 ตัวบ่งชี้ตามลำดับ
- ผลการตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการที่ดีเพื่อนำมาใช้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในการนำมาใช้บริหารจัดการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ในระดับสูงทุกด้าน มีค่าความเชื่อถือได้ในระดับสูงมาก และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ปรากฏว่า สามารถใช้ได้ตามเกณฑ์ 10 องค์ประกอบ

3. ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการที่ดี พบว่า สามารถนำมาใช้ได้ 48 ตัวบ่งชี้ โดยแบ่งกลุ่มองค์ประกอบได้ทั้งหมด 10 องค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบมีตัวบ่งชี้ เรียงตามลำดับ คือ 9 ตัวบ่งชี้ 6 ตัวบ่งชี้ 7 ตัวบ่งชี้ 6 ตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ และ 3 ตัวบ่งชี้

ABSTRACT

The Title	A Development of Good Governance Indicators for the Core Mission of Universities in the South
The Author	Mr. Nantapong Milaheman
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Dr.Arun Jutiphon
Thesis Advisor	Professor Dr.Teera Runcharoen

The objective of this research were to create, quality monitoring and analysis the indicators of good governance as a core mission of the universities in the South. The 81 samples consisted of administrators, academic lecturers and students from 10 universities in south of Thailand. Samples selected by simple random sampling method. The instruments were questionnaires with the reliability of .968, statistics for data analyzed were percentage, mean, standard deviation and exploratory factor analysis (EFA).

The research findings were as follows:

1. The creation of the indicators of good governance were carry out for the core mission of the universities found that the principle of rule of law, morality, transparency, participation, responsiveness and effectiveness. The creations of the indicators to use as a core mission of the universities are 1) learning, teaching and producing graduates have 20 indicators. 2) developing research has 15 indicators. 3) academic services have 10 indicators and 4) integration of local and universal wisdom has 5 indicators respectively.

2. The quality monitoring of all indicators are suitable and in a very high level of reliability. When analyzed the indicators factor found the available of 10 factors.

3. The analyzed result indicators found that can be used 48 indicators. When grouping by the available of 10 factors found the sequence in order is 9 , 6 , 7 ,6 , 3 , 4 , 3 , 4 , 3 and 3 indicator respectively.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ ต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของ อาจารย์ ดร.อรุณ จุติผล ประธานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุณเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา รองศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรินทร์ ศรีวิหะ อาจารย์ ดร.วิมล จันทร์แก้ว และ ดร.สุภโชค เสือทอง ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความอนุเคราะห์ ตรวจ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทร สุนทรยุทธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารวย เมฆานวกุล อาจารย์สุภาวดี หนูเจริญ และอาจารย์ ดร.วิมล จันทร์แก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐภาคใต้ทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่าน ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำผลไปใช้ในการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่กรุณาอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ในสาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 1/2555 ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือตลอดมา รวมทั้งขอบคุณคุณแม่ และสมาชิกครอบครัว ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่คอยส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

นนทพงศ์ หมิแหะหมัน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 10

แนวคิดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้.....	11
ความหมายของตัวบ่งชี้.....	11
ประเภทของตัวบ่งชี้.....	12
ลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้.....	15
วัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ.....	20
แนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้.....	21
การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้.....	23
การจัดทำตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นมาตรฐานการอุดมศึกษา.....	25
ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการอุดมศึกษา.....	26

บทที่	หน้า
ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพ	29
โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้ตามมุมมองทางการบริหาร	30
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการที่ดี.....	33
ความหมายของการบริหารการจัดการที่ดี	33
องค์ประกอบของการบริหารการจัดการที่ดี.....	35
การบริหารกิจการที่ดีในสถาบันอุดมศึกษา.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา.....	47
การบริหารสถาบันอุดมศึกษา.....	47
รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่.....	50
ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย.....	51
สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ.....	60
งานวิจัยต่างประเทศ.....	65
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	68
ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจ หลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้.....	70
ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลัก ของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้.....	70
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของ มหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	113
สรุป.....	113
อภิปรายผลการวิจัย	117
ข้อเสนอแนะ	125

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	134
ภาคผนวก ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ	135
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	137
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	146
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	151
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	153
ประวัติผู้วิจัย	155

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตาม ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ทั้ง 4 ด้าน 71
2	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม 71
3	จำนวนกลุ่มประชากร/จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 73
4	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 78
5	ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย 80
6	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดี ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ด้านการเรียนการสอน และการผลิตบัณฑิต 85
7	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตาม ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการวิจัย 87
8	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการบริการวิชาการ 88
9	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการ ที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม..... 90
10	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การ บริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย จำแนกตามภารกิจ..... 91
11	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตาม ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการเรียนการสอนและการผลิต บัณฑิต 91
12	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดี ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการวิจัย 94

ตารางที่

หน้า

13	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการบริการวิชาการ.....	95
14	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม.....	97
15	การตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้ค่าสถิติ Kasier – Meyer – Olkin (KMO) และ Bartlett’s Test of Sphericity.....	98
16	ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ	99
17	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 1	100
18	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 2.....	102
19	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 3.....	103
20	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 4	104
21	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 5	106
22	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 6	107
23	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 7.....	108
24	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 8	109
25	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 9.....	110
26	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 10.....	111

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้	31
3	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	69
4	โมเดลโครงสร้างเชิงทฤษฎี	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกก้าวเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Era) หรือยุคโลกาภิวัตน์และเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – Based Society and Economy) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการในทุกวิชาชีพจึงจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าผู้บริหารเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของหน่วยงานและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ(ธีระ รุณเจริญ,2555, 7)

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่ง ต้องปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลและประกอบกับการเกิดวิกฤตในด้านต่างๆทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้เกิดปัญหากระทบถึงระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน ซึ่งมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องเร่งสร้างคุณภาพให้สามารถแข่งขันกับการจัดการศึกษาในระดับนานาชาติได้ พร้อมกันนี้หน่วยงานทุกแห่งของรัฐถูกกำหนดให้ปรับปรุงงานในความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการที่ดี โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี,2542)

มหาวิทยาลัยของรัฐได้รับยกย่องว่าเป็นแหล่งมันสมองของประเทศอุดมไปด้วยนักวิชาการที่เป็นเลิศในสาขาต่างๆมีความพร้อมที่สมควรเป็นแบบอย่างของการบริหารจัดการองค์กรที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ สมบูรณ์แบบที่สุดในสภาพปัจจุบัน แต่ด้วยระบบวัฒนธรรมพื้นฐานดั้งเดิม และการยึดติดต่อการปฏิบัติตนในสังคมเดิมที่เคยชิน ตลอดจนความอ่อนแอของระบบมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการเปลี่ยนแปลงใดๆและอาจจะมองการปรับเปลี่ยนไปในทิศทางไม่สร้างสรรค์ จากสภาพสังคมโลกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นสังคมที่เน้นคุณภาพมากขึ้น ความรู้ทำให้เกิดการตื่นตัวในกลุ่มคนบางกลุ่ม กลุ่มที่ตื่นตัวมากได้แก่กลุ่มที่เป็นนักคิด นักวิชาการ และนักธุรกิจเอกชน ซึ่งต้องการผลผลิตที่ดีคุณภาพ ให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศทั่วโลกได้ ทำให้ระบบการบริหารจัดการองค์กรเปลี่ยนไป การบริหารจัดการองค์กรถูกกำหนดให้นำมาใช้มากขึ้น องค์กรต้องรับผิดชอบต่อ

สังคมและประชาชนมากขึ้น ทำให้เกิดการบริหารจัดการที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องการให้เกิดการบริหารคนให้คุ้มกับคุณค่าของเขา นอกจากนั้นยังต้องการคนที่เป็นทั้งคนเก่ง คนดี ในสังคม ผลจากการตื่นตัวดังกล่าวประกอบกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่ถดถอยอย่างมาก ในช่วงที่ 4 ปี ที่ผ่านมา ทำให้รัฐต้องกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากและเกิดการวิเคราะห์ถึงสภาพโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลทุกระดับการศึกษา ซึ่งได้ข้อสรุปที่ชัดเจนตรงกันว่า ถ้าจะให้ประเทศไทยพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยของรัฐจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาท โดยเฉพาะจะต้องมีความคล่องตัวในด้านการบริหารองค์กรและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นและจากนโยบายของรัฐต้องการให้องค์กรของรัฐนำระบบบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในทุกหน่วยงาน ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษา การเรียนการสอน การวิจัย การบริหารทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำเป็นต้องปรับบทบาทให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น ด้วยการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น ในการนำระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐ(อนุรักษ์ นวพรไพศาล และคณะ, 2546, 1-2)

การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) หรือเรียกว่าธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงมานานแล้วในสังคมตะวันตกแต่ได้มีการกล่าวถึงอย่างจริงจังในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อไม่นานมานี้การบริหารกิจการที่ดีเป็นทั้งแนวคิดหลักการพื้นฐานและวิธีการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานดังที่นักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้ว่าการบริหารกิจการที่ดีเป็นหลักการบริหารแนวใหม่ที่มุ่งเน้นหลักการอันมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานแต่เป็นหลักการทำงานสำหรับองค์กรภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคมโดยการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ซึ่งได้นำเสนอเป้าหมายโครงสร้างและกระบวนการของธรรมาภิบาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 รวมทั้งให้สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลอันจะทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจศรัทธาและไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล สามารถให้บริการทางการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนทำให้ประเทศชาติประหยัดทรัพยากร ประหยัดงบประมาณ และเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542)

การบริหารจัดการที่ดีได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อระบบการเมืองไทยในเวลาต่อมาการปฏิรูประบบการเมืองไทยโดยการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับประชาชนเมื่อปีพ.ศ. 2540 นับว่าเป็นเอกสารสำคัญของการบริหารรัฐแนวใหม่ที่มีเจตนารมณ์มุ่งส่งเสริมเสรีภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน การตรวจสอบอำนาจรัฐการสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่และการกระจายอำนาจซึ่งเป็นรากฐานที่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญหรือธรรมนูญในเวลาต่อมารัฐบาลได้ออกกฎหมายรองรับฉบับสำคัญที่ถือว่าเป็นกรอบแนวคิดและข้อกำหนดของแนวคิดธรรมนูญของหน่วยงานภาครัฐของไทยได้แก่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจและก่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารปกครองประเทศได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งกระตุ้นส่งเสริมศักยภาพภาคประชาสังคมซึ่งได้พัฒนามาสู่การปฏิรูประบบราชการในปีพ.ศ. 2542 โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติโดยการออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 เพื่อให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติและต้องมีการรายงานผลจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยพ.ศ.2546-2550 เพื่อเป็นการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติและกำหนดคติกในการบริหารราชการรวมทั้งได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารราชการที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อนำแนวความคิดธรรมนูญมาใช้ ประกอบด้วยพื้นฐาน 6 ประการได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในการปฏิบัติงานภาครัฐหรือราชการ(สุเทพ เชาวลิศ, 2555, 23-60)

การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) หรือหลักการธรรมนูญเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมและภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายภาคธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติที่ยันตรายที่อาจจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม เป็นต้น อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยและกระแสโลกยุคปัจจุบัน(ไชยวัฒน์ คำชู, 2545)

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการคือการผลิตบัณฑิตการวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมการดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาวปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการ

ที่ดีในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2557, 1)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การกำหนดตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยยังไม่ครอบคลุมสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกันตัวบ่งชี้จึงไม่สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่มีรูปแบบการบริหารและบริบทที่แตกต่างอย่างชัดเจน ทั้งนี้การนำหลักการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีเครื่องมือวัดที่เหมาะสมเชื่อถือได้ และได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีความสนใจที่ต้องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยให้มีความชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของการเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
3. เพื่อวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ดังปรากฏในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้จำนวน 10 แห่ง ซึ่งเปิดสอนในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า โดยเปิดดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งค้นหาคำตอบเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของ

มหาวิทยาลัย โดยในการวิจัยนี้ใช้องค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย จำนวน 6 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1)หลักนิติธรรม2) หลักคุณธรรม3)หลักความโปร่งใส4) หลักการมีส่วนร่วม5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

2. การพัฒนาตัวบ่งชี้ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นให้ได้ตัวบ่งชี้ที่ตอบสนองและสอดคล้องต่อภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการกิจหลักจำนวน 4 ประการ ได้แก่ 1) การเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ตัวบ่งชี้ของตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ดังแสดงในภาพที่ 1 เป็นการมุ่งสร้างตัวบ่งชี้ที่จะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการตามภารกิจต่างๆ ทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมาแล้วได้อย่างบรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยระบบบริหารจัดการที่ดี

3. การพัฒนาตัวบ่งชี้จากองค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดี ทั้ง 6 องค์ประกอบ ดำเนินการสร้างโมเดลเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดี โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ตัวบ่งชี้ หมายถึงข้อมูลเชิงประจักษ์หรือค่าทางสถิติและเครื่องมือประเมินสถานการณ์เพื่อบ่งบอกถึงสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานของกิจการ โดยในการศึกษาครั้งนี้ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่แสดงสถานะหรือชี้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปของการบริหารจัดการที่ดีของมหาวิทยาลัยที่มีความสอดคล้องกับรูปแบบของการบริหารของตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยภาครัฐ

2. การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้หมายถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อจัดกลุ่มความสัมพันธ์เป็นกลุ่มๆ

3. การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ หมายถึง การประเมินตัวบ่งชี้ในการบริหารมาใช้บริหารจัดการตามภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน

4. การบริหารจัดการที่ดีหมายถึง การบริหารงานในมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามโครงสร้างการบริหารตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตด้านการวิจัยด้านการบริการวิชาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

5. ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย หมายถึง ภารกิจที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดไว้ และมี 4 ภารกิจ คือ

5.1 ภารกิจด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพมีคุณลักษณะตามหลักสูตรการผลิตบัณฑิตเกี่ยวข้องกับหลักสูตรซึ่งเป็นแผนการจัดวิชาความรู้ว่าเป็นระบบเหมาะสมกับระดับปริญญาและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในตลาดแรงงานคณาจารย์คือกลุ่มผู้ร่วมสร้างและบริหารหลักสูตรหล่อหลอมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบเช่นระบบการศึกษาคุณสมบัติของนักศึกษาการลงทะเบียนเรียนการวัดประเมินผลการศึกษาการรักษาสภาพนักศึกษาระยะเวลาการศึกษาการสำเร็จการศึกษา

5.2 ภารกิจด้านการวิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบเพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการประยุกต์ใช้มีการบันทึกเป็นเอกสารตามรูปแบบของการวิจัยเช่นมีการตั้งสมมุติฐานมีการกำหนดปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุสมผลมีวัตถุประสงค์ชัดเจนมีการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์หาค่าความและสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบตรงตามวัตถุประสงค์การส่งเสริมงานวิจัยของมหาวิทยาลัยต้องประกอบด้วยคามมีนโยบายด้านการวิจัยมีหลักเกณฑ์สนับสนุนการวิจัยการรับทุนวิจัยจากแหล่งภายนอกการดูแลด้านสิทธิบัตรและทรัพย์สินทางปัญญาและการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยรวมทั้งมีการยกย่องผู้มีผลงานวิชาการ

5.3 ภารกิจด้านการบริการวิชาการ หมายถึง การบริการทางวิชาการแก่สังคมมหาวิทยาลัยพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนสังคมและประเทศชาติในรูปแบบต่างๆ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสมรูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลายเช่นการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษาให้การอบรมหรือสัมมนาวิชาการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตรมีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ

5.4 ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟูสืบสานเผยแพร่วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของ

สถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีการบูรณาการการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

6. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย 6 หลักคือ

6.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงามไม่ทุจริตไม่ประพฤติผิดวินัยไม่กระทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ รวมถึงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการคอร์รัปชันหรือนื้อราษฎร์บังหลวง การไม่ละเมิดจริยธรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติและกฎหมายโดยการณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียรความมีระเบียบวินัย

6.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆและสามารถตรวจสอบได้

6.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทางร่วมการแก้ไขปัญหาพร้อมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

6.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะรวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

6.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน รวมทั้งมีการป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแข่งขันกับภายนอก ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่าซึ่งจำเป็นต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยส่วนรวม

7. มหาวิทยาลัยของรัฐภาคใต้ หมายถึง สถาบันการศึกษาซึ่งเปิดสอนระดับปริญญาตรีและสูงกว่าที่เป็นของรัฐและในกำกับของรัฐในเขตภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่)มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ของการวิจัย

สามารถนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการที่ดี และเป็นเครื่องมือประเมินในการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจของมหาวิทยาลัยในภาคใต้เพื่อให้เกิดคุณภาพการบริหารจัดการที่ดี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำว่าเอกสารเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้
  - 1.1 ความหมายของตัวบ่งชี้
  - 1.2 ประเภทของตัวบ่งชี้
  - 1.3 ลักษณะของตัวบ่งชี้
  - 1.4 วัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ
  - 1.5 แนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้
  - 1.6 การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้
  - 1.7 การจัดทำตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นมาตรฐานการอุดมศึกษา
  - 1.8 ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการอุดมศึกษา
  - 1.9 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพ
  - 1.10 โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้ตามมุมมองทางการบริหาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี
  - 2.1 ความหมายของการบริหารจัดการที่ดี
  - 2.2 องค์ประกอบการบริหารจัดการที่ดี
  - 2.3 การบริหารจัดการที่ดีของมหาวิทยาลัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา
  - 3.1 การบริหารสถาบันอุดมศึกษา
  - 3.2 รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่
  - 3.3 ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้

ความหมายของตัวบ่งชี้

จากการศึกษาการให้นิยามหรือความหมายของตัวบ่งชี้ พบว่า มีผู้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ (Indicator) ไว้ต่างๆ กันดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537, 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือ ค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งชี้บอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน

พจนานุกรม Webster Dictionary (1999) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่ชี้บอกหรือชี้ให้เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งค่อนข้างแม่นยำไม่มากก็น้อย

พจนานุกรม Oxford Dictionary (2005) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่บ่งชี้หรือบอกทิศทางไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พรเทพ เมืองแมน (2546, 30) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ไว้ว่า ตัวบ่งชี้สามารถใช้เป็นตัวประเมินสถานการณ์หรือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่สามารถบอกสถานการณ์เป็นที่ยู่ หรือที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาที่เราศึกษา เพื่อให้ทราบว่าสถานการณ์นั้นอยู่ในระดับ มีภาวะความเป็นอยู่อย่างไร โดยจะเป็นการประมาณสถานการณ์ในเชิงปริมาณ และกำหนดเป็นค่าตัวเลขในลักษณะที่มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงของสถานการณ์นั้นๆ ทั้งนี้สถานการณ์ที่ได้ประมาณในเชิงปริมาณและกำหนดเป็นค่าตัวเลขไว้แล้ว สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาสถานการณ์นั้นๆ ได้

สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2547) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวที่นำมาวัด หรือชี้ให้เห็นคุณลักษณะ สภาพการณ์ของสิ่งที่ต้องนำมาศึกษา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีลักษณะเชิงคุณภาพหรือปริมาณ โดยการนำข้อมูลหรือตัวแปร หรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นคุณลักษณะหรือสภาพการณ์นั้นได้

รัชดา ธรรมเจริญ (2554) ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นหรือบ่งบอกสะท้อนภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ที่เราสนใจ เป็นการวัดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะ สภาพการณ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

วรชัย ปานนิตยพงศ์ (2554) ให้ความหมายของ ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่แสดงเกี่ยวกับปริมาณ และคุณค่าคุณลักษณะที่ต้องบ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษา อาจอยู่ในรูปข้อความ ตัวประกอบ ตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข นำข้อมูล ตัวแปร ข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน ค่าของตัวบ่งชี้สามารถแสดงหรือระบุ หรือบ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมอย่างกว้างๆ แต่ต้องชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการ

ศึกษาได้และใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาได้

บัสเตียน โอคคิส และ ไกยตัน (Burstein, Oakes & Guiton, 1992, 410) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวบ่งชี้เป็นค่าสถิติที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับสถานะ คุณภาพ หรือผลการปฏิบัติงานของระบบการศึกษาซึ่งอาจเป็นค่าสถิติเฉพาะเรื่องค่าสถิติรวมก็ได้ โดยจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศหรือค่าที่สังเกตได้เชิงปริมาณหรือเป็นสารสนเทศเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานะของสิ่งที่มุ่งวัด หรือสะท้อนลักษณะรวม ทั้งปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานอย่างกว้างๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ประเภทของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการและเกณฑ์ในการแบ่งได้เป็น 3 ชนิด (Johnstone, 1981, 15-16; อ้างถึงใน เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และแสง ปิ่นมณี, 2529, 5-6; กมล สุคประเสริฐ, 2543, 4-5; พรเทพ เมืองแมน, 2546, 31)

1. ตัวบ่งชี้ตัวแทน (Representative Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะง่ายที่สุด ซึ่งใช้ในการวิจัย การบริหารและการวางแผน โดยทำการเลือกตัวแปรเพียงตัวเดียวมาสะท้อนแง่มุมหนึ่งของระบบ เช่น ตัวบ่งชี้ตัวแทนตัวแปรทางการศึกษาในระบบการศึกษานิยมใช้กันมากที่สุด คือ อัตราการเข้าเรียน (Enrolment Ratio) ค่าร้อยละของผลิตภัณฑ์รวม (Percentage of the Gross National Product : GNP) ที่ใช้เพื่อการจัดการศึกษา บางครั้งก็ใช้ระดับการศึกษา (Level of Education) หรือ อัตราการรู้หนังสือ (Literacy Rate) ซึ่งในปัจจุบันการเลือกตัวแปรตัวหนึ่งตัวใดให้เป็นตัวแทนของระบบ มักเป็นไปตามอำเภอใจ ไม่ค่อยได้ตัดสินใจให้ได้อย่างแท้จริง ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการนำผลไปใช้เพื่อสรุปอ้างอิง

การเลือกตัวแปรเพียงตัวเดียวให้ทำหน้าที่แทนเสมือนระบบทั้งระบบ มักจะไม่ใช่ที่ยอมรับของนักนโยบาย นักวางแผน นักบริหารหรือนักวิจัย เพราะระบบต่างๆ มีความสลับซับซ้อน ประกอบด้วยระบบย่อยๆ และแง่มุมต่างๆ มาก ดังนั้นจะต้องระมัดระวังในการเลือกสรรตัวแปร ซึ่งต้องมีเหตุผลที่ชัดเจนว่าเหตุใดจึงเลือกตัวแปรนี้โดยไม่เลือกตัวแปรอื่น ต้องขจัดความลำเอียงและการขาดเหตุผลให้หมดไป

2. ตัวบ่งชี้แยกส่วน (Disaggregative Indicators) ตัวบ่งชี้ประเภทนี้ได้นำข้อมูลมาแยกเป็นส่วนๆ แทนที่จะใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งอธิบายคุณลักษณะหรือมโนทัศน์หนึ่ง ต้องอาศัยคำนิยามของแต่ละตัวแปรเพื่อการอธิบายแต่ละส่วนหรือแต่ละองค์ประกอบของระบบ ซึ่งถ้านำมาใช้อธิบายเพียงบางส่วนก็จะเกิดปัญหาความไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ตัวแปรแต่ละตัวจะต้องเป็นอิสระจากตัวแปร

อื่นๆ ด้วย ดังนั้นตัวบ่งชี้เดี่ยวจึงมีความยุ่งยากและมีความละเอียดในการจัดทำมาก บางครั้งอยู่ในรูปที่ไม่เหมาะสมและไม่ประหยัด อีกทั้งไม่ช่วยอธิบายคุณลักษณะหรือระบบที่ต้องการศึกษาได้ถูกต้องมากนัก

3. ตัวบ่งชี้รวม (Composite Indicators) เป็นการรวมตัวแปรจำนวนหนึ่งที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน ค่าที่ได้ของตัวบ่งชี้ประเภทนี้จะเป็นค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่นำมารวมกัน ซึ่งช่วยอธิบายลักษณะหรือสภาพของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี ขอมอบในความสลับซับซ้อนของระบบนั้นๆ ตามปกติในระบบหนึ่งๆมีแง่มุมที่เกี่ยวข้องไปด้วยกัน ในแต่ละแนวคิด มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอด ซึ่งต้องอธิบายด้วยวิธีการใช้ตัวแปรที่หลากหลาย (Multivariate) ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กันจำนวนหนึ่งรวมกันเข้าแล้ว สามารถอธิบายลักษณะหนึ่งของระบบอย่างมีความถูกต้องได้ในระดับที่ค่อนข้างสูง ซึ่งนักวิชาการจำนวนมากยอมรับว่า ตัวบ่งชี้รวมมีความเชื่อมั่นได้มากกว่าตัวบ่งชี้ที่มาจากตัวแปรตัวหนึ่งตัวใดเพียงตัวเดียว

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) กำหนดตัวบ่งชี้เป็น 2 ประเภท คือตัวบ่งชี้เชิงปริมาณและตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพจะระบุเกณฑ์มาตรฐานเป็นข้อๆ กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้เป็น 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 การประเมินเชิงคุณภาพนี้จะมีทั้งการนับจำนวนข้อและระบุว่าผลการดำเนินงานได้กี่ข้อ ได้คะแนนเท่าไร กรณีที่ไม่ดำเนินการใดๆ หรือดำเนินการไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนน ให้ถือว่าได้ 0 คะแนน และการประเมินโดยกำหนดการให้คะแนนตามที่ได้คะแนนหรือสถาบันดำเนินการ และกรรมการประเมิน (peer review) จะพิจารณาผลการดำเนินการนั้นๆ รวมกันก่อนที่จะบันทึกคะแนน โดยมีระดับคะแนนอยู่ระหว่าง 0 - 5

2. ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณอยู่ในรูปของร้อยละหรือค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 โดยเป็นค่าต่อเนื่อง (มีจุดทศนิยม) สำหรับการแปลงผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ ซึ่งอยู่ในรูปร้อยละหรือค่าเฉลี่ย เป็นคะแนนทำโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ โดยที่แต่ละตัวบ่งชี้จะกำหนดค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นคะแนนเต็ม 5 ไว้

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆนำไปใช้เป็นแนวทาง (Guideline) ในการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของแต่ละสถาบันตามความสมัครใจภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในจะครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการของการอุดมศึกษาและพันธกิจด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ (1) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต (2) พันธกิจด้านการวิจัย (3) พันธกิจด้านการบริการวิชาการ (4) พันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ สำหรับการประกันคุณภาพ

ระดับหลักสูตรจะเน้นพันธกิจในด้านการผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ ส่วนพันธกิจด้านอื่นๆจะเป็น การบูรณาการเข้าไว้ด้วยกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ในระดับคณะและสถาบันจะครอบคลุมพันธกิจหลัก ของการอุดมศึกษารวมทั้งการบริหารจัดการได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจเหล่านั้นได้ ทั้งหมด

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2541, 54) ได้แบ่งวิธีการจำแนกประเภทของ ตัวบ่งชี้ในระบบการศึกษาจากแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ ไว้ 5 วิธี ดังนี้

1. จำแนกโดยวิธีการพิจารณาจากตัวแปรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างตัวบ่งชี้แบ่งได้ ดังนี้

1.1 ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทน (Representative Indicators) ตัวบ่งชี้ที่เป็น ตัวแทนการ เลือกตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาเป็นตัวแทนเพื่อช่วยชี้หรือสะท้อนให้เห็นแง่มุมของระบบการศึกษา ใช้มากในงานวิจัยงานบริหารและงานวางแผนตัวแปรที่นำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ที่พบบ่อยคืออัตราการ เข้าเรียนของนักเรียนระดับต้นร้อยละของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GNP) ที่ใช้เพื่อการศึกษาอัตราการ อ่านออกเขียนได้เป็นต้นในระบบการศึกษาถ้าใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียวเป็นตัวแทนในการวัดระบบ การศึกษาซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน เป็นเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้

1.2 ตัวบ่งชี้แยกส่วน (Disaggregative Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่นำ ข้อมูลมา จำแนกออกมาเป็นส่วนเดียวการอธิบายต้องอาศัยความหมายของแต่ละตัวแปรเพื่ออธิบายแต่ละส่วน แต่ละองค์ประกอบของระบบการศึกษาแทนที่จะใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งอธิบายลักษณะหรือมโน ทัศน์หนึ่งๆทำให้ไม่สามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะถ้านำไปใช้เพื่ออธิบายเพียง บางส่วนก็เกิดปัญหาในความไม่ถูกต้องลักษณะของตัวบ่งชี้ประเภทนี้จึงไม่ช่วยอธิบายลักษณะของ ระบบการศึกษาได้ถูกต้อง

1.3 ตัวบ่งชี้รวม (Composite Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่รวมตัวแปร จำนวนหนึ่งเข้า ด้วยกันกลายเป็นค่าออกมาตัวหนึ่ง สำหรับบอกคุณลักษณะของสิ่งนั้น มีการถ่วงน้ำหนักของตัว แปรแต่ละตัวเพราะตัวแปรแต่ละตัวอาจจะมีค่าน้ำหนักไม่เท่ากัน แล้วคำนวณค่าตัวบ่งชี้รวมออกมา ตัวบ่งชี้ที่อธิบายลักษณะหรือสถานการณ์ของการศึกษาได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียว

2. จำแนกโดยวิธีการพิจารณาจากวิธีการแปลผลค่าของตัวบ่งชี้ แบ่งได้ดังนี้

2.1 ตัวบ่งชี้ที่มีการแปลผลแบบอิงกลุ่ม (Norm-reference Comparison) เป็นตัวบ่งชี้ เปรียบเทียบระบบการศึกษาต่าง ๆ ในระยะเวลาเดียวกันหรือเป็นการเปรียบเทียบกับกลุ่ม

2.2 ตัวบ่งชี้ที่มีการแปลผลแบบอิงตนเอง (Self-reference Comparison) เป็นตัวบ่งชี้ เปรียบเทียบในระบบการศึกษาเดียวกัน แตกต่างกันในด้านระยะเวลา หรือเป็นการเปรียบเทียบกับตนเอง

2.3 ตัวบ่งชี้ที่มีการแปรผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-reference Comparison) เป็นตัวบ่งชี้ที่เปรียบเทียบกับระบบในอุดมคติ หรือจุดมุ่งหมายในแผน หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. จำแนกโดยวิธีการพิจารณาจากลักษณะ/สเกลการวัด แบ่งได้ดังนี้

3.1 ตัวบ่งชี้ที่วัดเป็นค่าสมบูรณ์ (Absolute Measurement) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงค่าเป็นจำนวนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่มีการนำค่าไปเปรียบเทียบหรือสัมพันธ์กับค่าอื่นๆ เช่น จำนวนนักเรียนที่เรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวนชั้นเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

3.2 ตัวบ่งชี้ที่วัดเป็นค่าสัมพันธ์ (Relative Measurement) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงค่าที่มีการนำไปสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับค่าอื่น เช่น สัดส่วนของนักเรียนที่เรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละของนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้ อัตราการเจริญเติบโต เป็นต้น

4. จำแนกโดยวิธีการพิจารณาตามช่วงเวลา แบ่งได้ดังนี้

4.1 ตัวบ่งชี้แสดงค่าในเวลาใดเวลาหนึ่ง (Measurement of Stocks) เป็นตัวบ่งชี้ที่ให้ค่าเป็นปริมาณที่แน่นอนในช่วงเวลาหนึ่ง

4.2 ตัวบ่งชี้แสดงการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา (Measurement of Flows) เป็นตัวบ่งชี้ที่สัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา ข้อมูลอธิบายอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลาถูกรายงานในรูปร้อยละ ปี มีค่าเป็นบวกหรือลบก็ได้

5. จำแนกโดยวิธีการพิจารณาตามระดับการวัด แบ่งได้ดังนี้

5.1 ตัวบ่งชี้ที่วัดลักษณะสภาพรวมทุกระดับ (Measurement of Overall Level) เป็นตัวบ่งชี้ที่วัดคุณลักษณะรวมทุกระดับอาจแสดงในรูปของค่าเฉลี่ย ตัวบ่งชี้ในลักษณะนี้จะไม่เห็นการกระจายการนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกัน อาจได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้อง

5.2 ตัวบ่งชี้ที่วัดลักษณะการกระจาย (Measurement of Distribution) เป็น ตัวบ่งชี้ที่วัดลักษณะการกระจายของข้อมูลในรูปของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าคุณลักษณะที่วัดได้ในกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

ผู้วิจัยจึงสรุปว่า ตัวบ่งชี้มีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับวิธีการกำหนดหรือเลือกใช้เกณฑ์ในการแบ่ง และในการนำตัวบ่งชี้มาใช้ในการศึกษาเรื่องใดก็ตามจะต้องดูความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และลักษณะของข้อมูลว่าต้องการวัดสิ่งใด และออกมาในรูปแบบใด

ลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้

จอห์นสโตน (Johnstone, 1981, 4) กล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญของตัวบ่งชี้สรุปได้ 3 ประการดังนี้

1. ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่บ่งบอก/กำหนดเป็นเชิงปริมาณ หรือสามารถทำให้เป็นปริมาณได้ โดยมิใช่เป็นการบรรยายข้อความ ในการตีความหมายค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะต้องนำมา

เปรียบเทียบกับกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้น จึงจะสามารถบอกได้ว่าค่าตัวเลขที่ได้สูงหรือต่ำ มีความหมายเป็นอย่างไร และในการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายระบบตัวเลขของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นต้องมีความชัดเจน

2. ค่าของตัวบ่งชี้เป็นค่าชั่วคราวไม่ถาวร มีการแปรผันตามเวลาและสถานที่ นั่นคือ ตัวบ่งชี้จะบ่งบอกความหมายโดยมีเงื่อนไขของเวลาและสถานที่กำกับ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้จะบ่งบอกความหมายเฉพาะ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และเฉพาะเขตพื้นที่หรือบริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบที่ต้องจะตรวจสอบ ตัวบ่งชี้อาจจะมีช่วงเวลาเป็นเดือนหรือปีก็ได้ เช่น ตัวบ่งชี้ในช่วงระยะ 3 เดือน หรือช่วงระยะ 5 ปีของจังหวัด เขต ภูมิภาค หรือประเทศใดๆก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำตัวบ่งชี้ต่างๆ

3. ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในลักษณะกว้างๆ หรือให้ภาพในเชิงสรุปโดยทั่วไป มากกว่าที่จะเป็นภาพที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียดส่วนย่อย ตัวบ่งชี้ที่นำมาใช้ในด้านสังคมศาสตร์อาจไม่จำเป็นต้องเป็นตัวบ่งชี้ที่แม่นยำหรือเที่ยงตรงร้อยเปอร์เซ็นต์ ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัดทางด้านสังคมศาสตร์เปรียบเสมือนการใช้กระดาษลิทมัสที่ใช้ทดสอบความเป็นกรดหรือด่างของสารละลาย ถ้าเป็นกรดกระดาษจะเปลี่ยนเป็นสีแดง และถ้าเป็นด่างจะเป็นสีน้ำเงิน แต่ถ้าจะวัดลักษณะความเป็นกรดที่แน่นอนจะต้องดำเนินการทดสอบทางเคมี โดยวัดค่า PH ดังนั้น ตัวบ่งชี้ทางสังคมศาสตร์จะช่วยชี้ให้เห็นสภาพหรือสถานการณ์ที่จะตรวจสอบได้กว้างๆเช่นเดียวกับกระดาษลิทมัส อาจไม่จำเป็นต้องวัดให้ได้ค่าที่เที่ยงตรงแบบการวัดทางวิทยาศาสตร์

แฮทเธอร์ทและ ฮาร์วีย์ (Ashworth & Harvey, 1994, 6-7) กล่าวว่า ลักษณะของตัวบ่งชี้ทางการศึกษาที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน ครอบคลุมบทบาทหลักของสถาบันรวมทั้งครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิต
2. สามารถนำมาใช้ควบคุมและประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันหรือเป็นการประเมินตนเอง (Self Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาบัน รวมทั้งนำมาใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ เพื่อการจัดการศึกษาของสถาบัน
3. มีความตรง (Validity) มีความเชื่อมั่น (Reliability) และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบัน
4. มีความชัดเจนไม่คลุมเครือ (Unambiguous)

สุชาติ ประดิษฐ์รัฐสินธุ์ (2539, 4-7) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง ความไม่ลำเอียง (Bias) ของตัวบ่งชี้ ยกตัวอย่างเช่น ตัวบ่งชี้ผลผลิตภาพของแรงงาน (Labor Productivity) ซึ่งวัดด้วยอัตราส่วนระหว่าง รายได้ต่อค่าใช้จ่ายแรงงาน เมื่อนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในหน่วยงานประเภทผลิตและประเภทบริการ จะทำให้ขาดความเป็นกลาง เพราะการปฏิบัติงานประเภทบริการนั้นต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ส่วนการปฏิบัติงานประเภทการผลิตใช้เครื่องจักรกลมากกว่าแรงงาน

2. ความเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของตัวบ่งชี้มิได้ เกิดจากการคิดเอาเองของผู้วิจัย แต่ขึ้นอยู่กับภาวะที่เป็นอยู่หรือที่เป็นรูปธรรม

3. ความไวต่อความแตกต่าง (Sensitivity) หมายถึง ความสามารถของตัวบ่งชี้ที่จะวัด ความแตกต่างระหว่างวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

4. ค่าของมาตรวัดหรือตัวบ่งชี้ที่ได้ควรมีความหมาย หรือตีความได้อย่างสะดวก (Meaning & Interpretability) กล่าวคือ ค่าของมาตรวัดความสูงสุดและต่ำสุดที่ง่ายต่อความเข้าใจ เช่น มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 10 หรือระหว่าง 0 ถึง 100 ค่าของตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวัดหากอยู่ที่ 60 จะตีความได้ว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย (50) เพียงเล็กน้อย แต่หากค่าของมาตรวัดและตัวบ่งชี้ไม่มีค่าสูงสุด (หรือต่ำสุด) ที่แน่นอน เช่น วัดออกมาแล้วได้ 50 หรือ 120 ก็ไม่ทราบว่าเป็น 50 หรือ 120 นั้นจะตีความอย่างไร

5. ความถูกต้องของเนื้อหาของตัวบ่งชี้ที่นำมาใช้ (Content Validity) ในการศึกษาหรือพัฒนาตัวบ่งชี้ จะต้องศึกษาให้แน่ชัดว่าเนื้อหาในเรื่องที่ศึกษานั้นๆ คืออะไร ตัวบ่งชี้ที่ดีต้องมีความถูกต้องในเนื้อหาที่ต้องการวัด

นภคกุล เจนอักษร (2546, 31-32) ได้กล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญของตัวบ่งชี้ต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ต้องมีนัยเชิงปริมาณ โดยอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องระบุเป็นตัวเลขหรือสถิติข้อมูลใดๆ ก็ได้
2. ต้องเสนอข้อมูลที่พึงประสงค์ทั้งหมดให้ปรากฏชัดเจน
3. ต้องให้ความกระจ่างและข้อเท็จจริงทั้งหมดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. ต้องมีลักษณะเป็นเครื่องมือที่สามารถจำแนก แยกแยะ ประเมินผล หรือ เสนอ วิสัยทัศน์ ตลอดจนความมุ่งหมายใหม่ๆ ได้

นอกจากนี้ พสุ เศษะรินทร์ (2545, 66-69) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะตัวบ่งชี้ที่ดี (Characteristics of Good Key Performance Indicators) ว่าควรประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร

2. ควรแสดงถึงสิ่งที่มีความสำคัญเท่านั้น ซึ่งตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญนั้นจะมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงผลการดำเนินงานที่สำคัญขององค์กรหรือที่เรียกว่า (Performance Indicators) และตัวบ่งชี้ที่ใช้วัดกิจกรรมหรืองานที่มีความสำคัญแต่อาจจะไม่ค่อยผิดพลาด แต่ถ้ากิจกรรมเหล่านี้มีความผิดพลาดเมื่อไร จะก่อให้เกิดปัญหาอย่างใหญ่หลวงต่อองค์กร ซึ่งตัวบ่งชี้ในลักษณะเรียกว่า Danger Indicators ตัวอย่างเช่น ในการขับรถยนต์ตัวบ่งชี้แสดงถึง Performance ของรถยนต์ได้แก่ ในเรื่องของความเร็ว อัตราเร่ง อัตราการใช้น้ำมัน แต่ภายในรถยนต์แต่ละคันยังมี ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการทำงานที่มีความสำคัญ และถ้ามีความผิดพลาดเมื่อไรย่อมจะส่งผลกระทบต่อรถยนต์ ทั้งคัน เช่น ที่วัดความร้อนของเครื่องยนต์ หรือไฟสัญญาณเตือนในเรื่องของน้ำมันเครื่อง เป็นต้น

3. ตัวบ่งชี้ที่เป็นด้านการเงินและไม่ใช่ด้านการเงิน

4. ตัวบ่งชี้ที่เป็นเหตุ (Lead Indicators) และผล (Lag Indicators)

5. ตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นจะต้องมีบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบทุกตัว

6. ตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นมา ควรเป็นตัวบ่งชี้ที่องค์กรสามารถควบคุมได้อย่างน้อยร้อยละ 80

ทั้งนี้เนื่องจากถ้าภายในองค์กรประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ไม่สามารถควบคุมได้มากเกินไปจะทำให้ ตัวบ่งชี้ไม่สามารถแสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กร

7. ตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดได้และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปไม่ใช่ตัวบ่งชี้ที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพียงแต่จัดทำตามตัวบ่งชี้เท่านั้น

8. ผู้บริหารและพนักงานสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดีในการใช้ตัวบ่งชี้ให้เกิดประโยชน์นั้น ไม่ใช่ตัวบ่งชี้เมื่อต้องการประเมินผลเท่านั้น แต่ควรจะใช้ตัวบ่งชี้ในการติดตาม การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่สำคัญ สำหรับองค์กรบางแห่งนำผลของตัวบ่งชี้ใส่ไว้ในระบบ Intranet ภายในองค์กร โดยเป็นรูปกราฟิกที่เข้าใจง่ายและประกอบด้วยสีสากลได้แก่ สีเขียว ซึ่งแสดงว่า ตัวบ่งชี้นั้นบรรลุเป้าหมาย ปลอดภัย สีเหลือง ซึ่งแสดงว่าผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้นั้นเริ่มมี ปัญหาเกิดขึ้น ผู้บริหารและพนักงานสามารถที่จะเข้ามาตรวจสอบตัวบ่งชี้แต่ละตัว ทำให้สามารถ ทราบได้ว่าการดำเนินงานของตนเอง หน่วยงานของตนเองและองค์กรเป็นอย่างไร

9. ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในองค์กร ซึ่งเป็นข้อที่ควรระวังใน การจัดทำตัวบ่งชี้ดังนี้

9.1 ตัวบ่งชี้ โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ของหน่วยงาน จะทำให้แต่ละหน่วยงานต้องมีการ แข่งชิงทรัพยากรภายในองค์กรกัน เพื่อที่จะทำให้แต่ละฝ่ายบรรลุถึงเป้าหมายของตัวบ่งชี้ของตนเอง

9.2 การมีตัวบ่งชี้ของแต่ละหน่วยงานทำให้เกิดการไม่ร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน แต่ละหน่วยงาน เนื่องจากหน่วยงานทั้งหลายจะไม่ร่วมมือหรือช่วยเหลือกัน เพราะการช่วยเหลือ

หน่วยงานอื่น จะทำให้หน่วยงานของตนเอง ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ซึ่งแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหานี้สามารถดำเนินการได้ดังนี้

9.2.1 สร้างตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน 2 หน่วยงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานขึ้นมา เช่น ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงจำนวนของชิ้นงานหรือรายได้ที่เกิดขึ้น จากการทำงานร่วมกันของหน่วยงาน 2 หน่วยงาน เป็นต้น

9.2.2 กำหนดเป็นข้อบังคับให้ชัดเจนว่า สำหรับแต่ละบุคคลหรือแต่ละหน่วยงานนอกเหนือจากจะมีตัวบ่งชี้ที่หน่วยงานของตนจะต้องรับผิดชอบโดยตรงแล้ว ยังต้องมีตัวบ่งชี้แสดงถึงการสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานอื่นด้วย เพื่อไม่ให้หน่วยงานมุ่งเน้นที่ตัวบ่งชี้ของตัวเองมากเกินไป

ฮาร์ท (Hart, 2000) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Indicators) มีลักษณะดังนี้

1. ตรงประเด็น (Relevant) ตัวบ่งชี้ต้องแสดงให้เห็นถึงระบบต่างๆ ของสิ่งที่เราต้องการศึกษา

2. เข้าใจง่าย (Easy to Understand) โดยเฉพาะกับบุคคลที่ไม่มีความรู้ในขอบข่ายที่ศึกษา

3. เชื่อถือได้ (Reliable) สามารถเชื่อถือในข้อมูลที่ตัวบ่งชี้ที่กำหนดได้

4. นำไปสู่ข้อมูล (Accessible Data) ตัวบ่งชี้สามารถเก็บข้อมูลได้

ลักษณะที่สำคัญของตัวบ่งชี้ในระบบการศึกษาจากแนวความคิดของบุคคลต่างๆ เช่น (รัชดา ธรรมเจริญ, 2554) สรุปได้ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ที่นำมาใช้ในด้านสังคมศาสตร์ อาจไม่จำเป็นต้องบ่งชี้ได้อย่างแม่นยำร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่สามารถช่วยชี้ให้เห็นภาพการณ์ที่ต้องการตรวจสอบได้อย่างกว้างๆ

2. ตัวบ่งชี้มีความแตกต่างจากตัวแปร ในแง่ที่ว่าตัวบ่งชี้เป็นการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวมีความสัมพันธ์เข้าด้วยกันทำให้ได้ภาพของระบบในแง่มุมใหม่ที่สามารถอธิบายได้โดยที่ตัวบ่งชี้บ่งบอกถึงภาพสรุปหรือสิ่งที่มุ่งวัดในลักษณะกว้างๆมากกว่าที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียดส่วนย่อย

3. ตัวบ่งชี้จะต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือค่าเป็นตัวเลขได้ มิใช่เป็นการบรรยายข้อความ ในการตีความหมายของค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้ต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้จึงจะสามารถบอกได้ว่าตัวเลขที่ได้มีค่าสูงหรือต่ำดังนั้นในการสร้างเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของตัวบ่งชี้ต้องมีความชัดเจน

4. ค่าของตัวบ่งชี้เป็นค่าชั่วคราว มีค่าคงที่ ณ จุดนั้นช่วงเวลานั้นแต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไปค่าตัวบ่งชี้ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ บางค่าอาจใช้ได้แค่ 1 เดือนหรือ 1 ปี บางค่าอาจใช้ได้ถึง 3 เดือน หรือ 5 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่นำมาใช้ในการตรวจสอบหรือเป็นเกณฑ์ ดังนั้นค่าของตัว

บ่งชี้จึงสามารถบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เปลี่ยนไป ซึ่งอาจเป็นบวก หรือลบก็ได้และยังสามารถเปรียบเทียบค่าตัวบ่งชี้ในแต่ละสถานการณ์ในช่วงเวลาเดียวกันได้ด้วย

5. ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานในการพัฒนาทฤษฎีโดยการรวมตัวแปรเพื่อสร้างเป็นตัวบ่งชี้แล้วนำไปอธิบายทฤษฎีในงานวิจัยต่างๆซึ่งมีความเหมาะสมในการนำเสนอแนวคิดได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรเดี่ยว

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ลักษณะที่สำคัญของตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกกำหนดเป็นเชิงปริมาณ หรือสามารถทำให้เป็นปริมาณได้โดยมิใช่เป็นการบรรยายข้อความ ในการศึกษาความหมายค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะต้องนำมาเปรียบเทียบกับกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้น จึงจะสามารถบอกได้ว่าค่าตัวเลขที่ได้สูงหรือต่ำ มีความหมายเป็นอย่างไร และในการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายระบบตัวเลขของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นต้องมีความชัดเจน

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ

จอห์นสโตน (Johnstone, 1981, 6-13) วัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ มีดังนี้

1. เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย (The Statement Policy) โดยทั่วไปปัญหาหลักของการวางแผนที่พบได้บ่อยก็คือ การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในลักษณะกว้างๆ และคลุมเครือ ขาดความชัดเจน และขาดการระบุในลักษณะเฉพาะเจาะจง ซึ่งการนำตัวบ่งชี้ทางการบริหารกิจการใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของแผนงานการบริหารจัดการ จะทำให้แผนงานการจัดการบริหารที่กำหนดขึ้น มีการระบุค่าตัวเลขที่เฉพาะเจาะจงจึงเป็นแผนงานที่มีความชัดเจนในการนำมากำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

2. เพื่อใช้ในการติดตามระบบการจัดการบริหารจัดการ (Monitoring Manage System) ระบบการบริหารจัดการ ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายในแต่ละยุคแต่ละสมัยหรือเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ ทั้งที่ได้วางแผนไว้ หรือไม่ได้วางแผนไว้ก็ได้ ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาจะเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษาในสภาพการณ์ต่างๆ ทั้งนี้ในการติดตามหรือตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษาในสภาพการณ์ต่างๆ โดยอาศัยตัวบ่งชี้ทางการศึกษานั้น จะต้องกำหนดตัวบ่งชี้ในลักษณะที่สามารถนำไปใช้วัดได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3. เพื่อใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาจัดการ (Researching Education System Development) การนำตัวบ่งชี้การศึกษามาใช้ประโยชน์ในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมามีจำนวนมาก เช่น การนำตัวบ่งชี้ของระบบการบริหารจัดการของแต่ละประเทศ หรือแต่ละสถาบันการศึกษา โดยการนำตัวบ่งชี้ทางการศึกษามาใช้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพ

ของสถาบันการศึกษานั้นๆ ได้ดำเนินมานานแล้วในต่างประเทศ เช่น ในสหรัฐอเมริกา อังกฤษและเยอรมัน เป็นต้น และในปัจจุบันก็ได้มีการจัดอันดับคุณภาพของสถาบันการศึกษาในประเทศแถบทวีปเอเชีย โดยอาศัยตัวบ่งชี้ทางการบริหารที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบการบริหารกิจการ

แนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้

จอห์นสโตน (Johnstone, 1981, 33) ได้กล่าวถึงวิธีการทั่วไปที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วยข้อพิจารณา ดังนี้

1. ใช้วิธีใดในการนิยามตัวบ่งชี้ โดยจอห์นสโตน กล่าวว่าวิธีการกว้าง ๆ ที่นิยมใช้ในการนิยามตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 การนิยามเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยแนวทางนี้สามารถทำได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ

วิธีที่ 1 โดยการคัดเลือกตัวแปรที่ผู้พัฒนาพิจารณาแล้วว่ามีเหมาะสมมาจำนวนหนึ่ง นำมาใช้กำหนดเป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยวิธีนี้จะได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทน (Representative Indicator)

วิธีที่ 2 โดยการคัดเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน มาทำการร่วมเข้าด้วยกัน (Combination) เพื่อลดจำนวนตัวแปรลง ซึ่งการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยวิธีนี้จะได้ตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจนในการบ่งชี้ถึงคุณลักษณะของสถานการณ่นั้นๆ จุดอ่อนของการพัฒนาตัวบ่งชี้ด้วยวิธีนี้คือการเลือกตัวแปร โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้คัดเลือกหรือผู้พัฒนาตัวบ่งชี้เอง อาจเกิดความลำเอียงในการคัดเลือกตัวแปรได้ วิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้วิธีนี้จึงไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร

1.2 การนิยามเชิงทฤษฎี (Theoretical Definition) เป็นวิธีการนำตัวแปรจำนวนหนึ่งที่ได้มาจากการคัดเลือกตามหลักทฤษฎี มาพิจารณากำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรนั้นนำมาคำนวณค่าตัวบ่งชี้รวม ด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์

1.3 การนิยามเชิงประจักษ์ (Empirical Definition) เป็นวิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีความใกล้เคียงกับการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยยึดหลักทฤษฎี ต่างกันแต่เพียงการกำหนดน้ำหนักของตัวแปร กล่าวคือ การกำหนดน้ำหนักของตัวแปรตามวิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยยึดหลักทฤษฎีเป็นการกำหนดน้ำหนักค่าความสำคัญของตัวแปร ซึ่งอาจใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรตามวิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยวิธีเชิงประจักษ์นั้น เป็นการใช่วิธีการทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เป็นต้น ปัญหาที่อาจพบได้จากการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยวิธีเชิงประจักษ์ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความชัดเจนของข้อมูลที่นำมาใช้กำหนดคุณลักษณะของตัวบ่งชี้ และปัญหาความลำเอียงในการคัดเลือกตัวแปรองค์ประกอบ นอกจากนี้แล้ว การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

อาจพบปัญหาเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา โดยเฉพาะในกรณีที่ตัวแปรที่นำมาศึกษามีจำนวนมาก เนื่องจากต้องการกลุ่มตัวอย่างที่มีอย่างน้อย 10 เท่า ของจำนวนตัวแปร

- 1) ใช้ตัวแปรใดในการสร้างตัวบ่งชี้
- 2) ใช้วิธีการใดในการรวมตัวแปร
- 3) น้ำหนักของตัวแปรควรเป็นเท่าใด

พสุ เดชะรินทร์ (2545, 53-54) กล่าวถึงวิธีการสร้างตัวบ่งชี้ที่เรียกว่า ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPI) ไว้ดังนี้

1. การจัดทำกรอบความสำเร็จที่สำคัญ (Key Result Area: KRA) ซึ่งการกำหนด KRA ผู้บริหารองค์กรจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าอะไรคือสิ่งที่องค์กรจะต้องทำ หรือให้ความสนใจเพื่อที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ แล้วจึงกำหนด KPI โดยการพิจารณาว่าการดำเนินงานขององค์กรใน KRA แต่ละด้านเป็นอย่างไร

2. การจัดทำตัวบ่งชี้โดยอาศัยการจัดทำปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กร (Critical Success Factors) เป็นวิธีการที่ประกอบด้วยแนวทางหลัก 2 ด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดทำ Balance Scorecard: BSC ดังนี้

2.1 ผู้บริหารจัดทำ BSC แล้วก็สามารถกำหนดปัจจัยแห่งความสำเร็จในการที่บรรลุวัตถุประสงค์แต่ละด้าน

2.2 ผู้บริหารไม่ได้จัด BSC องค์กรก็สามารถจัดทำปัจจัยแห่งความสำเร็จได้ขึ้นมาแล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดสำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จแต่ละด้าน

3. การจัดทำตัวชี้วัด โดยอาศัยการถาม-ตอบ เป็นการให้ผู้บริหารจะมีคำถามที่ตนเองอยากจะทราบหรือรู้เกี่ยวกับองค์กร และในการตอบคำถามเหล่านั้น จะต้องสร้างตัวบ่งชี้ขึ้นมาเพื่อตอบคำถามเหล่านั้น ดังนั้นในการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ จึงควรเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ที่สัมพันธ์กับควมมีคุณภาพหรือความเป็นเลิศทางวิชาการหลายๆ ตัวตามองค์ประกอบ (มิติ) ของคุณภาพดังกล่าว ซึ่งถ้าจะทำการศึกษาในเชิงปริมาณแล้ว ก็ควรที่จะกำหนดเกณฑ์สำหรับการเก็บข้อมูลและเป้าหมายของแต่ละสถาบัน และการได้รับผลการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของความเป็นเลิศทางวิชาการของภาคหรือสาขาวิชานั้นๆ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปแนวทางพัฒนาตัวบ่งชี้ได้ 3 วิธีดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยการนิยามเชิงทฤษฎี เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสภาวะหรือคุณลักษณะที่สนใจและจัดลำดับหรือกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น โดยอาศัยหลักเหตุผลหรือพื้นฐานทางทฤษฎีเป็นหลักเพื่อการสังเคราะห์ตัวแปรขึ้นมาเป็นตัวบ่งชี้

2. การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยการนิยามเชิงประจักษ์ เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่นำมาวิเคราะห์ แล้วจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของตัวแปรและกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น โดยใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลัก

3. การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยนิยามเชิงปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยการคัดเลือกตัวแปรที่มีอยู่จำนวนหนึ่ง หรือรวมตัวแปรที่มีอยู่จำนวนหนึ่งเข้าด้วยกันตามการพิจารณาตัดสินใจของผู้พัฒนา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับเจตคติหรืออคติส่วนตัวในการเลือกตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งหรือคุณลักษณะหนึ่งๆ มากกว่าตัวแปรอื่นๆ วิธีการนี้ถือได้เป็นวิธีการที่มีจุดอ่อนมากกว่าวิธีการที่ 1 และ 2

การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้

วรรณิ์ แกมเกตุ (2540, 23) กล่าวว่า ควรคำนึงถึงและให้ความสำคัญกับการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วยหลักการกว้างๆ 2 อย่างคือ การตรวจสอบคุณภาพภายใต้กรอบแนวคิดทางทฤษฎี และการตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีการทางสถิติ อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบ ด้วยวิธีการทางสถิติ เป็นเพียงหลักฐานหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนคุณภาพของตัวบ่งชี้เท่านั้น ความสำคัญที่แท้จริงของการตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้จึงอยู่ที่กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของผู้พัฒนาเป็นสำคัญ เพราะหากการพัฒนาเริ่มต้นจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ขาดคุณภาพแล้ว เทคนิค วิธีการทางสถิติ ก็ไม่อาจทำให้ผลการพัฒนามีคุณภาพมากขึ้นมาได้

พสุ เดชะรินทร์ (2545, 68-69) กล่าวว่า การจัดสร้างตัวบ่งชี้แต่ละตัวควรจะมีการทดสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ด้วย โดยแนวทางในการทดสอบตัวบ่งชี้แต่ละตัวสามารถจัดทำได้โดยการพิจารณาตัวบ่งชี้แต่ละตัว โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ต่าง ๆ แล้วให้คะแนนคุณภาพของตัวบ่งชี้แต่ละตัวภายใต้กฎเกณฑ์นั้นๆ เกณฑ์ที่มักนิยมใช้ในการทดสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ความพร้อมของข้อมูล (Data Availability) โดยประเมินว่าภายใต้ตัวชี้วัดแต่ละตัวมีข้อมูลเพียงพอหรือไม่
2. ความถูกต้องของข้อมูล (Data Accuracy) เป็นการประเมินว่าข้อมูล ที่มีอยู่ของ ตัวบ่งชี้แต่ละตัวมีความถูกต้องและความแม่นยำเพียงใด
3. ความทันสมัยของข้อมูล (Timeliness of Data) เป็นการประเมินว่าข้อมูลที่มีอยู่ ตัวบ่งชี้แต่ละตัวมีความทันสมัยหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากบางครั้งข้อมูลที่มีอยู่มีความพร้อมและถูกต้องแต่ปรากฏว่าเป็นข้อมูลของ 2 ปีที่แล้ว
4. ต้นทุนในการจัดหาข้อมูล (Cost of Data) เป็นการประเมินว่าต้องการข้อมูลมาสำหรับตัวบ่งชี้แต่ละตัว ต้นทุนในการจัดหา มากหรือน้อยเพียงใด และมีความคุ้มค่าหรือไม่ที่จะหาข้อมูลมาเพื่อตัวบ่งชี้ นั้นๆ

5. ความชัดเจนของตัวบ่งชี้ (Clarity) เป็นการประเมินว่าตัวบ่งชี้ นั้น ๆ มีความชัดเจน เป็นที่เข้าใจร่วมกันของทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่

6. ตัวบ่งชี้ นั้นสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงหรือ (Validity) แสดงให้เห็น ถึงสิ่งที่ต้องการที่จะวัดจริงหรือไม่

7. ตัวบ่งชี้ นั้นสามารถนำไปใช้ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับองค์กรหรือ หน่วยงานอื่นหรือผลการดำเนินงานในอดีตได้หรือไม่ (Comparability)

8. ตัวบ่งชี้ นั้นมีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้อื่นในเชิงเหตุและผลหรือไม่ (Relationships With other)

ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541, 21) กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย หลักการสำคัญ 2 ประการ คือ 1) การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ภายใต้กรอบทฤษฎี ซึ่งถือว่า มีความสำคัญมากเพราะหากพัฒนาตัวบ่งชี้เริ่มต้นจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ขาดคุณภาพแล้ว ไม่ ว่าจะใช้เทคนิค วิธีการทางสถิติที่ได้อย่างไร ผลที่ได้จากพัฒนาก็ย่อมคือคุณภาพไปด้วย 2) การตรวจสอบด้วยวิธีการทางสถิติ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญน้อยกว่าขั้นตอนแรก เพราะเป็นเพียงการนำข้อมูลที่ได้อาสนับสนุนคุณภาพของตัวบ่งชี้เท่านั้น สำหรับขั้นตอนในการ ตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้มีดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของตัวแปรและการคัดเลือกตัวแปรจะต้องมีกรอบแนวคิดเชิง ทฤษฎีอย่างชัดเจน มีความครอบคลุมในการวัดตัวแปร และความเป็นตัวแทนของตัวแปร มีนิยาม เชิงปฏิบัติการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับเป้าหมาย ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ประโยชน์รวมถึงลักษณะ ประเภท ระดับการวัด และการสร้าง โมเดล และการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งทั้งหมด นี้จะช่วยให้สารสนเทศที่ได้มีคุณภาพขึ้น

2. ควรศึกษาและพิจารณาว่าวิธีการรวบรวมหรือสังเคราะห์ ตัวแปรแต่ละวิธี แต่ละ เจ็อนใจและความเหมาะสมในการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายในการนำไปใช้มากขึ้น

3. การกำหนดน้ำหนักของตัวแปร ควรเลือกวิธีที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปร และเป้าหมายในการนำไปใช้ประโยชน์

อุทุมพร จามรมาน (2532) กล่าวว่า การตรวจสอบของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาจากทฤษฎี สิ่ง ที่ สำคัญที่สุดที่จะตรวจสอบว่า โมเดลตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นนั้น มีคุณภาพหรือไม่คือความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างเพราะเป็นความเที่ยงตรงที่เชื่อมโยงการวัดในทางปฏิบัติกับการวัดในทางทฤษฎี ดังนั้น การใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจึงเป็นวิธีการนำข้อมูลเชิงประจักษ์มา สนับสนุนสมมติฐานหรือ โครงสร้างตามทฤษฎีที่ต้องการทดสอบ วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรง

เชิงโครงสร้างนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น หลักการรวมและการจำแนกกลุ่ม วิธีวิเคราะห์ด้วย ทฤษฎีสรุปอ้างอิง วิธีเมทริกซ์ วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ รวมทั้งการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ 3 ขั้นตอน คือ 1) การตรวจสอบคุณภาพในเรื่องตัวแปรและการคัดเลือกตัวแปร ผู้ที่จะพัฒนาตัวบ่งชี้ต้องมีกรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎีที่ชัดเจน มีคุณภาพ รวมไปถึงลักษณะ ประเภท ระดับการวัด กรอบแนวคิดในการเลือกตัวแปร และการสร้างโมเดลหรือการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่จะช่วยให้ข้อมูลที่ให้มีคุณภาพและได้ตัวบ่งชี้ที่มีความตรงภายใน (Internal Validity) มากขึ้น 2) การตรวจสอบข้อมูลในเรื่องการรวมตัวแปรเป็นวิธีการในการรวมหรือสังเคราะห์ตัวแปรมีอยู่หลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีเงื่อนไขและความเหมาะสมในการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน 3) การตรวจสอบคุณภาพ ในเรื่องการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร แม้ว่าจะไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว แต่การเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปรและเป้าหมายในการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบ

การจัดทำตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นมาตรฐานการอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 และมาตรา 9 บัญญัติเรื่องกระบวนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา ซึ่งจะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐาน ที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และ กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งนโยบายด้าน การศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ต่างมีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน พัฒนา คนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ที่พึงประสงค์ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2548, 2) ได้เสนอกรอบประเด็นการจัดการทำมาตรฐานการอุดมศึกษาในขั้นต้น ต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สรุปได้ว่า ได้ดำเนินการเสนอสาระจุดมุ่งหมายหลักของ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อสนองความต้องการของประเทศในด้าน การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยจุดมุ่งหมายย่อยแยกได้เป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านวัฒนธรรม
2. ด้านบทบาท เพื่อพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการพัฒนาประเทศไทย ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต

3. ด้านสังคม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมบทบาทของการอุดมศึกษาที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาสังคม สาระด้านการวัดผลการปฏิบัติงานตามกรอบความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้สำหรับระบบการอุดมศึกษาได้เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Goals) 4 เป้าหมาย คือ

3.1 ความสอดคล้องตรงความต้องการและคุณภาพ (Relevance and Quality)

3.2 การเข้าถึง (Access)

3.3 ความสามารถในการลงทุน (Affordability)

3.4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2548, 3) ได้จัดทำกรอบมาตรฐานการ อุดมศึกษา รวม 2 มิติ คือ มิติด้านบทบาทหน้าที่ของการอุดมศึกษา และมีคุณภาพการอุดมศึกษา เนื่องจากประเด็นการสังเคราะห์มิตินี้สามารถกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้หลายระดับ ดังนั้นจึง ได้กำหนดมิติที่สาม เป็นมิติระดับการวัดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ จากการศึกษาสังเขปสาระมาตรฐาน การอุดมศึกษาของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา นำไปสู่การ กำหนดตัวบ่งชี้สำคัญเป็นกรอบจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาในลักษณะที่เป็นมาตรฐานภาพรวม องค์ประกอบสามมิติ

ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มีจำนวน 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้หลักเพื่อประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับ ความต้องการตามแผนผังพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ ชาติ คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาขึ้น และตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งถือได้ว่าเป็น มาตรฐานการอุดมศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย มาตรฐานฉบับนี้ ประกอบด้วย มาตรฐานย่อย 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และ มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นในการประกัน คุณภาพการศึกษาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาจึงได้กำหนดตัวบ่งชี้ หลักภายใต้มาตรฐานการอุดมศึกษาย่อยแต่ละด้าน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทาง การกำกับดูแลตรวจสอบและประเมินคุณภาพในสถาบันแต่ละแห่ง ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2549)

1.1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานนี้ มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

1.1.1 บัณฑิตมีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันในระดับสากล

1.1.2 บัณฑิตมีจิตดำรงชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษามีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ 2 ด้าน ดังนี้

1.2.1 มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลาย และความเป็นอิสระทางวิชาการมาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

1.2.1.1 การบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเทศสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

1.2.1.2 การบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคล่องตัวโปร่งใสและตรวจสอบได้มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าทุน

1.2.1.3 ระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา การดำเนินตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพโดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้มาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

1.2.2.1 หลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยึดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเทศสถาบันและสังคม โดยให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนและการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐานมีการประเมินและการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและบริหารจัดการ หลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

1.2.2.2 การวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นการขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของสถาบันมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศชาติ

1.2.2.3 การบริการวิชาการที่ทันสมัยเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ

1.2.2.4 การอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

1.3 มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานและสังคมแห่งการเรียนรู้

การแสวงหาความรู้และการจัดการความรู้ตามแนวทางหรือหลักการอันนำไปสู่สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้มาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลักได้แก่

1.3.1 การแสวงหาการสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

1.3.2 การบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่าย และหลักการประสานความร่วมมือพลัง อันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

2. ตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านและการประเมินตามมาตรฐาน การอุดมศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสามารถติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาว่าได้มาตรฐานการอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้หลัก จึงได้จัดแบ่งตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ซึ่งถือเป็นตัวบ่งชี้ย่อยลงมาตามมาตรฐานการ

อุดมศึกษาในแต่ละหัวข้อมาตรฐานตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการตัวบ่งชี้ด้านผลิตหรือผลลัพธ์

ตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านในมุมมองด้านบริการจัดการเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสามารถติดตาม ตรวจสอบและประเมินงานอย่างครอบคลุมและมีสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงินและด้านบุคลากร การเรียนรู้รวมถึงนวัตกรรม ตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพทั้ง 9 ด้านจึงถูกกำหนดขึ้นอย่างสมดุลระหว่างมุมมองต่างๆ มุมมองด้านบริหารจัดการ 1) ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ด้านกระบวนการภายใน 3) ด้านการเงิน และ 4) ด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม

ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพ

1. แนวทางการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษามีหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ

1.1 ตัวบ่งชี้ที่มีความครอบคลุมทุกองค์ประกอบคุณภาพตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2546

1.2 ตัวบ่งชี้ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร) ภายใต้หลักการสำคัญคือ ไม่ให้เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานแก่สถาบันอุดมศึกษา

1.3 ตัวบ่งชี้ที่สามารถประเมินให้ครบทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลิตและผลลัพธ์สำหรับตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินกระบวนการจะกำหนดแนวปฏิบัติที่ดี

1.4 ตัวบ่งชี้ที่มีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านกระบวนการภายในด้านการเงิน และด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม

1.5 จำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์กำกับแต่ละตัวบ่งชี้พัฒนาขึ้นเป็นเพียงจำนวนและเกณฑ์ขั้นต่ำ สถาบันอุดมศึกษาสามารถเพิ่มเติมตัวบ่งชี้และเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของสถาบัน

1.6 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีทั้งประเภททั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันอุดมศึกษา และประเภทที่แยกใช้เฉพาะกับสถานที่จุดเน้นต่างกัน ได้แก่ สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย

สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนา
ศิลปวัฒนธรรม และสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียว ตามนิยามที่กำหนด โดย
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

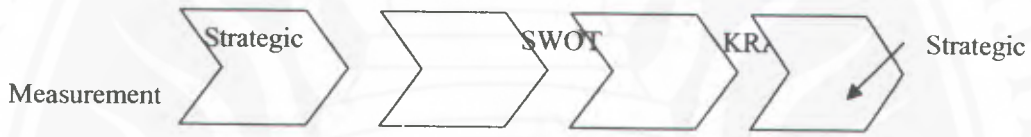
โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้ตามมุมมองทางการบริหาร

คณีย์ เทียนพุด (2544, 92-96) ได้นำเสนอโมเดลของการพัฒนาตัวบ่งชี้ไว้ใน 4 ขั้นตอน
ซึ่งมีรายละเอียดตามภาพต่อไปนี้

A. โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้

(a) *I. Strategic Review (การทบทวนกลยุทธ์)*

(b) *The Change Process :*

IQ Analysis Analysis

(i)

(ii) *II. The Fast Track Development (การพัฒนาแบบทันใจ)*

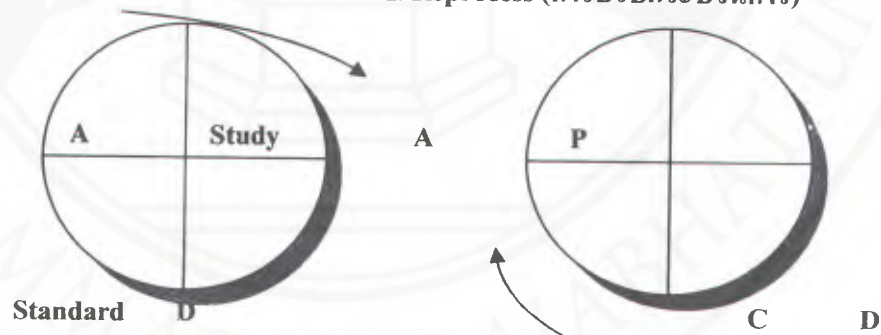
วิเคราะห์ห้องค้การ ทดสอบตัวบ่งชี้ นำไปใช้ & ทบทวน

ทำความเข้าใจเรื่องตัวบ่งชี้ สร้าง โมเดลตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ต้นแบบ

B. III. Reprocess (การปรับกระบวนการ)

C.

Standardized

The Managing of Change

(a) IV. Implementation/Achievement(การนำไปสู่ความสำเร็จ)

ดำเนินการวัดอย่างต่อเนื่องขององค์กร Class A

ภาพที่ 2 โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้

ที่มา: ปรับปรุงจาก คณัช เทียนพูน คัชณีวัดผลสำเร็จทางธุรกิจ (2544, 92-93)

รายละเอียดตามโมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนกลยุทธ์ (Strategic Review) เป็นการพิจารณาว่ากลยุทธ์ของหน่วยงานที่มีอยู่เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งดำเนินการได้โดย

1. การวัด IQ ทางกลยุทธ์ คือ การใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางกลยุทธ์ของหน่วยงานว่า ผู้บริหารในทุกระดับมีความเข้าใจในกลยุทธ์ขององค์กรและถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติหรือพนักงานในระดับล่างได้มากน้อยเพียงใด

2. การทำ SWOT Analysis หมายถึง การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่เป็นภาพรวมของหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้การจัดทำตัวบ่งชี้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากที่สุด

3. การทำ KRA Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ขอบเขตของงานสำคัญที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ตัวบ่งชี้สามารถนำมาวัดสิ่งที่เป็หัวใจของภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งในทางปฏิบัติจริงจะมีคุณค่าต่อความสำเร็จในการพัฒนาตัวบ่งชี้เป็นอย่างมาก

4. ระบบการวัดผลกลยุทธ์ (Strategic Measurement System) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการทบทวนกลยุทธ์ คือ การสร้างความเข้าใจให้กับทุกระดับของหน่วยงานว่า ตัวบ่งชี้เป็นกระบวนการวัดผลกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงองค์กร ผลักดันให้กลยุทธ์มุ่งไปสู่ความสำเร็จได้ในอนาคต

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบทันที (The Fast Track Development) เป็นรูปแบบที่มุ่งตอบสนองหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการพัฒนาตัวบ่งชี้แบบทันที โดยให้เห็นผลได้เร็ว ซึ่งมีวิธีการแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. ทำความเข้าใจเรื่องตัวบ่งชี้เป็นการปูพื้นฐานให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านมาตรฐานของการวัดผลลัพธ์ขององค์กร ความหมายและ โมเดลของตัวบ่งชี้ที่ควรที่จะพัฒนาขึ้น

2. วิเคราะห์องค์การ ซึ่งขั้นตอนนี้อยู่ในขั้นตอนที่ 1 ของการทบทวนกลยุทธ์ ทำให้ได้สิ่งที่ให้นำขอบเขตงานสำคัญ (KRA: Key Result Area) มาใช้ได้เลยทำให้สามารถลดขั้นตอนนี้ไปได้

3. สร้างโมเดลตัวบ่งชี้ จากขอบเขตงานสำคัญในขั้นตอนย่อยที่ 2 จะทำให้หน่วยงานหรือฝ่ายต่างๆ สร้างโมเดลตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นฉบับร่างเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่จะเป็นต้นแบบของหน่วยงานต่อไปในระยะยาว

4. ทดสอบตัวบ่งชี้ เมื่อทุกฝ่ายงานสามารถพัฒนาโมเดลตัวบ่งชี้ (ฉบับร่าง) ขึ้นมาได้ ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติของทุกฝ่ายงาน คือ ให้ใช้ตัวบ่งชี้ในการรายงานถึงความสำเร็จหรือสิ่งที่หน่วยงานกำลังดำเนินการอยู่

5. ตัวบ่งชี้ต้นแบบ เป็นขั้นตอนที่โมเดลตัวบ่งชี้ (ฉบับร่าง) ถูกปรับใช้ให้ตรงและสอดคล้องกับหน่วยงานมากขึ้น แต่จะต้องมีการทบทวนขอบเขตงานสำคัญและตัวบ่งชี้การวัดผลการปฏิบัติงานในขอบเขตสำคัญ เพื่อสรุปออกมาเป็น ตัวบ่งชี้ต้นแบบ ซึ่งในขั้นตอนย่อยนี้จะทำให้ตัวบ่งชี้ของทุกฝ่ายเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในหน่วยงาน

6. นำไปใช้ปฏิบัติและทบทวน หมายถึง ในระยะ 3-6 เดือน ภายหลังจากที่ได้ตัวบ่งชี้ต้นแบบสำเร็จออกมาแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินตัวบ่งชี้ ว่าจะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง หรือจะต้องเข้าไปฝึกอบรม พัฒนาในฝ่ายงานใด ที่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การปรับกระบวนการ (Reprocess) เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเพื่อให้ระบบการวัดผลกลยุทธ์ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องดำเนินการดังนี้

1. กำหนดระบบงานที่มีรูปแบบ/มาตรฐาน(Standardized)โดยทำการศึกษา (Study) ลงมือปฏิบัติ (Do) กำหนดเป็นมาตรฐาน (Standard) และนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงงานต่อไป (Act)

2. การจัดการการเปลี่ยนแปลง (The Managing of Change) ซึ่งดำเนินการเหมือนกับวงจรคุณภาพ คือ วางแผน (Plan) ลงมือปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) และนำไปใช้ พัฒนาปรับปรุงงาน (Act)

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปสู่ความสำเร็จหรือนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง (Implementation) ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอนย่อย คือ

1. ตัวบ่งชี้ฉบับใช้งาน ขั้นตอนนี้ถือว่าหน่วยงานนั้นกำลังดำเนินไปสู่ความสำเร็จเพราะทุกหน่วยงานมีการจัดทำตัวบ่งชี้และได้พัฒนาตัวบ่งชี้ขึ้นมา จนสามารถนำไปกำหนดเป็นมาตรฐานได้แล้ว

2. กำหนดเป็นมาตรฐานตัวบ่งชี้ในทุกฝ่ายงาน ผู้บริหารของหน่วยงานจะต้องกำหนดให้ทุกฝ่ายงานนำเสนอหรือรายงานอยู่เป็นประจำว่า ขณะนี้ตัวบ่งชี้ทุกด้านตามขอบเขตงานสำคัญบรรลุถึงตามที่กำหนดไว้หรือยัง หรือจะต้องใช้เวลาอีกนานมากน้อยเพียงใด

3. ดำเนินการวัดตัวบ่งชี้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้จะกลายเป็นวัฒนธรรมที่ปลูกฝังไว้ในระบบกลยุทธ์ของหน่วยงาน โดยที่สมาชิกทุกคนในหน่วยงานรู้ว่าตนเองจะถูกวัดด้วยตัวบ่งชี้ใดบ้าง หน่วยงานจะต้องสร้างระบบการวัดผลความสำเร็จทั้งระดับบุคคล ฝ่ายงาน และองค์การ รวมถึงการจัดทำระบบแรงจูงใจและสายทางก้าวหน้าในอาชีพตามระบบของการวัดผลโดยการให้ตัวบ่งชี้

4. องค์การระดับมาตรฐาน เป้าหมายสุดท้ายของการจัดทำโมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้ คือ การก้าวไปสู่องค์การระดับมาตรฐาน ดังนั้นเมื่อหน่วยงานสามารถพัฒนาตัวบ่งชี้ได้ 2-3 รอบปีงบประมาณ ตัวบ่งชี้ควรจะปรับเข้าสู่ระดับมาตรฐาน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปโมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้ ต้องมีการทบทวนกลยุทธ์เพื่อที่จะพิจารณาว่ากลยุทธ์ของหน่วยงานรวมทั้งทุกองค์การต้องมีการทำ SWOT Analysis การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่เป็นภาพรวมของหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้การจัดทำตัวบ่งชี้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากที่สุด ดังนั้น การสร้างโมเดลตัวบ่งชี้ จากขอบเขตงานสำคัญ จะต้องทำให้หน่วยงานหรือฝ่ายต่างๆ สร้างโมเดลตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นฉบับร่างเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่จะเป็นต้นแบบของหน่วยงานต่อไปในระยะยาว

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี

ความหมายของการบริหารจัดการที่ดี

การบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นศัพท์ใหม่ในวงวิชาการที่ใช้กันมาหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และปรากฏอยู่ในพจนานุกรมโดยให้ความหมายของคำว่า Good Governance ดังนี้ (The American Heritage Dictionary, 1982) “Good Governance means (1) the act, process, or power of governing; government, (2) the state of being governed.” หมายถึง การกระทำ กระบวนการหรืออำนาจในการบริหารปกครอง ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า Governance จะให้ความสำคัญกับองค์กรที่มีรูปแบบ และไม่มีรูปแบบ คนที่อยู่ในองค์กรเป็นผู้ตัดสินใจและกระทำตามโครงสร้างและแนวทางที่กำหนดไว้ ส่วนคำว่า “การบริหารกิจการที่ดี” หรือ “ธรรมาภิบาล” มีความหมายที่เป็นภาษาอังกฤษเดียวกันคือ “Good Governance” มีนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ ให้ความหมายของการบริหารจัดการที่ดีไว้ดังนี้

การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤต ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี, 2542)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติหรือUnited Nations and Development Program : UNDP (1997) ให้นิยามของ ธรรมนูญว่า หมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะตัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วยกลไก กระบวนการ และสถาบันต่าง ๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงซึ่งผลประโยชน์ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ขึ้นอยู่บนความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม และเสียงของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในการจัดทรัพยากรเพื่อการพัฒนา (บุษบง ชัยเจริญ วัฒนะ และบุญมี ลี, 2544, 6)

องค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (1997) ให้ความสำคัญกับธรรมนูญ เพราะเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อกระจายอำนาจให้เกิดความโปร่งใส ธรรมนูญคือการมีส่วนร่วมของประชาชน และสังคมอย่างเท่าเทียมกันและมีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงกันได้ (บุษบง ชัยเจริญ วัฒนะ และบุญมี ลี, 2544, 6)

อานันท์ ปันยารชุน (2542) กล่าวถึง ธรรมนูญว่าเป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจการซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทางมีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งได้ (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2544, 6)

ธีรยุทธ บุญมี (2541) ชี้ว่า ความคิดรัฐธรรมนูญเป็นการมอบอำนาจการเมือง การปกครองแบบใหม่ที่เข้มแข็ง แต่ให้ปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชนและให้ลักษณะแยกย่อยมากขึ้น แนวคิด

รัฐธรรมนูญ คือ การเป็นหุ้นส่วนกันในการบริหารและปกครองประเทศโดยรัฐ ประชาชน และเอกชน ซึ่งขบวนการอันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดีขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น และประชาชนต้องการให้มีการตรวจสอบโดยสื่อมวลชนและนักวิชาการ

ประเวศ วะสี (2542) อธิบายว่าการที่สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึง ความโปร่งใสความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541) ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาลว่า การที่กลไกของรัฐทั้งการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบเป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2543) ได้ให้ความสำคัญขององค์กรประชาสังคมซึ่งมีส่วนร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งนี้องค์กรรัฐจะอาศัยการบริหารจัดการที่ดีเป็นกลไกเกื้อหนุน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการฟื้นฟูสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนให้ยั่งยืน

จึงสรุปได้ว่า การศึกษาธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี หมายถึง การบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามโครงสร้างการบริหารงาน ทางด้านการจัดการทั่วไป การบริหารวิชาการและงานวิจัย การบริหารการเงิน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการที่ดีได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความคุ้มค่า อันเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึง ฝ่ายวิชาการฝ่ายปฏิบัติการฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤต ภัยอันตราย ที่หากจะมีมาในอนาคต

องค์ประกอบการบริหารจัดการที่ดี

หลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการดังนี้ (ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์, 2543)

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาดังต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิกทุกฝ่าย โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่ให้มีการใช้กฎหมายไปแสดงหาประโยชน์โดยมิชอบ กล่าวโดยสรุปคือ สถาปนาการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่กระทำตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2. หลักคุณธรรม (Morality) คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงามไม่ทุจริต ไม่ประพฤติผิดวินัย ไม่กระทำความผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ รวมถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ที่ปลอดจากการคอร์รัปชันหรือน้ อารายณ์ บังหลวม การไม่ละเมิดจริยธรรมและธรรมเนียมปฏิบัติ และกฎหมาย โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกสังคม ถือปฏิบัติได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผย ข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ การมีความโปร่งใส เกี่ยวกับการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน อาทิ เช่น การมีระบบงานที่ชัดเจน มีระบบคุณธรรมในการเลือก บุคลากร รวมถึงการให้คูปองให้โทษ โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กร ให้มี ความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนหรือสังคมภายนอก สามารถ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้สะดวกตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการ ตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วย ในการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย มีโอกาสได้แสดงทัศนะและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของ ประชาชน รวมทั้งการนำความคิดเห็นดังกล่าว ไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการ ตัดสินใจของรัฐ ประกอบด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การเปิดรับฟังความคิดเห็น จากประชาชน การวางแผนร่วมกัน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถเข้ามามี ส่วนร่วม ได้ โดยการทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็น ในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ และจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชนซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความ ร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsiveness) หลักการที่สำคัญที่องค์กรทั้งภาครัฐและ เอกชนและภาคประชาชนเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบ ซึ่งจะสะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อ การตัดสินใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อปฏิบัติโดยยึดหลักนิติ ธรรมและความโปร่งใส ผู้บริหารตลอดจนคณะราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำต้อง ตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่งโดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการเพื่ออำนวยความสะดวก ต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และพร้อม ที่จะ ปรับปรุงแก้ไขได้ทันที

6. หลักความคุ้มค่า (Effectiveness) คือ การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน รวมทั้งมีการรักษาสังแวดล้อมและมีความสามารถในการแข่งขันภายนอก ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นต้องยึดหลักความประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยส่วนรวม

การบริหารจัดการที่ดีในสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นสถานที่บ่มเพาะความรู้และวิชาการให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน และสังคมรวมทั้งคนให้มีคุณธรรมและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคมแต่ในความเป็นจริงระบบการศึกษาของประเทศไทยยังคงไม่สามารถทำหน้าที่ตามสังคมคาดหวังได้ โดยเฉพาะเมื่อเกิดวิกฤตภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเมื่อปี พ.ศ. 2540 ทำให้แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวของสถาบันอุดมศึกษาไทย บัณฑิตผู้ผ่านการศึกษาไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ไม่สามารถเป็นผู้นำสังคมหรือทำประโยชน์ในการแก้ปัญหาสังคม อาจารย์ขาดความแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถเป็นที่พึ่งของสังคมและประเทศชาติ ดังนั้นผู้บริหารสถาบันจึงหันมาให้ความสนใจในการบริหารจัดการภายในของสถาบันอุดมศึกษาว่ามีความเข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดีหรือไม่ เป็นสาเหตุที่ทำให้สถาบันอ่อนแอ ไม่สามารถบริหารงานของสถาบันให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่ ดังจะเห็นได้จากการสัมมนาเรื่องการขับเคลื่อนแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้บรรจุเรื่องการบริหารกิจการที่ดีในสถาบันอุดมศึกษาไว้ในแผนการดำเนินงานด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาให้ทันกับความก้าวหน้า และสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ในการนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาและเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสังคม มีความสำคัญ มีหน้าที่ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนสถาบันอุดมศึกษา จึงควรมีรูปแบบการบริหารกิจการที่ดี จะทำให้การบริหารกิจการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำหลักการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการภายในองค์กรนำมาดำเนินการภายในด้วยสถาบันอุดมศึกษาใช้ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนาขีดความสามารถ โดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการคอร์รัปชัน หรือการนำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว มีการใช้หลักนิติธรรมในการดำเนินงานหรือสร้างกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไปที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า

มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกา มารยาทในการบริหารงาน

อานันท์ ปันยารชุน (2542) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และความเป็นอิสระในนโยบายการศึกษา
2. ความรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง
3. การสนองตอบความต้องการของสังคม
4. คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณภาพของอาจารย์ นักศึกษา และหลักสูตรมีงบประมาณรายได้และรายจ่าย

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2544, 34-35) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาเป็นจุดสำคัญที่จะเริ่มต้นให้เป็นแบบอย่างของการเผยแพร่หลักธรรมาภิบาล ดังนั้นจึงมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติใช้ในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยของรัฐ องค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. หลักนิติธรรม คือ การทำให้กฎหมาย กฎและกติกาต่างๆ เป็นที่ยอมรับของประชาชนให้มีการถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
2. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ช่วยให้การงานภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตและคอร์รัปชัน
3. หลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญของสังคม โดยประชาชนมีความสามัคคี ร่วมมือในการทำงานเรื่องสำคัญตลอดจนไม่มีการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน
4. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยพยายามหาทางออกที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้ ถ้าได้รับผลการกระทำของตน
5. หลักความคุ้มค่า คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่รู้คุณค่าทรัพยากรของชาติและบริหารงานด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐต้องให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2556) มีนโยบาย การกำกับดูแลกิจการที่ดี การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยประจำสภามหาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน โดยในปีงบประมาณ 2556 มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานตามหลักคิดและแนวทางการวางระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาลไว้จำนวน 9 หลัก ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม (Participation) มีกระบวนการทำงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
2. นิติธรรม (Rule of Law) ได้แต่งตั้งคณะทำงานประมวลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ยึดความเป็นอิสระเหมาะสมกับการทำงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
3. ความโปร่งใส (Transparency) มีระบบการเปิดเผยข้อมูลที่หลากหลาย มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นทั้งภายในและภายนอกและเข้าถึงได้ง่าย มีระบบตรวจสอบภายในและจากหน่วยงานภายนอก
4. การตอบสนอง (Responsiveness) กำหนดให้มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาด้านหอพัก ด้านกระบวนการจัดสหกิจศึกษา ด้านการบริการทางกายภาพที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษา
5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) มีการจัดทำโปรแกรม “สายด่วนผู้บริหาร” เพื่อเปิดช่องทางการสื่อสารได้ตอบเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยระหว่างผู้บริหาร บุคลากรและนักศึกษา
6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) มีกระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานของพนักงานรายบุคคลสนองตอบเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งใช้ระบบประเมินผลที่เที่ยงตรง เป็นธรรม และตรวจสอบได้
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) กำหนดให้ทุกหน่วยงานจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด มีการดำเนินนโยบาย “รวมบริการประสานภารกิจ” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด
8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability) กำหนดให้ทุกหน่วยงานมีแผนการปฏิบัติงานประจำปี มีการรายงานทุกไตรมาส มีระบบการทำข้อตกลงก่อนการปฏิบัติงานของบุคลากร และประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคลทุกครึ่งปีและสิ้นปีงบประมาณ สำหรับความรับผิดชอบด้านสังคม มุ่งมั่นที่จะดำเนินงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ โดยกำหนดจุดยืนการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อเป็นอุทยานการศึกษาแห่งการสร้างโอกาส และมีนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งให้เกิดการปฏิบัติงานที่เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสำคัญด้วยเช่นกัน

9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) มีกระบวนการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย โดยกำหนดทิศทาง นโยบายในเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนามหาวิทยาลัย ช่วงระยะ 3 ปี (พ.ศ.2557 - 2559) เพื่อสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีภารกิจดำเนินงานหลักด้านการเรียนการสอน วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม เช่นเดียวกัน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2555) ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมมี 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนานาของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและ พัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของ สาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาซึ่งแจ้งได้ เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชน สามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ มีความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา หรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมใน กระบวนการตัดสินใจ

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น ๆ (ราชการบริหาร ส่วน ท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจ และความ รับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความ พึงพอใจในการ ให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และ เพิ่มผลผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับใน การ บริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่า เทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรมและอื่น ๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้ มีส่วน ได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจาก กลุ่มบุคคลที่ ได้รับประ โยชน์และเสียประ โยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ โดยตรงซึ่งต้อง ไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติ ไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่า เป็น ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (2556) โดยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบุว่าผู้บริหาร บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลโดยคำนึงถึงประ โยชน์ของสถาบันและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงประ โยชน์ของสถาบันและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียโดยดำเนินการ คือ สำนักฯ มีการจัดประชุมบุคลากรของสำนักฯ เพื่อให้ทราบนโยบาย การปฏิบัติงาน ระเบียบข้อกำหนด หรือข้อบังคับต่างๆ ที่มหาวิทยาลัย หรือสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนด ทั้งนี้ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีการแจ้ง ข้อมูลต่างๆที่เป็นสิทธิและประ โยชน์ของบุคลากรได้ทราบทั้งในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ หรือการลงนามเพื่อรับเรื่องต่างๆ และการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการต่างๆ เพื่อร่วมในการ

ดำเนินงานผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542 โดยเฉพาะการบริหารจัดการของสถานศึกษา ที่ต้องนำหลักว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการจัดการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสำนักฯ 10 หลักดังนี้

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผู้บริหารสำนักฯ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการที่กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย อย่างชัดเจน
2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ผู้บริหารมีการติดตาม ตรวจสอบ การบริหารงานตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ
3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ผู้บริหารสำนักฯ สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามพันธกิจของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งมีการทำบันทึกข้อความ ไปยังแต่ละคณะวิชาให้ร่วมคัดเลือกจัดหาทรัพยากร และดำเนินการสั่งซื้อทรัพยากรตามความต้องการของผู้ใช้บริการ มีการดำเนินงานที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการในการจัดบริการพื้นฐาน เช่น บริการสืบค้นสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งผลการตอบสนองจากคะแนนความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักฯ ได้รับคะแนน 3.95 จาก 5 คะแนน และศึกษาปัญหาการใช้สำนักฯของนักศึกษา มีปัญหาในระดับน้อย
4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) ผู้บริหารสำนักฯ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีความรับผิดชอบ โดยทุกปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์ของ สกอ. ทุกปีการศึกษา และผ่านการประเมินทุกปีการศึกษารวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การดูแลรักษาสิทธิ์ การดูแลรักษาเครื่องดับเพลิง เป็นต้น
5. หลักความโปร่งใส (Transparency) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นบุคคลภายนอกสำนักฯ
6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยให้บุคลากรเป็นคณะกรรมการต่างๆรวมทั้งเปิดโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษาได้มีส่วนร่วมคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเข้าสำนักฯ
7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) มีการมอบหมายงานและอำนาจหน้าที่แก่รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานและมีการแต่งตั้งให้บุคลากรได้เป็นคณะกรรมการต่างๆ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) ผู้บริหารสำนักฯ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณ รวมทั้งมีการ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ กฎระเบียบข้อบังคับของสำนักฯ ให้ผู้ใช้บริการทราบ

9. หลักความเสมอภาค (Equity) มีการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาใช้บริการ โดย ไม่จำกัด เพศ เชื้อชาติ อายุการศึกษา เป็นต้น

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) ผู้บริหารสำนักฯ ใช้กลไกของ คณะกรรมการชุดต่างๆ ในการดำเนินงานของสำนักฯ ให้เป็นไปตามฉันทามติของส่วนรวม รวมทั้ง บุคลากรของสำนักฯ มีส่วนร่วม

สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2554) ได้กำหนดเกี่ยวกับการบริหาร กิจการที่ดีไว้ว่า ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัย และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 10 หลัก ดังนี้

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถ เทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีการกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานใน ระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมี ทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็น มาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ พัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวัง หรือความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติ หน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อ ความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งแจ้งได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม มีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น ๆ (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

สมเด็จพระติ พ่วงรอด (2554) กล่าวถึง หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา (Good Governance and Education) หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพราะจะช่วยให้คณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาและบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิด

การประหยัดการใช้ทรัพยากร ในด้านต่างๆ เพราะทุกภาคส่วนร่วมพัฒนาโดยเข้ามามีส่วนร่วม (Participation) ในความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาในท้องถิ่นดีขึ้น สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ไว้ว่า ข้อ 4 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ที่ระบุไว้ในข้อย่อย 4.2 ว่า ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักค้ำค้ำค้ำค้ำค้ำค้ำ โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และข้อ 6 แนวทางปฏิบัติในข้อย่อย 6.3 เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูประบบราชการ และการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการกระจายอำนาจทางการศึกษาได้มีการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดหรือภัยคุกคาม (SWOT Analysis)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดให้ ธรรมภิบาลและการบริหารจัดการ (Governance and Management) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย และอุดมศึกษาในภาพรวม กล่าวคือ หากสถาบันอุดมศึกษามีกลไกการกำหนดทิศทางที่ดีและก้าวหน้า พร้อมกับการขับเคลื่อน โดยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพแล้ว ภารกิจของมหาวิทยาลัยก็สำเร็จลุล่วงไปได้ บทบาทและความรับผิดชอบขององค์กรสูงสุดในที่นี้คือสภามหาวิทยาลัยมีความสำคัญต่อความเจริญของสถาบันและผลผลิตที่ดี

เกษม วัฒนชัย (2544) ได้สรุปบทบาทความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยไว้อย่างชัดเจนว่า ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ สรรหา สนับสนุน และติดตาม กำกับ การปฏิบัติของอธิการบดี ประเมินการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย ยินยอมให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และกำกับติดตามทบทวนโครงสร้างหลักสูตรและโครงการบริการสังคมประกันคุณภาพเพียงของทรัพยากรและการบริหารจัดการที่ดี ยึดมั่นในความมีอิสระของสถาบันเชื่อมโยงระหว่างสถาบันกับชุมชน อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยอย่างพอเพียง เกิดความย่อหย่อนผลประ โยชน์ทับซ้อนความไม่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาที่ปราศจากทิศทาง ขาดนวัตกรรมการศึกษา ตลอดจนปัญหาในการสรรหาผู้นำที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในองค์กรส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อนักศึกษาและประชาคม นอกจากนี้ ธรรมภิบาลในการกำกับอุดมศึกษาทั้งระบบโดยส่วนกลางก็สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องผสมผสานการกำกับดูแลด้วยกฎระเบียบ และการสนับสนุน รวมทั้งการขับเคลื่อนในภาพรวมเพื่อให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

1. การสร้างความเปลี่ยนแปลงในมหาวิทยาลัย ต้องอาศัยการกำหนดและการกำกับนโยบาย (Governance) การบริหารจัดการให้เกิดการปฏิบัติ รวมทั้งมีผู้นำการเปลี่ยนแปลง สถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากประสบปัญหาเนื่องจากความไม่ชัดเจนบทบาทและขาดความเข้มแข็ง การทำหน้าที่การกำกับนโยบายและการขาดบุคลากรในระดับที่เกี่ยวข้อง สมควรจัดองค์กรหรือกลไกพัฒนาผู้กำกับนโยบายและผู้บริหารในลักษณะเดียวกับ Institute of Directors – IOD สร้างกลไกให้พัฒนาผู้บริหารตั้งแต่กรรมการสภามหาวิทยาลัย ไปจนถึงผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย

2. องค์กรดังกล่าวจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ จัดเยี่ยมชม สร้างเครือข่ายเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิด และสนับสนุนการวิจัยขององค์กรและนวัตกรรมการบริหารนโยบาย (Governance) และการจัดการ (Management)

3. องค์กรดังกล่าว ผลิตรายการหรือคู่มือการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาให้แก่ผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่การบริหารระดับสูง คือ มหาวิทยาลัยลงไปคณะ ภาควิชา/สาขา รวมทั้งให้การฝึกอบรมผู้พัฒนาหลักสูตรและผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดเป็นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้มหาวิทยาลัยด้วยการสร้างผู้นำ การบริหารนโยบายหรือธรรมาภิบาลและการจัดการ (Leadership, Governance and Management – LMG)

4. ปรับโครงสร้างการบริหารธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยรวมถึงที่มาและระบบการคัดเลือกนายกสภามหาวิทยาลัย ที่มาของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย สัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ควรสูงกว่ากรรมการที่มาจากภายในมหาวิทยาลัย การเลือกสรรกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิควรพิจารณาจากพันธกิจของสถาบัน การมีส่วนร่วมของ Stakeholders และนักคิดนักปฏิบัติ ระบบการคัดเลือกอธิการบดีและผู้บริหารอื่นที่ปลอดการเมืองคิปกติ และเปิดกว้าง ถึงผู้ที่เหมาะสมนอกมหาวิทยาลัย โดยให้ออกาสผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ศิษย์เก่า สมาคมวิชาชีพ การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการสรรหา

5. ควรพิจารณาจัดให้มีสำนักงานของสภามหาวิทยาลัย เลขานุการสภามหาวิทยาลัยเต็มเวลา สร้างระบบการจ้ดวาระการประชุมที่โปร่งใส ก้าวหน้า มีเนื้อหาเชิงนโยบายมากกว่า การอนุมัติวาระเชิงบริหาร ในรายละเอียด ระบบการกลั่นกรองวาระเพื่ออนุมัติ รับทราบและทักท้วง การติดตามความก้าวหน้า และผลการปฏิบัติตามมติของสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนให้การทำงานของฝ่ายบริหารและสำนักงานสภามหาวิทยาลัยปลอดความขัดแย้ง

6. การทดลองระบบการบริหารนโยบายและการจัดการมหาวิทยาลัยใหม่ๆ เช่น President+ Provost, Chancellor+ Vice Chancellor ที่ทำงานเต็มเวลา โดยคำนึงถึงภารกิจของสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย การกำหนดทิศทางพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ การสร้างและรักษาคุณภาพหลักสูตรบัณฑิตและสถาบัน การสร้างผู้บริหารรุ่นใหม่ การระดมทุนและทรัพยากรอื่นๆ

7. กำหนดให้มีการประเมินมหาวิทยาลัยเชิงธรรมาภิบาลอย่างครบวงจร ตั้งแต่นายกสภามหาวิทยาลัยไปจนถึงผู้บริหารระดับภาควิชา พร้อมตัวชี้วัดที่เหมาะสม

8. สร้างเวทีถ่ายทอดนโยบายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารนโยบายระหว่างรัฐมนตรีที่รับผิดชอบอุดมศึกษา รัฐมนตรีที่ดูแลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กับนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย และคณะกรรมการการอุดมศึกษา

9. พัฒนาความสามารถในการกำกับดูแลและการบริหารอย่างต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยทุกกลุ่มทั้งมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในกรณีมหาวิทยาลัยรัฐเป็นการสร้างความพร้อมเพื่อพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล

10. ปรับโครงสร้างของคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้เป็นคณะมนตรีหรือคณะกรรมการ (Commissioners) ทำงานเต็มเวลาโดยมีสำนักงานคณะกรรมการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปัจจุบัน) ที่มีโครงสร้างเอื้อต่อการปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการ ทั้งนี้รวมถึงการรวมภารกิจ กกอ.และ กพอ. ในปัจจุบันให้เป็นระบบเดียวกัน

จึงสรุปได้ว่า หลักการบริหารจัดการที่ดีในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยต้องอาศัยการกำหนดและการกำกับนโยบาย (Governance) การบริหารจัดการให้เกิดการปฏิบัติ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด มีการประเมินมหาวิทยาลัยในเชิงธรรมาภิบาลอย่างครบวงจร ตั้งแต่นายกสภามหาวิทยาลัยไปจนถึงผู้บริหารระดับภาควิชา พร้อมตัวชี้วัดที่เหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารสถาบันอุดมศึกษา

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) ไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานดังนี้

1. แผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) ได้สิ้นสุดลงแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงได้ดำเนินการจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)

2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ออกแบบโดยคำนึงถึงมิติบูรณาการและองค์รวมของการพัฒนาอุดมศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ (Strategic direction) โดยมีสาระ 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ภาพอนาคตที่จะมีผลกระทบต่อโลก ประเทศ และอุดมศึกษา

2.2 ประเด็น ทิศทาง และนโยบายของแผนกรอบอุดมศึกษาระยะยาว

2.3 เป้าหมายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2565 คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษานบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ (การประชุมคณะรัฐมนตรี 2551) ได้แก่ 1) รัฐพึงให้การสนับสนุนการพัฒนาระบบอุดมศึกษาของรัฐไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อม 2) ไม่ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพิ่มขึ้นอีก แต่ควรสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้พัฒนาคุณภาพมากขึ้น 3) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความเชี่ยวชาญของภาคเอกชน โดยให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ต้องมีการลงทุนสูงและความต้องการของประเทศ ทั้งเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน 4) ควรสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมวิจัยและพัฒนาของประเทศ 5) สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากองทุนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาภารกิจบางด้านได้อย่างต่อเนื่อง 6) รัฐบาลพึงกำกับดูแลให้มีการประสานงานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียงในการนำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

อคุลย์ วิริยเวชกุล (2549, 9-11) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาหรือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและระบบในระดับชาติ ทั้งมหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนอยู่ภายใต้โครงสร้างมหาวิทยาลัยเดิม คือ เป็นระบบ คู่ หรือ คี (Binary system of higher education) ก็ได้ถูก

ปรับเปลี่ยนให้มาอยู่ในระดับเดียว (Unitary system of higher education) เพื่อจะได้มีเอกภาพมากขึ้น โดยเฉพาะเอกภาพเชิงแนวนโยบายของรัฐ

ปฐมพงศ์ สุภเลิศ (2549) กล่าวถึงความเป็นเลิศของสถาบันการศึกษาเอกชนว่า ในสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจสถาบันการศึกษา ผู้บริหารย่อมมุ่งหวังสร้างความเป็นเลิศให้กับสถาบันการศึกษาของตน ผู้บริหารสถาบันการศึกษาแต่ละคนมองความหมายของ “ความเป็นเลิศ” และกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศที่แตกต่างกันไป สถาบันการศึกษาที่มุ่งความเป็นเลิศในรูปผลกำไรที่สม่ำเสมอหรือเพิ่มสูงขึ้น โดยใช้วิธีการขึ้นราคาเป็นหลัก ย่อมสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดและไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ในทางตรงกันข้ามผู้บริหารจะต้องหันมาให้ความสนใจกับการบริหารต้นทุนแทนที่ระบบบัญชีที่ใช้อยู่จะต้องไม่บิดเบือนต้นทุนผลผลิตและต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสหรือช่องทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการดำเนินงานแก่ผู้บริหารด้วย องค์ประกอบสำคัญของความเป็นเลิศของสถาบันการศึกษา ได้แก่ 1) ความมีประสิทธิภาพทางด้านต้นทุนการประกอบกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันศึกษานั้น 2) การบริหารงานในลักษณะที่มองกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันการศึกษาเป็นภาพรวม 3) การให้ความสำคัญกับทุกกิจกรรมของสถาบันการศึกษา 4) การพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของสถาบันศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งการจัดองค์กรทางการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีแนวทางดังนี้คือ 1) ปรับระบบการบริหารจัดการ เน้นการมีส่วนร่วม 2) ปรับสภาพจิตใจครูและบุคลากรโดยสร้างความเข้าใจให้มีความสำคัญผลักดันคุณภาพและจัดสวัสดิการสิทธิผลประโยชน์ที่ถูกต้องให้ตามสมควร 3) ปรับระบบการนิเทศและติดตามผลในลักษณะ “กัลยาณมิตรนิเทศ” 4) ปรับกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ในลักษณะ “การจัดการความรู้” โดยจัดให้มีการศึกษาเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งในและนอกห้องเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ 5) ปรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ 6) ปรับระบบการแนะแนวการช่วยเหลือนักเรียน เน้นสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการช่วยกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน และขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 8) ปรับสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน โดยจัดกิจกรรมร่วมในลักษณะ “เครือข่ายผู้ปกครอง” 9) ปรับระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการวัดและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

จอห์นสโตน, อโรรา และเอกส์เปอร์ทอน (Johnstone, Arora & Experton, 1998) กล่าวว่าในหลายประเทศมีการปรับโครงสร้างสถาบันอุดมศึกษาด้วยเหตุผลต่างๆ กัน ซึ่งภาคเอกชนมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างข้อกำหนดการจัดอันดับการศึกษาในแถบเอเชีย และละตินอเมริกา และมีการปฏิรูปการศึกษาเพิ่มขึ้นในสหภาพโซเวียต และยุโรปตะวันออก ซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนาไป

อย่างรวดเร็วในยุโรปตะวันออก หรือยุโรปกลาง เช่น ในแถบประเทศชิลี มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านโครงสร้างและด้านการเงิน โครงสร้างการทำงานที่ยังแบ่งเป็นระดับชั้น เช่น มีสถาบันผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ มีศูนย์ฝึกอบรม ทางสถาบันการศึกษาเอกชนในประเทศชิลี ได้ปรับปรุงคุณภาพและส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายการเงิน กับกรอบการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมทั้งการสงเคราะห์เรื่องทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา ในส่วนการปฏิรูปการเงินของภาครัฐนั้น ระบบการเงินในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่สาระสำคัญขึ้นอยู่กับภาครัฐ เช่น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการพัฒนาเป็นอันมาก แต่ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐยังต้องได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งเห็นได้จากมหาวิทยาลัยในรัสเซียที่ได้รับความเสียหายเพราะภาวะการเงินตกต่ำ

รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่

มานิต บุญประเสริฐ และคณะ (2546) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริหารจัดการทั่วไป เป็นการบริหารที่มุ่งเน้นกลยุทธ์ มีการนำแนวคิดและการจัดการทางการบริหารธุรกิจมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร

2. ด้านการบริหารวิชาการ เป็นการบริหารงานที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากขึ้น มีการวิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียนในสาขาวิชาที่เป็นที่ตรงการตลาดและนำแนวคิดทางการตลาดมาใช้ในการจัดกลุ่มเรียน

3. ด้านการบริหารงานวิจัย มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศ ภูมิภาคเอเชีย และนานาชาติ

4. ด้านการบริหารการเงิน มุ่งเน้นการปฏิรูปและปรับปรุงระบบการเงินและรูปแบบการหารายได้ มีการขยายระบบการให้บริการทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

5. ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ กล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการคัดเลือก การสรรหาและการให้เงินเดือนที่แตกต่างจากระบบราชการรูปแบบการบริหารจัดการดังกล่าว

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2548) กล่าวว่า การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้

1. การบริหารการสอน การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน คือ การอบรมสั่งสอนคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นคนดีของสังคมในปัจจุบันมีความเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของการผลิตบัณฑิต

2. การบริหารการวิจัยการบริหารเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้คือการวิจัยหรือการค้นคว้าบุกเบิกและแสวงหาความรู้ใหม่

การดี อนันต์นวี (2550, 43-54) กล่าวถึงการบริหารการศึกษายุคใหม่ว่าจำเป็นต้องมีการวิจัยสถาบัน เพราะสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถาบันเช่น ปัญหา นักศึกษาออกกลางคัน มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อติดตามและปรับเปลี่ยน การดำเนินงานสำหรับปัญหานั้นๆ การวิจัยสถาบันยังช่วยเรื่องการตัดสินใจในการขยายวิทยาเขต หรือการเปิดหลักสูตรใหม่ นอกจากนี้ยังช่วยการวางแผนอนาคตเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม เช่น การศึกษาแนวโน้มนำทางเศรษฐกิจ สังคม แนว โน้มของกลุ่ม รวมทั้งแนวโน้มนำด้านนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อม และประการสำคัญที่สถาบันต้องคำนึงคือ การวิจัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาเพราะจะทำให้สถาบันคงอยู่ได้ด้วยคุณภาพและความเป็นเลิศ ซึ่งปัจจุบันมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จะประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัย อย่างน้อย 5 ปี ต่อ 1 ครั้ง ดังนั้นสถาบันจึงต้องมีการประเมินคุณภาพ ภายในของตนเองด้วยการทำวิจัยสถาบัน

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้มีการกำหนดภารกิจหลักหรือหน้าที่ที่ทางมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างให้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นิสิตนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยในการกำหนดกำหนดภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งนั้นจะมีการกำหนดกรอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ แต่ชื่อเรียกภารกิจหลักอาจจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ซึ่งกรอบในการกำหนดภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต้องการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายนอกหลายประการที่ทำให้ประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1. คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว
2. ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษา ข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นรับประกันของคุณภาพ การศึกษา

3. สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษาผู้จ้างงานผู้ประกอบการรัฐบาลและประชาชนทั่วไป

5. สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7. คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8. กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

9. กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้กำหนดภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ดังนี้

รวิชัย สุกดิษฐ์ (2547) กล่าวว่า สถาบันการศึกษามีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยในปัจจุบันความท้าทายของสถาบันการศึกษา คือ การสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถผลิต

บัณฑิตและพัฒนาองค์ความรู้ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน อีกทั้งต้องสร้างขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระดับสากล อันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ด้วยความจำเป็นดังกล่าว สถาบันการศึกษาจึงต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” เป็นการสร้างระบบและกลไกคุณภาพของสถานศึกษา โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเปิดเผยผลการประเมินต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และสอดคล้องกับจุดเน้นหรือกลุ่มสถาบันที่แต่ละสถาบันเลือก โดยสถาบันสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ตามศักยภาพของสถาบัน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2556) ได้เสนอบทสรุปผู้บริหารว่า การผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับคุณภาพของหลักสูตร อาจารย์ และกระบวนการในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การจัด โครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคคล องค์กร และชุมชน ในกระบวนการดังกล่าว รวมถึงกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถประกอบอาชีพโดยผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจ เป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง โดยมีรายวิชาที่หลากหลายวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ในงานด้านทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยมีศูนย์คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยโดยการปรับปรุงสารสนเทศสำหรับนักศึกษา ตั้งแต่การรับเข้า การจัดการเรียนการสอน การดูแลนักศึกษา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและยังมีการให้บริการในระดับคณะ มีจุดเชื่อมต่อระบบ

เครือข่ายคอมพิวเตอร์และช่องสัญญาณไร้สายกระบวนการดังกล่าวมหาวิทยาลัยพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อการดำเนินงานของบัณฑิต ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและผลงานตีพิมพ์ที่มีคุณภาพจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 2 การผลิตบัณฑิต มีผลการดำเนินงานได้ 4.26 คะแนน ผลการประเมินอยู่ที่ระดับดี

การวิจัย มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2556มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย พ.ศ.2555-2558 ในแผนฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ คือ จะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย ที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐานสำหรับในด้านวิจัยได้กำหนดทิศทางไว้ 2 ทิศทาง คือ เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบเพื่อเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้มุ่งสู่วิจัยและบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น และมีความเป็นเลิศบางสาขาและบางเรื่อง โดยมหาวิทยาลัยจะเป็น Authority ในเรื่องอาหาร ปาล์มน้ำมัน อาหารทะเล ทะเลสาบ สงขลา อีสลามศึกษา โดยมอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการ คณะ/หน่วยงาน ทำหน้าที่ดำเนินการผลิตงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิจัยได้มีการจัดระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เริ่มตั้งแต่การจัดระบบการพัฒนานักวิจัย โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้ลาศึกษาต่อ ฝึกอบรม ทุน ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก การจัดทำ Career Path ในสายงานวิชาการ เป็นต้น การจัดระบบการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย การจัดตั้งกองทุนวิจัย การจัดตั้งเครือข่ายวิจัย (สาขาความเป็นเลิศ สถานวิจัยความเป็นเลิศ สถานวิจัย หน่วยวิจัย) การจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัย การสร้างเครือข่ายวิจัยกับหน่วยงานภายนอก เช่น การลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยร่วมกัน (Matching Fund) ในด้านการจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มีการจัดทำวารสารวิชาการ 3 ฉบับ ทั้งระดับชาติและนานาชาติ เพื่อเป็นแหล่งตีพิมพ์ผลงานวิจัย มีการให้รางวัลผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารแต่ละระดับ สนับสนุนค่าตีพิมพ์ (Page Charge) ร้อยละ 50 การคัดเลือกนักวิจัยและผลงานวิจัยเด่นประจำปี รวมทั้งมีการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยที่มีผลงานเด่น ในด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน และใช้ในเชิงพาณิชย์ ได้จัดตั้งหน่วยงาน/คณะบุคคล เพื่อรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ หน่วยทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และสำนักงานประสานงานวิจัยอุตสาหกรรมและชุมชนดูแลรับผิดชอบเรื่องการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในภาคเอกชน/อุตสาหกรรม จัดตั้งคลินิกเทคโนโลยี ดูแลเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สนับสนุนโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ ทำหน้าที่ผลักดันส่งเสริม สนับสนุนผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ นวัตกรรมและผลงาน

สร้างสรรค์ ให้มีศักยภาพและมีการดำเนินการในเชิงพาณิชย์ ส่งเสริมสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรม ธุรกิจใหม่ และผู้ประกอบการใหม่ในธุรกิจจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเอง ตามองค์ประกอบ 4 การวิจัย มีผลการดำเนินงานได้ 4.41คะแนนผลการประเมินอยู่ที่ระดับดี

การบริการทางวิชาการแก่สังคม เป็นหนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่พึงให้บริการ วิชาการแก่ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมีทั้งกิจกรรมที่ให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายและคิดค่าใช้จ่ายตาม ความเหมาะสมให้ทั้งองค์การภาครัฐและเอกชน องค์การอิสระ องค์การสาธารณะ ชุมชนและสังคม โดยกว้าง รูปแบบการให้บริการวิชาการมีความหลากหลาย ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้มีการบริหารจัดการภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการให้บริการทางวิชาการ พ.ศ. 2551 เป็นข้อกำหนดและแนวทางในการบริหารจัดการ กิจกรรมโครงการบริการวิชาการนอกจากนี้ยังได้ดำเนินการกำหนดแนวทางการพัฒนาตาม ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในรอบปีที่ผ่านมาในรอบปี การศึกษา 2556 ที่ผ่านมาคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินกิจกรรม โครงการบริการ วิชาการตามความเชี่ยวชาญของสาขาวิชาการและวิชาชีพ สรุปได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยมีระบบและ กลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม ผลการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อ มี กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ผลการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์ มาตรฐาน 5 ข้อ ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการ เรียนการสอนและการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 67.57 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนหรือองค์กรภายนอกผลการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อจากการดำเนินการ ดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม มีผลการ ดำเนินงานได้ 5.00 คะแนน ผลการประเมินอยู่ที่ระดับดีมาก

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นภารกิจในข้อที่ 4 ของมหาวิทยาลัยได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ เช่น การทำนุ บำรุง การอนุรักษ์ ฟื้นฟู เผยแพร่ พัฒนา และส่งเสริมทั้งศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของ ประเทศ ภายใต้กระบวนการของพหุวัฒนธรรม โดยทุกวิทยาเขตได้ดำเนินการในรูปแบบที่เป็น เอกลักษณะของท้องถิ่น/ชุมชน และเอกลักษณ์ของประเทศ โดยมีคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีผู้บริหารแต่ละวิทยาเขตที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมเป็นกรรมการ และมี หน่วยงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง กรอบกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัย และวิทยาเขตนำไปดำเนินการในระดับวิทยาเขต โดย มอบหมายนโยบายและแผนงานลงไปยังระดับคณะ/หน่วยงานต่อไป โดยคณะ/หน่วยงานได้

ดำเนินงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามแผนการดำเนินงาน/แผนปฏิบัติงาน ตลอดจนได้สนับสนุนให้บุคลากร และนักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยส่วนในด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยได้นำผลงานศิลปะของอาจารย์บุคลากรของมหาวิทยาลัยมาจัดแต่งอาคารสถานที่ กิจกรรม 5 ส. เป็นประจำ ปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม และมีหอศิลป์ หอวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ที่สามารถเข้าศึกษาเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีผลการดำเนินงานได้ 5.00 คะแนนผลการประเมินอยู่ที่ระดับดีมาก

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2557) สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลักสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อให้สถาบันดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น สถาบันต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบัน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2552) ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย มีทั้งหมด 9 ด้าน ดังนี้

1. ภารกิจด้านวิชาการและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษารวมกว่า 373 หลักสูตร โดยเป็นหลักสูตรนานาชาติทั้งระดับบัณฑิตศึกษา 38 หลักสูตร และมีคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาเอกทั้งในประเทศและต่างประเทศกว่า 1,000 คน จากบุคลากรที่ปฏิบัติงานรวมกว่า 9,500 คน

นอกเหนือจากเปิดโลกกว้างในการนำเทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัยที่สุดในภูมิภาคนี้มาใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัย ตรงกับความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งในการผลิตบัณฑิตให้เป็นเลิศทางวิชาการทุกสาขา โดยเฉพาะสาขาด้านเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประเทศไทยแล้ว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ยังมีโครงการสหกิจศึกษาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ความสามารถและออกไปรับใช้สังคมอย่างมีคุณภาพ

2. ภารกิจด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มุ่งพัฒนาสู่ "มหาวิทยาลัยเน้นการวิจัย" (Research University) โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในศาสตร์ทุกสาขาที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนา "ศูนย์ความเป็นเลิศ" (Center of Excellence) ด้านต่างๆ เช่น อาหาร ยางพารา ข้าว และพลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้คณาจารย์และ

นักวิจัยได้ทุ่มเทสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อมวลมนุษยชาติ จนได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับชาติ และระดับนานาชาติมากมาย ตลอดจนได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ทุกสาขาให้กับประชาชนทุกระดับเพื่อสร้างความเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

3. ภารกิจด้านการบริการทางวิชาการ การบริการวิชาการเป็นการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นศูนย์กลางดำเนินการให้บริการวิชาการอย่างเป็นระบบ มีการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่สังคม ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับนานาชาติ ควบคู่กับการกระตุ้นให้เกิดศูนย์บ่มเพาะทางธุรกิจที่ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาไปสู่การประกอบการเชิงพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง

4. ภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มุ่งส่งเสริมการสร้างความรู้คู่คุณธรรม สนับสนุนศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ทั้งในด้านศาสนาประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ในโอกาสต่าง ๆ ตลอดจนสืบสานอุดมการณ์แห่งความเป็นเกษตรศาสตร์ และสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมทางการเกษตร เพื่อคงอยู่คู่มหาวิทยาลัยและประเทศชาติตลอดไป

5. ภารกิจด้านกิจกรรมนิสิต "นิสิต คือ หัวใจของมหาวิทยาลัย" มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสริมสร้างความเข้มแข็งและประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย สนับสนุนชมรมกิจกรรมนิสิตทั้งด้านวิชาการ สังคม กีฬา ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี ตลอดจนดูแลจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นิสิตในทุกคณะและทุกวิทยาเขต

6. ภารกิจด้านวิเทศสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก (World Class University) โดยผลักดันให้เกิดความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและสถาบันวิชาการในต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาศักยภาพสู่ "วิทยาลัยนานาชาติ" (International College) เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานบุคลากรและนิสิต เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้พร้อมรองรับการพัฒนาของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในรูปแบบของ "ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน" (ASEAN Economic community) และรองรับการแข่งขันในเวทีสากล

7. ภารกิจด้านการสนับสนุนทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญด้านการศึกษาในการจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับนิสิตที่มีความประพฤติดี ผลการเรียนดีเด่น ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือมีความสามารถด้านกิจกรรมต่าง ๆ จึงจัดสรรทุนสนับสนุนการศึกษาในทุกวิทยาเขต เช่น

- ทุนพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ
- ทุนความสามารถพิเศษระดับประเทศและนานาชาติ ทั้งด้านสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬาและอื่นๆ

- ทุนเรียนดี ได้รับการยกเว้นค่าลงทะเบียนเรียน สำหรับนิสิตที่สอบได้คะแนน A (4.0) ตั้งแต่ 5 รายวิชาขึ้นไปและมีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- ทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ มูลนิธิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และจากบริษัทห้างร้าน สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตลอดจนบุคลากรภายนอก

- ทุนกู้ยืมรัฐบาล เพื่อให้ให้นิสิตในระดับปริญญาตรีที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยรัฐบาลจัดสรรเงินในวงเงินที่ตามรัฐบาลกำหนดและชำระเงินคืนเมื่อสำเร็จการศึกษา

8. ภารกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย มาให้บริการแก่สังคม ตลอดจนการบริหารจัดการ เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เสริมความแข็งแกร่ง โดยนำเครือข่ายความเร็วสูงมาใช้กับระบบออนไลน์และระบบไร้สาย ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้ทุกที่ทั่วมหาวิทยาลัยและวิทยาเขต โดยมีเครือข่ายที่เชื่อมโยงครบทุกอาคารและระหว่างวิทยาเขต เพื่อรองรับระบบการเรียนการสอนทางไกล การติดต่อสื่อสารระหว่างวิทยาเขต และการประชุมทางวิดีโอ คิวคูปกับการสนับสนุนการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ช่วยปฏิบัติงาน โดยมีห้องสมุดดิจิทัล ห้องปฏิบัติการด้านไอที ภาษาต่างประเทศ และศูนย์บริการมัลติมีเดียที่สมบูรณ์ และทันสมัย เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการเรียนรู้ให้กับนิสิตและบุคลากร ตลอดจนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูงเพื่อรองรับงานวิจัยที่ต้องใช้ขีดความสามารถ ในการคำนวณความเร็วสูงเพื่อสร้างสรรค์ และพัฒนาผลงานทั้งในระดับครัวเรือนจนถึงระดับอุตสาหกรรมของประเทศ

9. ภารกิจด้านทุนสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่งเสริมการสร้างความรู้เข้มแข็งด้านการวิจัย โดยจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยให้กับ คณาจารย์ นักวิจัย ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ทั้งจากแหล่งเงินอุดหนุนวิจัยภายใน โดยงบประมาณแผ่นดินและประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย และจากแหล่งเงินอุดหนุนวิจัยจากภายนอก ทั้งภาคเอกชนและองค์กรต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ (2557) มีภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและทักษะในวิชาชีพ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม และมีความใฝ่เรียนรู้

2. จัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา

3. จัดการศึกษา โดยเน้นประชาชนในภูมิภาคที่ตั้งของมหาวิทยาลัยและประเทศใกล้เคียงเป็นสำคัญ

4. ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา การวิจัย และการบริการกับสถาบันและหน่วยงานอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5. จัดการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการ ที่บูรณาการการศึกษากับการนำ ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนาสู่สากล
6. ส่งเสริม ประยุกต์ และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง
7. สร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการ พัฒนาประเทศและภูมิภาคใกล้เคียง โดยเน้นการวิจัย การประยุกต์และบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ากับเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง มีสันติสุขและยั่งยืน
8. ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เป็น ประโยชน์เพื่อพัฒนาศักยภาพในการผลิตและบริการชุมชน สังคม และประเทศ ตลอดจนการชี้นำ ทางเลือกที่ดีแก่ชุมชนและสังคม
9. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาและนันทนาการ
10. ร่วมพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมที่ตอบสนองความ ต้องการและเสริมสร้างองค์ความรู้ของชุมชนให้เข้มแข็ง เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ ศิลปวิทยาเพื่อความ
11. จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนและ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการทั่วไป 2) ด้านการบริหารงาน 3) ด้านการบริหารงานวิจัย 4) ด้านการบริหารการเงิน และ 5) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ส่วนภารกิจหลักที่ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยการให้บริการทางวิชาการ แก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาวรวมทั้งตอบสนองต่อการ พัฒนาประเทศ พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน อีกทั้ง ต้องสร้างขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระดับสากล

สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน

สถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคใต้ของรัฐ มี 10 สถาบันดังนี้

1. จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต
2. จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3. จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กรองทอง เขียนทอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ได้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 100 ตัว ครอบคลุมองค์ประกอบ 8 ด้าน การตรวจสอบคุณภาพโมเดลสมการโครงสร้าง ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 น้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบหลัก จากมากไปน้อย คือ หลักความรับผิดชอบ หลักการบริหารจัดการความรู้ หลักความคุ้มค่า หลัก ความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความผันแปรร่วมกับองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 98, 92, 83, 87, 84, 68, 78 และ 62 ตามลำดับ และเมื่อนำตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปทดสอบโดยใช้แบบสอบถาม ความคิดเห็นเชิงประเมินสอบถามและสนทนากลุ่มกับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 8 ด้าน มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา

อาทิตยา ดวงมณี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาวิชาการวิจัยทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ได้ตัวบ่งชี้ร่วมทั้งหมด 6 มิติ/องค์ประกอบของความเป็นเลิศทางวิชาการ มีตัวบ่งชี้ย่อย 61 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพอาจารย์ 10 ตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย/ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ 9 ตัวบ่งชี้ ด้านทรัพยากรสนับสนุนทางวิชาการ 8 ตัวบ่งชี้ ด้านคุณภาพนิสิต/นักศึกษา 12 ตัวบ่งชี้ ด้านหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน 7 ตัวบ่งชี้ และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าภาค/สาขาวิชา 9 ตัวบ่งชี้ จำแนกตัวบ่งชี้ตามระบบการศึกษาได้เป็น ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 16 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ 27 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต 18 ตัวบ่งชี้

จรินทร์ เทศวานิช (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในระบบ

และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย และแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษามี 12 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กลไกควบคุมมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษา 2) ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) นักศึกษา 5) หลักสูตร 6) บุคลากร 7) สื่อการสอน 8) ห้องสมุด 9) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 10) งบประมาณ 11) การวิจัย 12) การบริหารการศึกษา

ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้รวมถึงคุณภาพการศึกษาของ คณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษามีทั้งสิ้น 75 ตัวบ่งชี้ โดยมีองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา 11 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบคณาจารย์ มีตัวบ่งชี้ 11 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน มี 14 ตัวบ่งชี้ 3) องค์ประกอบด้านหลักสูตร มี 9 ตัวบ่งชี้ 4) องค์ประกอบค่านักศึกษามี 7 ตัวบ่งชี้ 5) องค์ประกอบด้านปรัชญา พันธกิจและวัตถุประสงค์ มี 4 ตัวบ่งชี้ 6) องค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้ 7) องค์ประกอบด้านแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ 8) องค์ประกอบด้านกิจการนักศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ 9) องค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มี 4 ตัวบ่งชี้ และโมเดลสมการ โครงสร้างคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับ ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิมาก

จำริญรัตน์ เจือจันทร์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน ผลการวิจัยพบ การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย เอกชน ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่างๆ จำนวน 194 ดัชนี คือ 1) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า ด้านนักศึกษามีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 19 ดัชนี และระดับ ปานกลาง 1 ดัชนี ด้านอาจารย์มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 1 ดัชนี และระดับดี 26 ดัชนี ด้าน หลักสูตรมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 8 ดัชนี และระดับดี 20 ดัชนี ด้านทรัพยากรและ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 13 ดัชนี ด้านอาคาร สถานที่มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 19 ดัชนี 2) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านการผลิต ด้านการเรียน การสอนมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 5 ดัชนีและระดับดี 15 ดัชนี ด้านการวิจัยมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ในระดับดี 9 ดัชนี ด้านการรักษามาตรฐานมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 21 ดัชนี ด้านการ บริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 2 ดัชนี และระดับดี 11 ดัชนี 3) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านผลผลิต ด้านพุทธิพิสัยมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 5 ดัชนี ด้านจิต พุทธิพิสัยมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 13 ดัชนี ด้านทักษะและการปฏิบัติมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ใน ระดับดี 6 ดัชนี

ทวีศิลป์ กุลภาค (2547, 201 – 227) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบคือ 1) ความเป็นอิสระ 2) เสรีภาพทางวิชาการ 3) การมีส่วนร่วม 4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และ 5) ความโปร่งใสในการบริหารกิจการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ องค์ประกอบทางด้านความรับผิดชอบตรวจสอบได้ในการบริหารกิจการ ซึ่งผลการวิจัยทำให้ได้บ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 95 ตัวบ่งชี้

รัชนา ศานติยานนท์ และคณะ (2543, บทสรุปย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นจากประชาคมมหาวิทยาลัยทุกมหาวิทยาลัยทุกสายงาน และทุกระดับจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 21 แห่ง โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนที่สองเป็นการ สัมภาษณ์เจาะลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี และมี ประสบการณ์ด้านนโยบายและการบริหารมหาวิทยาลัย และส่วนที่สามเป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา พบว่า เป้าหมายหลักในการพัฒนามหาวิทยาลัย คือ การพัฒนาบัณฑิตที่มี คุณภาพ ความเป็นเลิศทางวิชาการ และการตอบสนองความต้องการของสังคม มุ่งองค์กรสูงสุดของ มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นสถานนโยบาย คือ กำหนดนโยบาย วางแผนและกำกับการบริหาร โดย องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยควรประกอบด้วยอย่างน้อยสามส่วน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้บริหาร และผู้แทนคณาจารย์ โดยอาจมีผู้แทนนิสิตนักศึกษา (ศิษย์เก่า) หรือผู้แทนชุมชนร่วมด้วย ประชาคมให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทั้งในระดับกำหนดนโยบายบริหารและตรวจสอบ ทั้ง โดยตรงหรือผ่านผู้แทนประชาคม ในด้านการบริหารจัดการประชาคมมหาวิทยาลัย มีความเห็นว่า ควรมีความอิสระและคล่องตัวในการบริหารโดยควบคู่ไปกับการประเมินที่เน้นผลงานและการ ตรวจสอบที่เปิดเผยได้ กฎระเบียบต่าง ๆ ต้องกำหนดชัดเจนในหลักการและเปิดเผยให้รับรู้ทั่วกัน มหาวิทยาลัยต้องพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในด้านการบริหารการเงินและทรัพย์สิน โดยมี คณะกรรมการนโยบายการเงินและทรัพย์สิน ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง แต่แหล่งรายได้หลักยังคง มาจากงบประมาณแผ่นดิน สิ่งที่สำคัญสามอันดับแรกสำหรับการบริหารจัดการการเงินที่ดี คือ การมี ระบบการประเมินการใช้เงิน การกำกับการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน และความซื่อสัตย์ของผู้บริหาร องค์กรตรวจสอบเป็นสิ่งจำเป็น และประชาคมเห็นว่าสภาคณาจารย์ควรมีบทบาทหน้าที่นี้เป็นอันดับ แรก

บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ธี (2545) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อรวบรวมข้อมูลแนวปฏิบัติและตัวชี้วัด ธรรมาภิบาล ทั้ง

ในประเทศไทยและต่างประเทศ 2) เพื่อจำแนกและจัดกลุ่มตัวชี้วัดธรรมาภิบาล และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำ “ธรรมาภิบาล”

มีความหมายหลากหลาย เช่นในต่างประเทศ ใช้คำว่า Good Governance มีความหมายหลากหลายตามกลุ่มผู้ใช้ ซึ่งแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มธรรมาภิบาลอำนาจนิยม กลุ่มธรรมาภิบาลเสรีนิยม และกลุ่มธรรมาภิบาลชุมชนนิยม แม้จะแตกต่างกันในส่วนของกรอบความคิด แต่ทุกกลุ่มมีเป้าหมายตรงกันที่จะนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้เพื่อประโยชน์ของการปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ดังนั้นการเร่งรัดหาข้อยุติสำหรับกรอบความหมายของหลักธรรมาภิบาล โดย ผสมผสานแนวคิด เพื่อสร้างหลักการที่ชัดเจนและมีเอกภาพ ซึ่งจะเป็นกรอบแม่บทในการสร้างตัวชี้วัด ที่มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องจำเป็น ส่วนการรับรู้การใช้ธรรมาภิบาลจากต่างประเทศ และ นำสาระที่เป็น ข้อดีมาปรับใช้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาล แม้ในบางกรณี อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะบางประการของวัฒนธรรมไทยที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลใน สังคมไทย แต่อาจผ่อนคลายเป็นปัญหาดังกล่าวได้ โดยมีการปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของไทย

เกียรติสุดา ศรีสุข (2545) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา หลักสูตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยทางการศึกษา ได้ดัชนีที่มีคุณภาพจำนวน 65 จากองค์ประกอบหลัก 9 ด้าน คือ 1) ด้านอาจารย์มี 8 ดัชนี 2) ด้านนักศึกษา/มหาบัณฑิต มี 9 ดัชนี 3) ด้านหลักสูตร มี 4 ดัชนี 5) ด้านกระบวนการเรียนการสอน มี 8 ดัชนี 6) ด้านวัดและประเมินผล มี 5 ดัชนี 7) ด้านทรัพยากรที่มีเอื้อต่อการเรียนการสอน มี 10 ดัชนี 8) ด้านงบประมาณ มี 6 ดัชนี และ 9) ด้านการวิจัย มี 6 ดัชนี

บุญใจ ศรีสถิตนรากร (2543) ได้พัฒนาดัชนีรวมคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ทั้งหมด 57 ดัชนี จากองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน 1) ด้านอาจารย์ 11 ดัชนี 2) ด้านนิสิตนักศึกษาและมหาบัณฑิต 8 ดัชนี 3) ด้านการเรียนการสอนและประเมินผล 11 ดัชนี 4) ด้านหลักสูตร 8 ดัชนี 5) ด้านสื่อการศึกษาและบริการห้องสมุด 7 ดัชนี และ 6) ด้านการบริหารองค์กร 12 ดัชนี

พรเทพ เมืองแมน (2546,117-123) ได้สรุปองค์ประกอบและดัชนีวัดคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการศึกษา พบว่าองค์ประกอบ 8 ด้าน จาก 82 ดัชนี ดังนี้ 1) ด้านปรัชญาและวัตถุประสงค์มี 4 ดัชนี 2) ด้านอาจารย์ มี 15 ดัชนี 3) ด้านนิสิตนักศึกษา มี 13 ดัชนี 4) ด้านหลักสูตรมี 10 ดัชนี 5) ด้านกระบวนการเรียนการสอน มี 15 ดัชนี 6) ด้านทรัพยากรสนับสนุนวิชาการ 7) ด้านการวิจัย มี 4 ดัชนี และ 8) ด้านการบริหารจัดการ มี 10 ดัชนี

สุพนิดา ชัยวิทย์ (2546) ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร โดยใช้เทคนิคเดลฟายเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่ามีดัชนีที่มีที่มมีความเหมาะสมจำนวน 90 ดัชนี จำนวนเป็นองค์ประกอบได้ 9 ด้าน คือ 1) ด้านปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน 7 ดัชนี 2) ด้านการเรียนการสอน 28 ดัชนี 3) ด้านกิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 8 ดัชนี 4) ด้านงานวิจัย 5) ด้านบริการทางวิชาการแก่สังคม 10 ดัชนี 6) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5 ดัชนี 7) ด้านการบริหารและการจัดการ 15 ดัชนี 8) ด้านการเงินและงบประมาณ 6 ดัชนี และ 9) องค์ประกอบด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพ 8 ดัชนี

มีชัย ศรีเจริญ (2548) ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า ดัชนีจำแนกเป็นองค์ประกอบได้ 8 ด้าน คือ 1) ด้านปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานมี 3 ดัชนี 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน มี 36 ดัชนี 3) ด้านกิจกรรมการพัฒนานิสิต/นักศึกษา มี 3 ดัชนี 4) ด้านการวิจัย มี 3 ดัชนี 5) ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม มี 1 ดัชนี 6) ด้านการบริหารและการจัดการ มี 5 ดัชนี 7) ด้านการเงินและงบประมาณ มี 4 ดัชนี และ 8) ด้านระบบและกลไกประกันคุณภาพ มี 3 ดัชนี

พจน์ เจริญสันเทียะ (2550) ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามี 63 ดัชนีชี้วัดจากองค์ประกอบ 15 ด้าน คือ 1) ด้านหลักการกำหนดค่าตอบแทนมี 7 ดัชนี 2) ด้านการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินโดยตรงและโดยอ้อม มี 3 ดัชนี 3) ด้านผลค่าตอบแทนที่ไม่ใช่ตัวเงินแต่เป็นลักษณะของความพึงพอใจ มี 4 ดัชนี 4) ด้านการบริหารอย่างยุติธรรม มี 6 ดัชนี 5) ด้านการดำเนินการทางกฎหมาย มี 4 ดัชนี 6) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร มี 5 ดัชนี 7) ด้านบทบาทของผู้บริหาร มี 5 ดัชนี 8) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหาร มี 2 ดัชนี 9) ด้านความมุ่งมั่นในความสำเร็จของผู้บริหาร มี 3 ดัชนี 10) ด้านหลักการพัฒนาและการฝึกอบรมข้าราชการครู มี 3 ดัชนี 11) ด้านกระบวนการพัฒนาและฝึกอบรมข้าราชการครู มี 6 ดัชนี 12) ด้านการนำผลการพัฒนาและการฝึกอบรมไปใช้ มี 4 ดัชนี 13) ด้านหลักการประเมินผลขอข้าราชการครู มี 3 ดัชนี 14) ด้านวิธีการประเมินผลการทำงานของข้าราชการครู มี 5 ดัชนี และ 15) ด้านบรรยากาศและเงื่อนไขที่ดีในการทำงาน มี 3 ดัชนี

สิริศักดิ์ รัชชานันติ (2551) ได้สรุปผลการพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพจัดการหลักสูตรการบัญชีคณะวิทยาการจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ดัชนีวัดคุณภาพจัดการหลักสูตรการบัญชี มี 62 ดัชนี จากองค์ประกอบ 9 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าของหัวหน้าหรือประธานสาขามี 8 ดัชนี 2) ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของสาขา มี 8 ดัชนี 3) ด้านการบริหารคณาจารย์ในสาขา มี 8 ดัชนี 4) ด้านกระบวนการทำงานของสาขา มี 9 ดัชนี 5) ด้านทรัพยากรของสาขา มี 7 ดัชนี 6) ด้าน

ผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา/บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตของสาขา มี 6 คณิต 7) ด้านผลที่เกิดขึ้นกับคณาจารย์ในสาขา มี 7 คณิต 8) ด้านผลที่เกิดขึ้นกับสังคม มี 3 คณิต และ 9) ด้านผลที่เกิดขึ้นกับสาขา มี 6 คณิต

ประทวน บุญรักษา (2552) ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดธรรมภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และพัฒนาดัชนีชี้วัดธรรมภิบาล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการพัฒนาดัชนีชี้วัดทำให้ได้ดัชนีชี้วัดที่เหมาะสมทั้งสิ้น จำนวน 82 คณิต จาก 5 องค์ประกอบหลักและ 22 องค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม มี 4 องค์ประกอบย่อยและ 9 คณิต 2) องค์ประกอบหลักด้านความโปร่งใส มี 4 องค์ประกอบย่อยและ 20 คณิต 3) องค์ประกอบหลักด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มี 3 องค์ประกอบย่อยและ 11 คณิต 4) องค์ประกอบหลักด้านความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มี 6 องค์ประกอบย่อยและ 22 คณิต และ 5) องค์ประกอบหลักด้านความมีคุณธรรม มี 6 องค์ประกอบย่อยและ 20 คณิต

งานวิจัยต่างประเทศ

แสทวอร์ท และ ฮาร์วีย์ (Ashworth & Harvey, 1994) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบด้านปัจจัยตัวป้อน ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ 1) คณาจารย์ 2) สิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก 3) วัสดุอุปกรณ์ 4) การสอน 5) ผลสัมฤทธิ์ 6) การจัดการและการควบคุมคุณภาพ 7) นิสิต/นักศึกษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) อาจารย์ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ได้แก่จำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพประสบการณ์ด้านวิชาการเป็นต้น 2) สิ่งอำนวยความสะดวกตัวบ่งชี้ได้แก่ จำนวนและประเภทของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก ลักษณะของห้องเรียน ที่นั่งเรียน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมและสถานที่เพื่อการออกกำลังกาย เป็นต้น 3) วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาอยู่ในสภาพที่ดี ใช้การได้หรือไม่ระบบการให้บริการ การแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ เป็นต้น 4) การสอนและการเรียนรู้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ได้แก่ รายละเอียดของเนื้อหา ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน การแนะนำหนังสืออ้างอิงที่ทันสมัยให้นักศึกษาอ่านเพิ่มเติม เนื้อหาที่นำมาสอนมีความทันสมัยและตรงตามความเป็นจริงของหลักทฤษฎี เป็นต้น 5) มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ มาตรฐานของกลไกหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ การจ้างงานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 6) การจัดการและควบคุมคุณภาพ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ได้แก่ มีแผนการดำเนินงานในระดับสถาบัน คณะและภาควิชาวางแผนโดยอาศัยมุมมองแนวความคิดทั้งจากผู้บริหารและคณาจารย์ เป็นต้น 7) นักศึกษา ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิตพยาบาล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ระหว่างอาจารย์กับ

นักศึกษาสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว สภาพทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวและความเป็นผู้ใฝ่รู้
ปัจจัยของโปรแกรมการศึกษา

ฮิลล์, แมคเกรเกอร์ และดีวาร์ (Hill, McGregor & Dewar, 1996) ได้ศึกษาเรื่องการ
พัฒนารูปแบบการควบคุมคุณภาพการศึกษาพยาบาลระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1)
บริบท (Context) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งแต่ละส่วนประกอบด้วยตัว
บ่งชี้คุณภาพ ดังนี้ 1) บริบท ซึ่งเปรียบเสมือนปัจจัยตัวป้อน โดยประเมินจาก ความต้องการของ
ผู้เรียน สถานที่ตั้ง สิ่งสนับสนุนและสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
สมรรถนะของอาจารย์ ระบบการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษาพยาบาล 2) กระบวนการ ประเมินจาก
ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ 3) ผลลัพธ์ ประเมินจากพัฒนาการของนิสิต/
นักศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาลที่ตรงตาม
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

โฮลิวาร์ และอัสพินวอลล์ (Oliva & Aspinwall, 1996) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีตัว
บ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มิติคุณภาพการจัดการศึกษา 6 มิติและดัชนีบ่งชี้
คุณภาพการจัดการศึกษา 31 ดัชนี ดังนี้ 1) มิติที่เน้นสิ่งที่สัมผัสได้ (Tangible Dimension) ซึ่งเป็น
คุณภาพที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งเอื้ออำนวยต่อการศึกษา 2) มิติที่เน้นคุณภาพของอาจารย์
(Competence Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี 3) มิติที่เน้นเจตคติของอาจารย์
(Attitude Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี 4) มิติที่เน้นเนื้อหา (Content
Dimension) ประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 6 ดัชนี 5) มิติที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ (Delivery
Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 6 ดัชนี 6) มิติที่เน้นความเชื่อถือ (Reliability
Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 4 ดัชนี

โจเซฟ และ โจเซฟ (Joseph & Joseph, 1997) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบเรียง
ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ชื่อเสียงทางด้านวิชาการ (Academic Reputation) ดัชนีบ่งชี้ความมี
คุณภาพ ได้แก่ (1) ระดับความมีชื่อเสียง (2) ความเป็นเลิศของผู้สอน (3) ความเป็นเลิศของสิ่ง
อำนวยด้านวิชาการ 2) โอกาสของอาชีพ (Career Opportunities) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1)
การง่ายต่อการเข้าทำงาน (2) ความเป็นเลิศของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโอกาสของอาชีพ (3)
โปรแกรมการศึกษา (Program Issues) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) ความหลากหลายของ
วิชาเลือก (2) ความยืดหยุ่นในการโอนย้ายสาขาวิชา (3) ความหลากหลายของสาขาวิชา (4) ความ
ยืดหยุ่นในคุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขา 4) ค่าใช้จ่ายและเวลา (Cost and Time) ดัชนีบ่งชี้ความมี
คุณภาพ ได้แก่ (1) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสมเหตุสมผล (2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักสิ่งเอื้ออำนวยและ

บริการมีความเหมาะสม (3) ระยะเวลาของหลักสูตรเหมาะสม 5) ลักษณะทางกายภาพ (Physical Aspects) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) ความเป็นเลิศด้านที่พัก (2) ความเป็นเลิศด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาและสันทนาการ (3) ความเป็นเลิศของบริเวณสนามของสถาบัน 6) ที่ตั้งของสถาบัน (Location) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) แหล่งที่ตั้งของสถาบัน (2) ระบบการคมนาคม 7) อื่นๆ ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อนคำพูดที่มาจากบุคคลทั่วไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

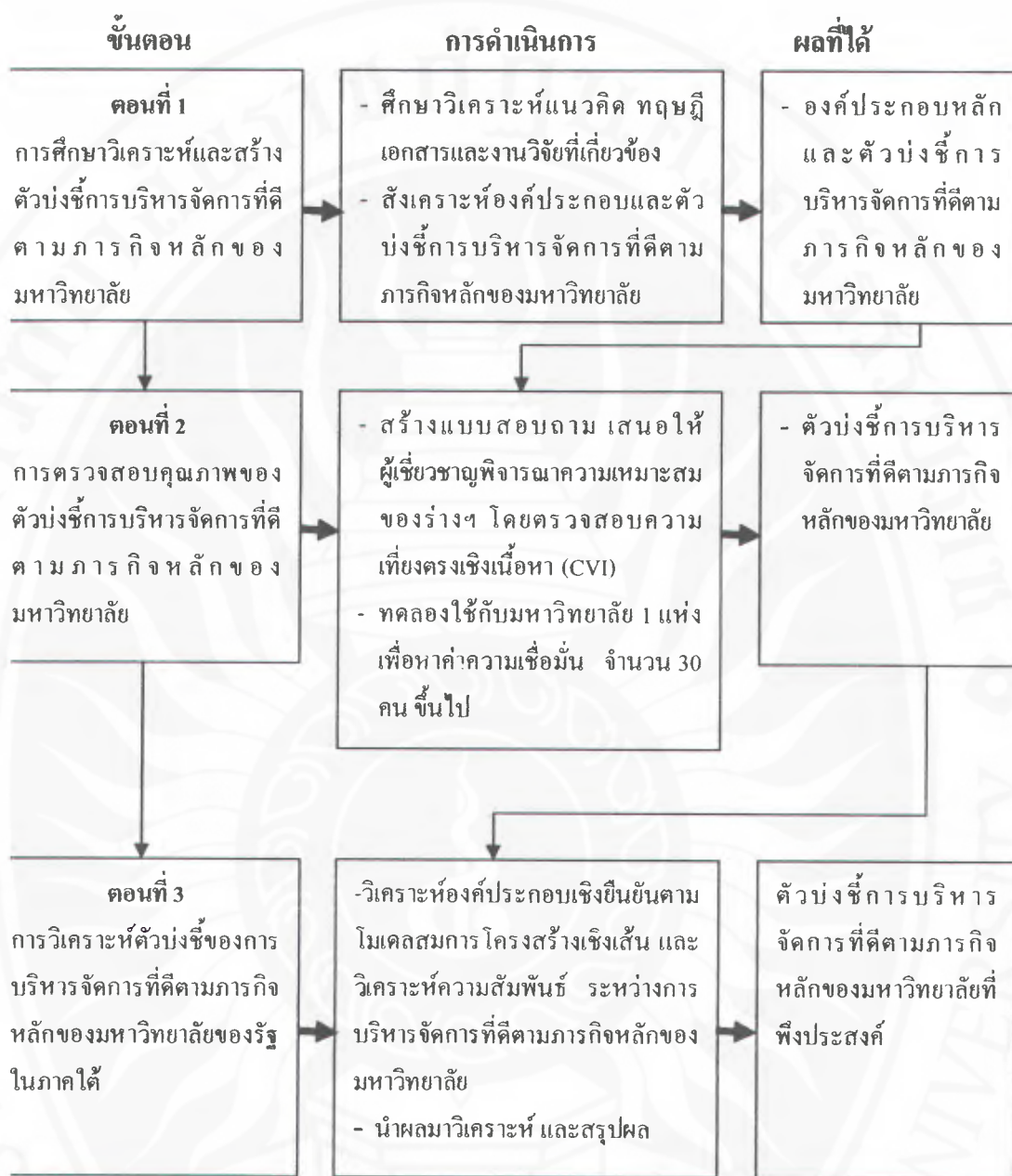
การวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้ระเบียบวิธี การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ตามแนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ของ เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2554) โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างตัวบ่งชี้ การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย 2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การ บริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของตัวบ่งชี้การ บริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ วิจัย เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของ มหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของ มหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของ มหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ปรากฏดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จากภาพที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

การดำเนินการวิจัยในตอนนี้ เป็นการศึกษวิเคราะห์องค์ประกอบและสร้างตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐโดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วกำหนดหมวดหมู่ขององค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ขั้นที่ 2 สังเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นำองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่ได้จากตอนที่ 1 มาสังเคราะห์ จัดกลุ่ม เป็นโมเดลโครงสร้างของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
2. สร้างโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ซึ่งเป็นโมเดลเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

การดำเนินการวิจัยในตอนนี้ มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ที่ได้จากตอนที่ 1 มาร่างแบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักภาษา ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ดัชนี CVI (Content Validity Index) ที่พัฒนาโดย Waltz & Bausell (1981; อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554)

โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5-10 คน พิจารณาตรวจสอบดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) และทั้งฉบับ (S-CVI) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมข้อคำถามตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ทั้ง 4 ด้าน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ทั้ง 4 ด้าน

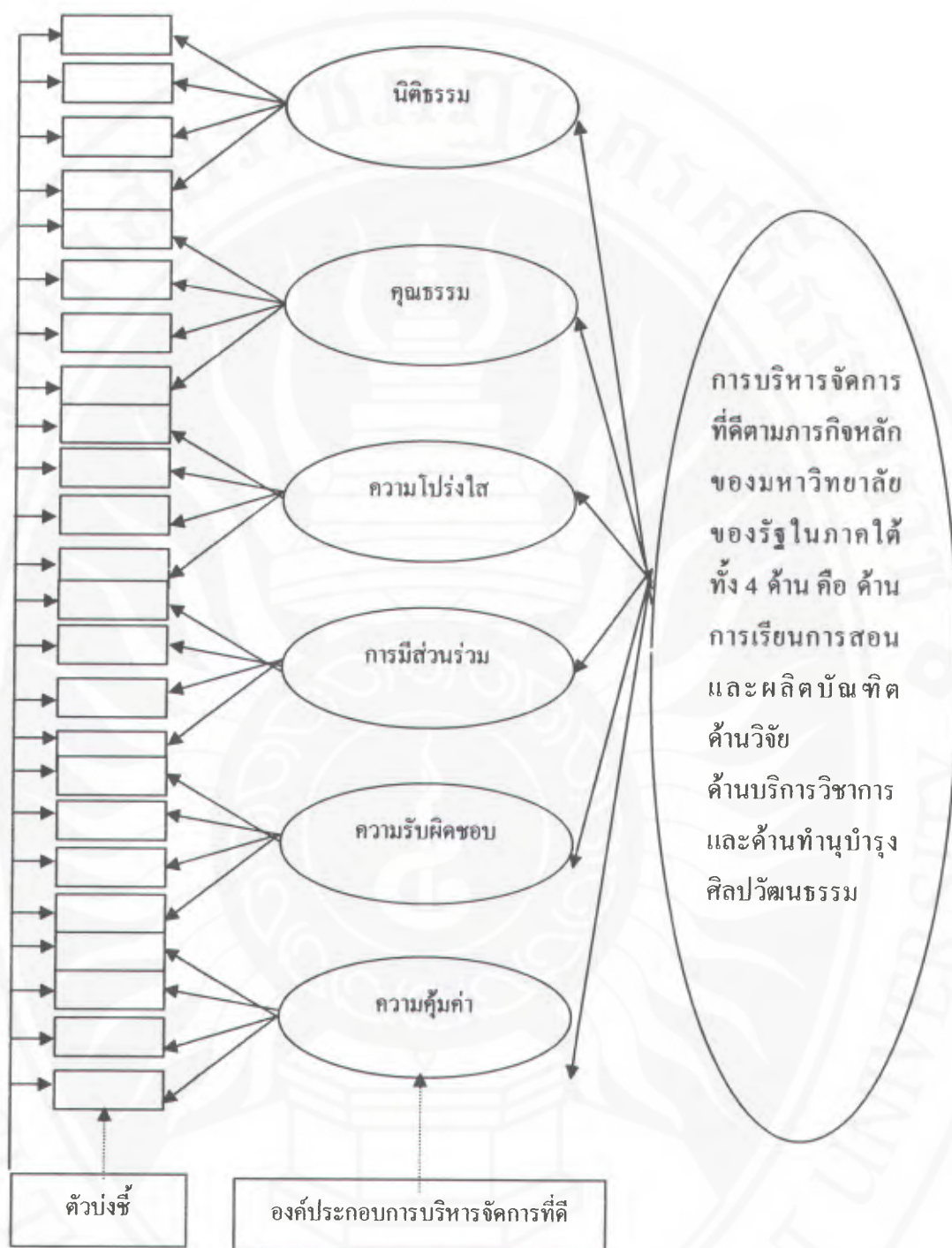
ภารกิจของมหาวิทยาลัย	CVI
1. ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.90
2. ด้านวิจัย	0.93
3. ด้านบริการวิชาการ	0.91
4. ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	0.89

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปสอบถามผู้บริหารและอาจารย์ทางวิชาการ นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ 1 แห่ง จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ประคอง วรรณสูตร, 2538, 47; Conbach, 1951) โดยรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำการให้คะแนนตามระดับ โดยกำหนดให้ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ได้ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม

ด้าน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.90
ด้านวิจัย	0.93
ด้านบริการวิชาการ	0.91
ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	0.89
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.90

เมื่อมาสร้างเป็นโมเดล โครงสร้างของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ปรากฏดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 โมเดล โครงสร้างเชิงทฤษฎี

ขั้นที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชและนำส่งพร้อมแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความอนุเคราะห์ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารจัดการอุดมศึกษาของรัฐ รวมถึงผู้บริหารและอาจารย์ทางวิชาการ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยประสานและติดตามการเก็บข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง ซึ่งได้กลับคืนมา 81 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 โดยกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งได้ตามแหล่งที่มาจากทั้ง 10 มหาวิทยาลัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มประชากร/จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สถาบัน	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	รวม	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	รวม
มหาวิทยาลัย สงขลา นครินทร์ วิทยาเขต ภูเก็ต	3	3	3	9	2	2	3	7
มหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต	3	3	3	9	3	2	3	8
มหาวิทยาลัย สงขลา นครินทร์ วิทยาเขต สุราษฎร์ธานี	3	3	3	9	3	2	3	8
มหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์	3	3	3	9	3	3	3	9

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถาบัน	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	รวม	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	รวม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช (ไสใหญ่)	3	3	3	9	3	2	3	8
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่)	3	3	3	9	2	3	3	8
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช	3	3	3	9	2	3	3	8
มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช	3	3	3	9	3	2	3	8

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถาบัน	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	รวม	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	รวม
มหาวิทยาลัย	3	3	3	9	3	3	3	9
ราชภัฏ								
สุราษฎร์ธานี								
รวม	30	30	30	90	26	25	30	81

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. นำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลเพื่ออธิบายความเหมาะสมของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้โดยถือว่าตัวบ่งชี้ใดมีค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์สูงแสดงว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมที่จะใช้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis : PCA) หมุนแกนแบบออร์โธกอนนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีเวริแมกซ์ (Varimax) หาค่าไอแกน (Eigen Value) ร้อยละความแปรปรวนและค่าน้ำหนักตัวแปร (Factor Loading) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ประเภทการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สร้างปัจจัยร่วม (Common Factor) โดยใช้วิธีการสกัดปัจจัย (Principle Component Factoring) ได้ปัจจัยร่วม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ในขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด (50 ตัวแปร) เพื่อไปสร้างปัจจัยหรือลดจำนวนตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kaiser – Meyer – Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity

ในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียวและมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ต่ำมากหรือใกล้ๆ ศูนย์ในปัจจัยร่วมอื่น โดยเลือกวิธีการสกัดปัจจัยแบบตั้ง (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระโดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้

1. องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป
2. ตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบนั้น ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) คิดตามค่าสมบูรณ์ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป
3. มีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ทางวิชาการ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 10 แห่งคือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ใต้ใหญ่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 81 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีสัญลักษณ์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

A	แทน	หลักนิติธรรม
B	แทน	หลักคุณธรรม
C	แทน	หลักความโปร่งใส
D	แทน	หลักการมีส่วนร่วม
E	แทน	หลักความรับผิดชอบ
F	แทน	หลักความคุ้มค่า
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)
KMO	แทน	ค่าที่ใช้ตรวจสอบความเหมาะสม
Chi-Square	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบความสัมพันธ์

df แทน ระดับองศาความเป็นอิสระ

Sig. แทน ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	51	63.00
หญิง	30	37.00
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	33	40.7
41-49 ปี	29	35.8
50 -59 ปี	17	21.0
60 ปี ขึ้นไป	2	2.5
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ระดับปริญญาตรี	28	34.6
ระดับปริญญาโท	32	39.5
ระดับปริญญาเอก	21	25.9
สถานภาพ		
นักศึกษา	30	37.04
ผู้บริหาร	26	32.09
อาจารย์ทางวิชาการ	25	30.86
รวม	81	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากเพศชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 63 และเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37 มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 รองลงมา คือ 41-49 ปี จำนวน 29 คน

คิดเป็นร้อยละ 35.8 และอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 และระดับปริญญาเอก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพเป็นนักศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองลงมา คือ ผู้บริหาร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.09 และอาจารย์ทางวิชาการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 30.86 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างตัวบ่งชี้ของการบริหารการจัดการที่ดี

จากการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต
2. ด้านการวิจัย
3. ด้านบริการวิชาการ
4. ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ทั้งนี้ได้นำหลักการที่ใช้ในการบริหารจัดการทั้ง 6 หลักของการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยผลการสังเคราะห์ในเบื้องต้นปรากฏว่า ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการของธรรมาภิบาลในการบริหาร ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

ภารกิจของมหาวิทยาลัย	ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน 2. ส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มืออาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 3. มีแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน 4. มีหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเป็นธรรม 5. สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ 6. ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ไม่กระทำความผิดวินัยเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 7. มีจำนวนผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่ได้รับการยกย่องหรือรางวัลด้านคุณธรรมเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต 8. มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่ชัดเจนตรวจสอบได้ 9. มีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม 10. ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม 11. มีการมอบหมายงานแก่บุคลากร ในการวางแผนการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและประเมินผลร่วมกัน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ภารกิจของมหาวิทยาลัย	ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย	
ด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิต	12. มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดีด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	
	13. เปิดโอกาสให้บุคลากรและคณะกรรมการมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	
	14. สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤดี ปฏิบัติตนในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร	
	15. สนับสนุนและส่งเสริม บุคลากรให้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ	
	16. มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	
	17. ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	
	18. มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	
	19. สนับสนุนให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	
	20. ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	
	ด้านการวิจัย	1. มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
		2. ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครบคลุมทุกหน่วยงาน
		3. มีกฎ ระเบียบ ที่เป็นไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ภารกิจของมหาวิทยาลัย	ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
ด้านการวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 4. มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 5. สนับสนุนงานวิจัย ให้กับบุคลากร ตาม กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ ของงานวิจัยมหาวิทยาลัยอย่างเป็นธรรม 6. กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด 7. สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา 8. มีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา 9. มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานภายใน 10. มีการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย 11. สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และดำเนินงานพัฒนางานวิจัย 12. มีการวัดความสำเร็จของงานวิจัยจากการมีส่วนร่วม 13. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและรายงานประจำปี ต่อสาธารณชน 14. มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย 15. มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี
ด้านการบริการวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ภารกิจของมหาวิทยาลัย	ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
ด้านการบริการวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 2. มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการ วิชาการ เป็นไปอย่างถูกต้อง 3. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ 4. ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามบริการวิชาการและการเรียนการ สอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร 5. มีการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อบริการวิชาการและการเรียนการสอน โดยอาศัยของคักณะบุคคล สามารถตรวจสอบได้ 6. มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในกิจกรรม ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย 7. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและ การบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย 8. มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้ เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ 9. มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพ ทางการบริการวิชาการ ของ บุคลากร อย่างเพียงพอ 10. มีการติดตามนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มีคุณภาพตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย
ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการ เผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และประกาศให้ประชาคมทราบ 2. มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดทั้งปี 3. มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพ ด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ภารกิจของมหาวิทยาลัย	ผลการสร้างตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	<p>4. ส่งเสริมให้บุคลากร ทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัดกิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p> <p>5. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง</p>

จากการสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ พบว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ประกอบด้วย 20 ตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย ประกอบด้วย 15 ตัวบ่งชี้ ด้านบริการวิชาการ ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้ และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ในการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตาม
ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
1. มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน	0.88
2. ส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มีอาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	0.92
3. มีแผนการบริหารด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน	0.88
4. มีหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรด้านการเรียน การสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเป็นธรรม	0.92
5. สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ	0.92
6. ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรไม่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	0.88
7. มีจำนวนผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่ได้รับการยกย่องหรือรางวัลด้านคุณธรรม เกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.96
8. มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	0.92
9. มีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม	0.88
10. ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ ความสามารถและความเหมาะสม	0.88
11. มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรในการวางแผนด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต และประเมินผลร่วมกัน	0.92

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
12. มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ที่ดี ด้านเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.92
13. เปิดโอกาสให้บุคลากรและคณะกรรมการมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	1.00
14. สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤติ ปฏิบัติตน ในด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร	0.88
15. สนับสนุนและส่งเสริม บุคลากรให้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต อย่างเต็มศักยภาพ	0.92
16. มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและ นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	0.92
17. ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมต่อ การจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.88
18. มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.88
19. สนับสนุนให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้าน การเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.88
20. ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	0.88
รวม	0.90

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) และทั้งฉบับ (S-CVI) พบว่า ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.88 – 1.00 ถือได้ว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำไปใช้ต่อไป และค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) มีค่าเท่ากับ 0.90 แสดงว่าเนื้อหาทั้งฉบับมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
1. มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	0.92
2. ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครบคลุมทุกหน่วยงาน	0.92
3. มีกฎระเบียบที่เป็นไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	0.96
4. มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายหรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	0.96
5. สนับสนุนงานวิจัย ให้กับบุคลากร ตาม กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของงานวิจัยมหาวิทยาลัย อย่างเป็นธรรม	0.88
6. กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	0.96
7. สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานวิจัยสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา	0.92
8. มีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา	0.92
9. มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานภายใน	1.00
10. มีการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย	0.92
11. สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนางานวิจัย	0.92
12. มีการวัดความสำเร็จของงานวิจัยจากการมีส่วนร่วม	0.96

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
13. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและรายงานประจำปี ต่อ สาธารณชน	0.88
14. มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย	0.92
15. มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี	0.92
รวม	0.93

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) และทั้งฉบับ (S-CVI) พบว่า ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.88 – 1.00 ถือได้ว่าข้อคำถามนั้นๆมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำไปใช้ต่อไป และค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) มีค่าเท่ากับ 0.93 แสดงว่าเนื้อหาทั้งฉบับมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการบริการวิชาการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
1. มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	0.96
2. มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการ เป็นไปอย่างถูกต้อง	0.96
3. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ	0.88
4. ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามบริการวิชาการและการเรียนการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร	0.96

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
5. มีการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อบริการวิชาการและการเรียนการสอน โดยอาศัยองค์คณะบุคคล สามารถตรวจสอบได้	0.88
6. มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัย	0.92
7. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการบริการวิชาการ ทั้งในและมหาวิทยาลัย	0.88
8. มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพ การบริการวิชาการ	0.88
9. มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพทางการบริการวิชาการ ของบุคลากร อย่างเพียงพอ	0.92
10. นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการ ศึกษาของมหาวิทยาลัย	0.92
รวม	0.91

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) และทั้งฉบับ (S-CVI) พบว่า ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.88 – 0.92 ถือได้ว่าข้อคำถามนั้นๆมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำไปใช้ต่อไป และค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) มีค่าเท่ากับ 0.91 แสดงว่าเนื้อหาทั้งฉบับมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิ	I-CVI
1. มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการเผยแพร่กิจกรรมหรือ การบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและประกาศให้ประชาคมทราบ	0.92
2. มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งปี	0.88
3. มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	0.92
4. ส่งเสริมให้บุคลากร ทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัดกิจกรรม ด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	0.88
5. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง	0.88
รวม	0.86

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) และทั้งฉบับ (S-CVI) พบว่า ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (I – CVI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.88 – 0.92 ถือได้ว่าข้อคำถามนั้นๆมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำไปใช้ต่อไป และ ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) มีค่าเท่ากับ 0.89 แสดงว่าเนื้อหาทั้งฉบับมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 50 ตัวแปร จาก 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังตารางที่ 10 – 12

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวม

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย จำแนกตามภารกิจ

ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	4.05	.690	มาก
2 ด้านการบริการวิชาการ	4.01	.651	มาก
3 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.98	.698	มาก
4 ด้านการวิจัย	3.95	.653	มาก
รวม	4.00	.673	มาก

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 10 ปรากฏว่า ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีสามารถนำมาใช้ในการบริหารในภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับภารกิจหลักด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภารกิจหลักด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต

ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน	3.93	.628	มาก
2 ส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มืออาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	4.15	.673	มาก
3 มีแผนการบริหารด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน	4.17	.685	มาก
4 มีหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเป็นธรรม	4.07	.787	มาก
5 สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ	4.23	.676	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6	ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรไม่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับงาน การบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิต บัณฑิต	4.11	.652	มาก
7	มีจำนวนผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่ได้รับการยกย่อง หรือรางวัลด้านคุณธรรมเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและ ผลิตบัณฑิต	3.99	.798	มาก
8	มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและ ผลิตบัณฑิตที่ชัดเจนตรวจสอบได้	4.12	.678	มาก
9	มีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิต ที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและ ความเหมาะสม	4.06	.747	มาก
10	ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่ การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม	3.85	.776	มาก
11	มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรในการวางแผนด้านการ เรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและประเมินผลร่วมกัน	4.06	.599	มาก
12	มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วม รับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดีด้านเรียนการสอนและ ผลิตบัณฑิต	4.09	.596	มาก
13	เปิดโอกาสให้บุคลากรและคณะกรรมการมหาวิทยาลัย มี ส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	4.01	.698	มาก
14	สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤติ ปฏิบัติ ตน ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร	3.90	.800	มาก
15	สนับสนุนและส่งเสริม บุคลากรให้ปฏิบัติงานด้านการเรียน การสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ	4.10	.768	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
16	มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.00	.671	มาก
	ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก	4.12	.659	มาก
17	รับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต			
18	มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	3.89	.671	มาก
19	สนับสนุนให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	4.00	.689	มาก
20	ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	4.04	.679	มาก
	รวม	4.05	.690	มาก

ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 5.สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ รองลงมา คือ 3. มีแผนการบริหารด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน รองลงมา คือ 2. ส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มีอาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้อยที่สุด คือ 14. สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤติ ปฏิบัติตนในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร 18.มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต และ 10. ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม ตามลำดับ

ภารกิจหลักด้านการวิจัย

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดี ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการวิจัย

	ด้านการวิจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นที่ไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	4.11	.671	มาก
2	ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครบคลุมทุกหน่วยงาน	3.94	.639	มาก
3	มีกฎ ระเบียบ ที่เป็นที่ไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4.16	.601	มาก
4	มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	4.12	.678	มาก
5	สนับสนุนงานวิจัย ให้กับบุคลากร ตาม กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของงานวิจัยมหาวิทยาลัยอย่างเป็นธรรม	4.04	.558	มาก
6	กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	3.74	.703	มาก
7	สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา	3.93	.755	มาก
8	มีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา	3.93	.787	มาก
9	มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานภายใน	3.95	.705	มาก
10	มีการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย	3.95	.522	มาก
11	สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนางานวิจัย	3.98	.632	มาก
12	มีการวัดความสำเร็จของงานวิจัยจากการมีส่วนร่วม	3.90	.583	มาก
13	มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและรายงานประจำปี ต่อสาธารณชน	3.93	.667	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	ด้านการวิจัย	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
14	มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย	3.81	.615	มาก
15	มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี	3.83	.685	มาก
	รวม	3.95	.653	มาก

ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ด้านการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3. มีกฎ ระเบียบ ที่เป็นไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา รองลงมา คือ 4. มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รองลงมาคือ 1. มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ 15. มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี 14. มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย และ 6. กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจน และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตามลำดับ

ภารกิจหลักด้านการบริการวิชาการ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการบริการวิชาการ

	ด้านการบริการวิชาการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	3.98	.651	มาก
2	มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการ เป็นไปอย่างถูกต้อง	3.98	.632	มาก
3	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ	3.81	.654	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	ด้านการบริการวิชาการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
4	ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามบริการวิชาการและการเรียนการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร	4.04	.641	มาก
5	มีการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อบริการวิชาการและการเรียนการสอน โดยอาศัยองค์คณะบุคคล สามารถตรวจสอบได้	3.95	.631	มาก
6	มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัย	3.96	.732	มาก
7	ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย	4.09	.674	มาก
8	มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ	4.16	.641	มาก
9	มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพทางการบริการวิชาการ ของ บุคลากร อย่างเพียงพอ	4.14	.647	มาก
10	มีการติดตามนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย	4.05	.610	มาก
	รวม	4.01	.651	มาก

ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ด้านการบริการวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 8.นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ รองลงมา คือ 9. มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพทางการบริการวิชาการ ของ บุคลากร อย่างเพียงพอ รองลงมา คือ 7.ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย และส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 1.มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2.มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการ เป็นไปอย่างถูกต้อง และ คือ 3. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ ตามลำดับ

ภารกิจหลักด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1 มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆในการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประกาศให้ประชาคมทราบ	3.78	.689	มาก
2 มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งปี	4.09	.711	มาก
3 มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	4.02	.758	มาก
4 ส่งเสริมให้บุคลากร ทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัดกิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	3.98	.689	มาก
5 มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่อง	4.04	.641	มาก
รวม	3.98	.698	มาก

ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งปี รองลงมา คือ 5. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ 3.มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ส่วนค่าเฉลี่ยที่น้อย คือ 4. ส่งเสริมให้บุคลากร ทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัดกิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และ 1. มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆในการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และประกาศให้ประชาคมทราบ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ประเภทการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สร้างปัจจัยร่วม (Common factor) โดยใช้วิธีการสกัดปัจจัย (Principle Component factoring) ได้ปัจจัยร่วม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด (50 ตัวแปร) เพื่อไปสร้างปัจจัยหรือลดจำนวนตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kasier – Meyer – Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 การตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้ค่าสถิติ Kasier – Meyer – Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity

องค์ประกอบ	KMO	Chi-Square	df	Sig.
50 ตัวแปร	.757	3911.420	1225	.000

จากตารางที่ 15 การตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้ค่าสถิติ Kasier – Meyer – Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .757 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก และค่า Sig. มีค่าเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งหมด 50 ตัวแปร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อได้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียวและมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ต่ำมากหรือใกล้ๆ ศูนย์ในปัจจัยร่วมอื่น โดยเลือกวิธีการสกัดปัจจัยแบบตั้ง (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้

1. องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป
2. ตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบนั้น ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คิดตามค่าสมบูรณ์ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป

3. มีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ ดังตารางที่ 18

ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน	ค่าร้อยละสะสมของ ความแปรปรวน	จำนวนตัวแปร ในแต่ละ องค์ประกอบ
1	20.437	40.875	40.875	9
2	2.982	5.965	46.840	6
3	2.672	5.345	52.184	7
4	2.120	4.239	56.424	6
5	1.919	3.838	60.261	3
6	1.687	3.374	63.636	4
7	1.532	3.065	66.701	3
8	1.420	2.839	72.532	4
9	1.218	2.437	74.969	3
10	1.116	2.232	77.201	3

จากตารางที่ 16 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ค่าขึ้นไป มีอยู่ 10 ค่า แสดงว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ จัดเป็นองค์ประกอบได้ 10 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความแปรปรวนและค่าร้อยละ

สะสมของความแปรปรวน องค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบ สามารถอธิบายการบริหารจัดการที่ดี ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ได้ร้อยละ 77.201

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ต้องมีค่ามากกว่า 1 ขึ้นไป มีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) เท่ากับ .3 ขึ้นไป จึงได้องค์ประกอบการบริหารจัดการที่ดี ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ดังตารางต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 9 บ่งชี้ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักคุณธรรม 3 ตัวบ่งชี้หลักความโปร่งใส 2 ตัวบ่งชี้ หลักความมีส่วนร่วม 2 ตัวบ่งชี้และหลักความรับผิดชอบ 2 ตัวบ่งชี้ ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 8 ตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย 1 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบองค์ประกอบที่ 1

องค์ประกอบที่ 1	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (factor loading)
C8 มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่ชัดเจนตรวจสอบได้	.813
B9 มีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม	.717
E10 ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม	.702
B7 มีจำนวนผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่ได้รับการยกย่องหรือรางวัลด้านคุณธรรมเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	.641
B4 มีหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากร	.562

ตารางที่ 17 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 1		ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (factor loading)
	ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเป็นธรรมชาติ	.
E5	สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนให้ ประสิทธิภาพ	.544
C7	สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา	.508
D13	เปิดโอกาสให้บุคลากรและคณะกรรมการมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมใน การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิต	.467
D11	มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรในการวางแผนด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตและประเมินผลร่วมกัน	.466
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		20.437
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		40.875

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .466 ถึง .813 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 1 สูงสุด ได้แก่ มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่ชัดเจนตรวจสอบได้ รองลงมามีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม ส่วนลำดับสุดท้ายคือ มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรในการวางแผนการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและประเมินผลร่วมกัน องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 20.437 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 40.875 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 9 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ได้ร้อยละ 40.875 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับ องค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 6 บังชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักนิติธรรม 1 ตัวบ่งชี้ หลักความร่วมมือ 3 ตัวบ่งชี้ และหลักความคุ้มค่า 2 ตัวบ่งชี้ ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการบริการวิชาการ 5 ตัวบ่งชี้ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 1 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 2

องค์ประกอบที่ 2		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
D7	ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและ การบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย	.690
A8	มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่า มุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ	.680
F9	มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพทาง การบริการวิชาการของบุคลากรอย่างเพียงพอ	.669
D6	มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย	.658
D4	ส่งเสริมให้บุคลากร ทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัด กิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย	.491
F10	นักศึกษาทั้งปัจจุบันและสำเร็จการศึกษาแล้ว มีคุณภาพตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	.465
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		2.982
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		5.965

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 2 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .465 ถึง .690 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 2 สูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย รองลงมา มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ ส่วนลำดับสุดท้าย นักศึกษาทั้งปัจจุบันและสำเร็จการศึกษาแล้ว มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาของ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาองค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 2.982 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 5.965 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายขององค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 5.965 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 2

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดีพบว่าหลักนิติ 1 ตัวบ่งชี้ หลักคุณธรรม 1 ตัวบ่งชี้ หลักความร่วมมือ 4 ตัวบ่งชี้ และหลักความรับผิดชอบ 1 ตัวบ่งชี้ ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการวิจัย 6 ตัวบ่งชี้ และด้านการบริการวิชาการ 1 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่านำหนักขององค์ประกอบที่ 3

องค์ประกอบที่ 3		ค่านำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
D11	สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนางานวิจัย	.773
D10	มีการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย	.619
D12	มีการวัดความสำเร็จของงานวิจัยจากการมีส่วนร่วม	.616
B5	สนับสนุนงานวิจัย ให้กับบุคลากร ตาม กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของงานวิจัยมหาวิทยาลัยอย่างเป็นธรรม	.579
A3	มีกฎ ระเบียบ ที่เป็น ไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	.547
E3	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ	.525
D4	มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	.489
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		2.672
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		5.345

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 3 พบว่า ด้านการบริการวิชาการ สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .489 ถึง .773 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 3 สูงสุด ได้แก่ สนับสนุนให้ผู้อื่นมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนางานวิจัย รองลงมาคือการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย ส่วนลำดับสุดท้ายมีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 2.672 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 5.345 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.345 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่าหลักนิติธรรม 1 ตัวบ่งชี้ หลักความรับผิดชอบ 2 ตัวบ่งชี้ หลักความโปร่งใส 1 ตัวบ่งชี้ และหลักความคุ้มค่า 2 ตัวบ่งชี้ ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการวิจัย 3 ตัวบ่งชี้ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 3 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 4

	องค์ประกอบที่ 4	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
F3	มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพ ด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	.764
A1	มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการเผยแพร่ กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและ ประกาศให้ประชาคมทราบ	.637
E2	มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดทั้งปี	.637
E15	มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยง นวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี	.568

ตารางที่ 20 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 4		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
F14	มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย	.522
C8	มีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา	.377
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		2.120
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		4.239

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 4 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .377 ถึง .764 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 4 สูงสุด ได้แก่ มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม รองลงมา มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และ ประกาศให้ประชาคมทราบ และ มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดทั้งปี ส่วนลำดับสุดท้ายมีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 2.120 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 4.239 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายขององค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบได้ร้อยละ 4.239 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 4

องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่าหลักนิติธรรม 1 ตัวบ่งชี้ หลักความร่วมมือ 1 ตัวบ่งชี้ และหลักความรับผิดชอบ 1 ตัวบ่งชี้ ภารกิจของมหาวิทยาลัย พบว่าด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 3 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 5

องค์ประกอบที่ 5		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
B6	ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรไม่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	.735
D12	มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดีด้านเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	.716
E17	ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	.615
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		1.919
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		3.838

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 5 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .615 ถึง .735 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 5 สูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรไม่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต รองลงมา มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดี ด้านเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ส่วนลำดับสุดท้ายผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1.919 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 3.838 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยาย องค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 3.838 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ

องค์ประกอบที่ 6 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักนิติธรรม 2 ตัวบ่งชี้ หลักความโปร่งใส 1 ตัวบ่งชี้ หลักความรับผิดชอบต่อสังคม 1 ตัวบ่งชี้ ภารกิจของมหาวิทยาลัยพบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 1 ตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย 1 ตัวบ่งชี้ และ ด้านการบริการวิชาการ 2 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 6

องค์ประกอบที่ 6		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
A2	มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการ วิชาการ เป็น ไปอย่างถูกต้อง	.785
A1	มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการ วิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา	.756
E6	กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด	.441
C20	ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	.396
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		1.687
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		3.374

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 6 พบว่า องค์ประกอบที่ 6 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .396 ถึง .785 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 6 สูงสุด ได้แก่ มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการ เป็น ไปอย่างถูกต้อง รองลงมามีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนลำดับสุดท้ายประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1.687และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 3.374 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบได้ร้อยละ 3.374 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 6

องค์ประกอบที่ 7 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักความรับผิดชอบ 3 ตัวบ่งชี้ ภารกิจของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 1 ตัวบ่งชี้ และด้านการวิจัย 2 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 7

องค์ประกอบที่ 7		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
E2	ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครบ คลุมทุกหน่วยงาน	.796
E1	มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน	.665
E14	สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤดี ปฏิบัติตน ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี แก่บุคลากร	.461
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		1.532
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		3.065

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 7 พบว่า องค์ประกอบที่ 7 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .461 ถึง .796 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 7 สูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครบคลุมทุกหน่วยงาน รองลงมา มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่วนลำดับสุดท้ายสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤดี ปฏิบัติตน ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1.532 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 3.065 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายขององค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบได้ร้อยละ 3.065 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 7

องค์ประกอบที่ 8 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักคุณธรรม 1 ตัวบ่งชี้ หลักความโปร่งใส 2 ตัวบ่งชี้ และหลักความรับผิดชอบ 1 ตัวบ่งชี้ การกิจหลักของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 2 ตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย 1 ตัวบ่งชี้ และด้านการบริการวิชาการ 1 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 8

องค์ประกอบที่ 8	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
C18 มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	.633
E16 มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสร้าง จิตสำนึกแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	.566
C13 มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและรายงานประจำปี ต่อ สาธารณชน	.488
B4 ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามบริการวิชาการและการเรียนการสอน สอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร	.438
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)	1.420
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)	2.839

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 8 พบว่า องค์ประกอบที่ 9 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .438 ถึง .633 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 9 สูงสุด ได้แก่ มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต รองลงมา มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนลำดับสุดท้ายผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามบริการวิชาการและการเรียนการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1.420 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 2.839 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายขององค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 2.839 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับ องค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 8

องค์ประกอบที่ 9 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักนิติธรรม 2 ตัวบ่งชี้ และหลักความรับผิดชอบ 1 ตัวบ่งชี้ ภารกิจของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 3 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 9

องค์ประกอบที่ 9	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
A2 ส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มีอาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	.896
A1 มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน	.749
E3 มีแผนการบริหารจัดการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน	.482
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)	1.218
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)	2.437

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 9 พบว่า องค์ประกอบที่ 9 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .482 ถึง .896 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 10 สูงสุด ได้แก่ มีมีแผนการบริหารจัดการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน รองลงมา มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ส่วนลำดับสุดท้ายส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มีอาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1.218 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 2.437 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบได้ร้อยละ 2.437 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 9

องค์ประกอบที่ 10 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ การบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักนิติธรรม 2 ตัวบ่งชี้ และ หลักความรับผิดชอบ 1 ตัวบ่งชี้ ภารกิจของมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต พบว่า 2 ตัวบ่งชี้ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 1 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 10

องค์ประกอบที่ 10		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
E5	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่อง	.653
A15	สนับสนุนและส่งเสริม บุคลากรให้ปฏิบัติงานด้านการเรียน การสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ	.536
A19	สนับสนุนให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	.425
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue)		1.116
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)		2.232

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบที่ 10 พบว่า องค์ประกอบที่ 10 สามารถอธิบายตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .425 ถึง .653 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบที่ 10 สูงสุด ได้แก่ มีการประเมินผลการจัดกิจกรรม ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง รองลงมาสนับสนุนและส่งเสริม บุคลากรให้ปฏิบัติงาน ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ ส่วนลำดับสุดท้ายสนับสนุนให้เพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1.116 และค่าร้อยละของ ความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 2.232 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปร ที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบได้ร้อยละ 2.232 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) กับองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 10

จากการศึกษาการสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ของรับในภาคใต้ ผู้วิจัยได้ยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี ทั้ง 6 ด้าน คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และได้ยึด ภารกิจหลัก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการ วิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ในการสร้างตัวบ่งชี้การ บริหารจัดการที่ดีของมหาวิทยาลัยของรัฐตามภารกิจหลัก 4 ด้าน ประกอบไปด้วยด้านการเรียนการ สอนและการผลิตบัณฑิต จำนวน 20 ข้อ ด้านการวิจัย จำนวน 15 ข้อ ด้านการบริการวิชาการ

จำนวน 10 ซ้อย และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำนวน 5 ซ้อย เมื่อนำไปวิเคราะห์ปัจจัย พบว่ามีตัวแปรที่สามารถนำไปใช้ได้ มี 10 องค์ประกอบ 48 ตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 6 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 7 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 8 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 9 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 10 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ประกอบด้วยสาระที่สำคัญดังนี้

สรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
3. เพื่อวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารและอาจารย์ทางวิชาการ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและอาจารย์ทางวิชาการ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ทุ่งใหญ่) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 81 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaires)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า โดยส่วนมากเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37 มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.70 รองลงมา คือ 41-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 และอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.50 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34.6 และระดับ

ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 25.9 มีสถานภาพเป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองลงมา คือ ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 32.09 และอาจารย์ทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 30.86 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตมีความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริการวิชาการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและด้านการวิจัย ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 5) สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ รองลงมา คือ 3) มีแผนการบริหารการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน และ 10) ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสมตามลำดับ

2.2 ด้านการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3) มีกฎ ระเบียบ ที่เป็นไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รองลงมา คือ 4) มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ 6) กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตามลำดับ

2.3 ด้านการบริการวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 8) นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการรองลงมา คือ 9) มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ ของ บุคลากร อย่างเพียงพอและ 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการตามลำดับ

2.4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2) มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งปี รองลงมาคือ 5) มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง และ 1) มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประกาศให้ประชาคมทราบ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ พบว่า มี 10 องค์ประกอบ 48 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเป็นธรรม 2)

สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสนในการพัฒนาค้นการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ 3)มีจำนวนผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่ได้รับการยกย่องหรือรางวัลด้านคุณธรรมเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต 4)มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่ชัดเจนตรวจสอบได้5)มีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม6)ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม 7)มีการมอบหมายงานแก่บุคลากร ในการวางแผนด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและประเมินผลร่วมกัน 8)เปิดโอกาสให้บุคลากรและคณะกรรมการมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและ 9. สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีต่างๆในการปฏิบัติงานวิจัยสามารถตรวจสอบข้อมูล ได้ตลอดเวลา

3.2 องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1)มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัย2)ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย 3)มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ 4)มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพทางการบริการ วิชาการของบุคลากรอย่างเพียงพอ5)ติดตามคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาในการดำเนินการของสังคม 6)ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัดกิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

3.3 องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีกฎ ระเบียบ ที่เป็นไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2) มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 3) สนับสนุนงานวิจัย ให้กับบุคลากร ตาม กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของงานวิจัยมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ 4) มีการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย5) สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนางานวิจัย 6) มีการวัดความสำเร็จของงานวิจัยจากการมีส่วนร่วม 7) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ

3.4 องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์ งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา 2) มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย 3) มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี 4) มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆในการเผยแพร่

กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและประกาศให้ประชาคมทราบ 5) มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งปี 6) มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

3.5 องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรไม่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 2) มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดีด้านเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต และ 3) ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต

3.6 องค์ประกอบที่ 6 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ 2) กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด 3) มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ 4) มีการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการ เป็นไปอย่างถูกต้อง

3.7 องค์ประกอบที่ 7 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤติ ปฏิบัติตน ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร 2) มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และ 3) ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครบคลุมทุกหน่วยงาน

3.8 องค์ประกอบที่ 8 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 2) มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต 3) มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและรายงานประจำปีต่อสาธารณชน และ 4) ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามบริการวิชาการและการเรียนการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร

3.9 องค์ประกอบที่ 9 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน 2) ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเป็นคณาจารย์ บุคลากร มืออาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต และ 3) มีแผนการบริหารด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน

3.10 องค์ประกอบที่ 10 ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรให้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ 2) สนับสนุนให้เพิ่ม

ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและ
3) มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้มีประเด็นที่ทำการศึกษาที่ค้นพบจากตัวบ่งชี้ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 1 ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 9 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้ง 9 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตซึ่งเป็น 1 ใน 4 ภารกิจหลักของทางมหาวิทยาลัยที่ต้องปฏิบัติตามที่กระทรวงได้กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 และมาตรา 9 บัญญัติเรื่องกระบวนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐาน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ต่างมีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน พัฒนาค้นได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ที่พึงประสงค์สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2548, 2) ได้เสนอกรอบประเด็นการจัดการทำมาตรฐานการอุดมศึกษาในขั้นต้นต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสรุปได้ว่า ได้ดำเนินการเสนอสาระจุดมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อสนองความต้องการของประเทศในด้าน การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยจุดมุ่งหมายย่อยแยกได้เป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านวัฒนธรรม
2. ด้านบทบาท เพื่อพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการพัฒนาประเทศไทยไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ในอนาคต
3. ด้านสังคม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมบทบาทของการอุดมศึกษาที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาสังคม สาระด้านการวัดผลการปฏิบัติงานตามกรอบความรับผิดชอบ

ที่ตรวจสอบได้สำหรับระบบการอุดมศึกษาได้เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Goals) 4 เป้าหมาย คือ

- 3.1 ความสอดคล้องตรงความต้องการและคุณภาพ (Relevance and Quality)
- 3.2 การเข้าถึง (Access)
- 3.3 ความสามารถในการลงทุน (Affordability)
- 3.4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

ซึ่งสอดคล้องกับที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2556, 4) ที่ระบุว่า การผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับคุณภาพของหลักสูตรอาจารย์และกระบวนการในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคคลองค์กรและชุมชนในกระบวนการดังกล่าวรวมถึงกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสามารถประกอบอาชีพโดยผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง โดยมีรายวิชาที่หลากหลายวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้นอกจากนี้ยังมีโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ห้องสมุดอุปกรณ์การศึกษาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมมีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ในงานด้านทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยมีศูนย์คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย โดยการปรับปรุงสารสนเทศสำหรับนักศึกษาตั้งแต่การรับเข้าการจัดการเรียนการสอนการดูแลนักศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและยังมีการให้บริการในระดับคณะมีจุดเชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และห้องสัญญาณไร้สายกระบวนการดังกล่าวมหาวิทยาลัยพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อการได้งานทำของบัณฑิตความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและผลงานตีพิมพ์ที่มีคุณภาพจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 2 การผลิตบัณฑิตมีผลการดำเนินงานได้ 4.26 คะแนน ผลการประเมินอยู่ที่ระดับดี

องค์ประกอบที่ 2

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 2 ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 6 ตัวบ่งชี้ ทั้ง 6 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของการบริการวิชาการ ซึ่งการบริการวิชาการนั้นเป็นส่วนที่สำคัญที่ทางมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่พึงให้บริการวิชาการแก่ชุมชนสังคมและประเทศชาติใน

รูปแบบต่างๆตามความถนัดและมีความเชี่ยวชาญการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมีทั้งกิจกรรมที่ให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายและคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสมให้ทั้งองค์การภาครัฐและเอกชนองค์การอิสระองค์การสาธารณะชุมชนและสังคมโดยกว้างรูปแบบการให้บริการวิชาการมีความหลากหลายที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้มีการบริหารจัดการภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคมอย่างเป็นทางการป.ศ. 2551 เป็นข้อกำหนดและแนวทางในการบริหารจัดการกิจกรรม โครงการบริการวิชาการนอกจากนี้ยังได้ดำเนินการกำหนดแนวทางการพัฒนาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในรอบปีที่ผ่านมาในรอบปีการศึกษา 2556 ที่ผ่านมาคณะ/หน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินกิจกรรมโครงการบริการวิชาการตามความเชี่ยวชาญของสาขาวิชาการและวิชาชีพสรุปได้ดังนี้มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคมผลการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อ มีกระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมผลการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อ ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยคิดเป็นร้อยละ 67.57 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอกผลการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อ จากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 5 การบริหารวิชาการแก่สังคมมีผลการดำเนินงานได้ 5.00 คะแนนผลการประเมินอยู่ที่ระดับดีมาก

องค์ประกอบที่ 3

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 3 ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 7 ตัวบ่งชี้ ทั้ง 7 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของการวิจัย ซึ่งการวิจัยนั้นเป็นหนึ่งในกระบวนการที่จะทำให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์(2556,5) ที่ว่ามีระบบบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2556 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย พ.ศ.2555-2558 ในแผนฯได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้คือจะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาคเอเชียที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตบริการวิชาการและทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐานสำหรับในด้านวิจัย ได้กำหนดทิศทางไว้ 2 ทิศทางคือเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยโดยมุ่งเน้นการสร้างระบบเพื่อเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้มุ่งสู่วิจัยและบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้นและมีความเป็นเลิศบางสาขาและบางเรื่อง โดยมหาวิทยาลัยจะเป็น Authority ในเรื่องยางพาราปาล์มน้ำมันอาหารทะเลทะเลสาบสงขลาอิสลามศึกษาโดยมอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่ประสานส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการคณะ/หน่วยงานทำหน้าที่ดำเนินการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ในการบริหารงานวิจัยได้มีการจัดระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เริ่มตั้งแต่การจัดระบบการพัฒนานักวิจัยโดยวิธีการต่างๆเช่นการให้ลาศึกษาต่อฝึกอบรมดูงานทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกการจัดทำ Career Path ในสายงานวิชาการเป็นต้นการจัดระบบการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยการจัดตั้งกองทุนวิจัยการจัดตั้งเครือข่ายวิจัย (สาขาความเป็นเลิศสถานวิจัยความเป็นเลิศสถานวิจัยหน่วยวิจัย) การจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยการสร้างเครือข่ายวิจัยกับหน่วยงานภายนอกเช่นการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยร่วมกัน (Matching Fund) ในด้านการจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีการจัดทำวารสารวิชาการ 3 ฉบับทั้งระดับชาติและนานาชาติเพื่อเป็นแหล่งตีพิมพ์ผลงานวิจัยมีการให้รางวัลผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารแต่ละระดับสนับสนุนค่าตีพิมพ์ (Page Charge) ร้อยละ 50 การคัดเลือกนักวิจัยและผลงานวิจัยเด่นประจำปีรวมทั้งมีการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยที่มีผลงานเด่นในด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชนและใช้ในเชิงพาณิชย์ได้จัดตั้งหน่วยงาน/คณะบุคคลเพื่อรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวเช่นแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจหน่วยทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอดเทคโนโลยีและสำนักงานประสานงานวิจัยอุตสาหกรรมและชุมชนดูแลรับผิดชอบเรื่องการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในภาคเอกชน/อุตสาหกรรมจัดตั้งคลินิกเทคโนโลยีดูแลเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนสนับสนุนโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ทำหน้าที่ผลักดันส่งเสริมสนับสนุนผลงานวิจัยผลงานวิชาการนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ให้มีศักยภาพและมีการดำเนินการในเชิงพาณิชย์ส่งเสริมสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมธุรกิจใหม่และผู้ประกอบการใหม่ในธุรกิจจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 4 การวิจัยมีผลการดำเนินงานได้ 4.41คะแนนผลการประเมินอยู่ที่ระดับดี

องค์ประกอบที่ 4

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 4 ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ทั้ง 6 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็น 1 ใน 4 ภารกิจหลักของทางมหาวิทยาลัยที่ต้องปฏิบัติตามหลักของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมซึ่งเป็นการกิจในข้อที่ 4 ของมหาวิทยาลัยได้อย่างครอบคลุมทุกมิติเช่นการทำนุบำรุงการอนุรักษ์ฟื้นฟูเผยแพร่พัฒนาและส่งเสริมทั้งศิลปและวัฒนธรรมของท้องถิ่นภายใต้กระบวนการของพหุวัฒนธรรมโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2556, 6)ทุกวิทยาเขตได้ดำเนินการในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น/ชุมชนและเอกลักษณ์ของประเทศโดยมีคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรมมีผู้บริหารแต่ละวิทยาเขตที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมเป็นกรรมการและมีหน่วยงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายทิศทางการกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตนำไปดำเนินการในระดับวิทยาเขตโดยมอบหมายนโยบายและแผนงานลงไปยังระดับคณะ/หน่วยงานต่อไปโดยคณะ/หน่วยงานได้ดำเนินงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามแผนการดำเนินงาน/แผนปฏิบัติงานตลอดจนได้สนับสนุนให้บุคลากรและนักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยส่วนในด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยได้นำผลงานศิลปะของอาจารย์บุคลากรของมหาวิทยาลัยมาจัดแต่งอาคารสถานที่กิจกรรม 5 ส. เป็นประจำปรับภูมิทัศน์ให้สวยงามและมีหอศิลป์, หอวัฒนธรรม, พิพิธภัณฑ์ที่สามารถเข้าศึกษาเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การประเมินตนเองตามองค์ประกอบ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมมีผลการดำเนินงานได้ 5.00 คะแนนผลการประเมินอยู่ที่ระดับดีมาก

องค์ประกอบที่ 5

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 5 ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 3 ตัวบ่งชี้ ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของด้านการเรียนการสอนซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการที่ดีสอดคล้องกับงานวิจัยของแฮทวอร์ทและฮาร์วีย์ (Ashworth & Harvey, 1994; อ้างถึงใน พิริยะพัฒน์ สุขไกร, 2556, 54) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบด้านปัจจัยตัวป้อน ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ (1)คณาจารย์ (2)สิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก (3)วัสดุอุปกรณ์ (4)การสอน (5)ผลสัมฤทธิ์ (6)การจัดการและ การควบคุมคุณภาพ (7)นิสิต/นักศึกษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1)อาจารย์ประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพของคณาจารย์ ได้แก่จำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพประสบการณ์ด้านวิชาการ เป็นต้น 2)สิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก ได้แก่ จำนวนและประเภทของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก ลักษณะของห้องเรียน ที่นั่งเรียน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมและสถานที่เพื่อการออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น 3)วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาอยู่ในสภาพที่ดี ใช้งานได้หรือไม่ ระบบการให้บริการ การแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ เป็นต้น 4) การสอนและการเรียนรู้ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพการสอน ได้แก่ รายละเอียดของเนื้อหา ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน การแนะนำหนังสืออ้างอิงที่ทันสมัยให้นักศึกษาอ่านเพิ่มเติม เนื้อหาที่นำมาสอนมีความทันสมัยและตรงตามความเป็นจริงของหลักทฤษฎี

เป็นต้น 5) มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ มาตรฐานของกลไกหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ การจ้างงานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 6) การจัดการและควบคุมคุณภาพ ประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้คุณภาพของระบบการจัดการและระบบควบคุมคุณภาพ ได้แก่ มีแผนการดำเนินงานในระดับสถาบัน คณะและภาควิชา วางแผนโดยอาศัยมุมมองแนวความคิดทั้งจากผู้บริหารและคณาจารย์ เป็นต้น 7) นักศึกษาประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิตพยาบาล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาสัมพันธภาพภายในครอบครัว สภาพทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวและความเป็นผู้ใฝ่รู้ ปัจจัยของโปรแกรมการศึกษา ได้แก่ ลำดับที่เลือก ตารางเวลาเรียน เนื้อหาหลักสูตร รายงานและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ความยากง่ายและความท้าทายของหลักสูตร ปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่ ประเภทของสถาบัน ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมของอาคารสิ่งเอื้ออำนวยอำนวยความสะดวกและบริเวณเพื่อการสนทนาการ

องค์ประกอบที่ 6

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 4 ตัวบ่งชี้ ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับงานวิจัยของโฮลิวาร์และอัสพินวอลล์ (Oliva&Aspinwall,1996; อ้างถึงใน พิริยะพัฒน์ สุขไกร, 2556, 4) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มิติคุณภาพการจัดการศึกษา 6 มิติ และดัชนีบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา 31 ดัชนี ดังนี้ 1) มิติที่เน้นสิ่งที่สัมผัสได้ (Tangible Dimension) ซึ่งเป็นคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งเอื้ออำนวยต่อการศึกษา 2) มิติที่เน้นคุณภาพของอาจารย์ (Competence Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี ได้แก่ (1) จำนวนอาจารย์มีเพียงพอ (2) อาจารย์มีความรู้ด้านทฤษฎีอย่างดีเยี่ยม (3) อาจารย์มีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติการอย่างดีเยี่ยม (4) อาจารย์มีความรู้ที่ทันสมัย (5) อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในการสอนและการติดต่อสื่อสาร 3) มิติที่เน้นเจตคติของอาจารย์ (Attitude Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี ได้แก่ (1) เข้าใจความต้องการของนิสิต (2) มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือนิสิต (3) เอื้ออำนวยความสะดวกและจัดเวลาให้นิสิต สำหรับให้คำแนะนำปรึกษา (4) ให้ความใส่ใจนิสิตแต่ละบุคคล (5) มีอารมณ์มั่นคง สุภาพ 4) มิติที่เน้นเนื้อหา (Content Dimension) ประกอบด้วย ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 6 ดัชนี ได้แก่ (1) รายวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับการผลิตบัณฑิตของสาขาวิชาชีพ (2) หลักสูตรมีความยืดหยุ่น (3) กู้มค่าการลงทุนในการศึกษา (4) พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการติดต่อสื่อสารและการทำงานเป็นทีม (5) พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ (6) บรรจुरายวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ทั่วไปได้ 5) มิติที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ (Delivery Dimension)

ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 6 ดัชนี ได้แก่ (1) อาจารย์นำเสนอ อธิบายและบรรยายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย (2) เนื้อหาที่สอนเรียงตามลำดับความยากง่ายและความซับซ้อนของเนื้อหา ควบคุมเวลา สอนได้ดี (3) ภาษาที่ใช้มีความคงเส้นคงวา (4) ประเมินผลด้วยความยุติธรรม (5) วิธีการสอน กระตุ้นเร้าความสนใจ (6) ให้ผู้เรียนประเมินผลการสอน 6 มิติที่เน้นความเชื่อถือ (Reliability Dimension) ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 4 ดัชนี ได้แก่ (1) องค์กรความรู้ที่ถ่ายทอดให้นิสิตตรงตาม หลักทฤษฎี (2) เนื้อหาที่ใช้สอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน (3) เนื้อหาที่ใช้สอนตรงตาม จุดมุ่งหมายของรายวิชา (4) ความรู้และประสบการณ์ที่ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาใน สภาพจริง

องค์ประกอบที่ 7

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจ หลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 3 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้ง 3 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศิลป์ กุลภาค (2547, 201–227) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบคือ 1)ความเป็นอิสระ 2)เสรีภาพทาง วิชาการ 3)การมีส่วนร่วม 4)ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และ 5)ความโปร่งใสในการบริหาร กิจการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ องค์ประกอบทางด้านความรับผิดชอบตรวจสอบได้ใน การบริหารกิจการ ซึ่งผลการวิจัยทำให้ได้บ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราช ภัฏ จำนวน 95 ตัวบ่งชี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ เทศวานิช (2541) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา ดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับ นโยบาย และแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา มี 12 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กลไกควบคุมมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2) ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) นักศึกษา 5) หลักสูตร 6) บุคลากร 7) สื่อการสอน 8) ห้องสมุด 9) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 10) งบประมาณ 11) การวิจัย 12) การบริหารการศึกษา

องค์ประกอบที่ 8

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 8 ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจ หลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้ง 4 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของ ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตซึ่งเป็น 1 ใน 4 ภารกิจหลักของทางมหาวิทยาลัยที่ต้อง ปฏิบัติตามของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของโจเซฟและโจเซฟ

(Joseph & Joseph, 1997, 56) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ชื่อเสียงทางด้านวิชาการ (Academic Reputation) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1)ระดับความมีชื่อเสียง (2) ความเป็นเลิศของผู้สอน (3)ความเป็นเลิศของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิชาการ 2) โอกาสของอาชีพ (Career Opportunities) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) การง่ายต่อการเข้าทำงาน (2) ความเป็นเลิศของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโอกาสของอาชีพ (3) โปรแกรมการศึกษา (Program Issues) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) ความหลากหลายของวิชาเลือก (2) ความยืดหยุ่นในการโอนย้ายสาขาวิชา (3) ความหลากหลายของสาขาวิชา (4) ความยืดหยุ่นในคุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขา 4) ค่าใช้จ่ายและเวลา (Cost and Time) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสมเหตุสมผล (2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการมีความเหมาะสม (3)ระยะเวลาของหลักสูตรเหมาะสม 5) ลักษณะทางกายภาพ (Physical Aspects) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) ความเป็นเลิศด้านที่พัก (2) ความเป็นเลิศด้านสิ่งอำนวยความสะดวกกีฬาและสันทนาการ (3) ความเป็นเลิศของบริเวณสนามของสถาบัน 6) ที่ตั้งของสถาบัน (Location) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) แหล่งที่ตั้งของสถาบัน (2) ระบบการคมนาคม 7)อื่นๆ ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อน อิทธิพลคำพูดที่มาจากบุคคลทั่วไป

องค์ประกอบที่ 9

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 3 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้ง 3 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตซึ่งเป็น 1 ใน 4 ภารกิจหลักของทางมหาวิทยาลัยที่ต้องปฏิบัติตามของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของจำเริญรัตน์ เจือจันทร์ (2543, 10) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน ผลการวิจัยพบ การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่างๆ จำนวน 194 ดัชนี คือ 1) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า ด้านนักศึกษา มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 19 ดัชนี และระดับปานกลาง 1 ดัชนี ด้านอาจารย์มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 1 ดัชนี และระดับดี 26 ดัชนี ด้านหลักสูตรมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 8 ดัชนี และระดับดี 20 ดัชนี ด้านทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 13 ดัชนี ด้านอาคารสถานที่มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 19 ดัชนี 2) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านการผลิต ด้านการเรียนการสอนมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 5 ดัชนีและระดับดี 15 ดัชนี ด้านการวิจัยมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 9 ดัชนี ด้านการรักษามาตรฐานมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก 21 ดัชนี ด้านการบริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ

ในระดับดีมาก 2 คำนี และระดับดี 11 คำนี 3) คำนีบ่งชี้คุณภาพด้านผลผลิต ด้านพุทธิพิสัยมีคำนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 5 คำนี ด้านจิตพิสัยมีคำนีบ่งชี้คุณภาพในระดับดี 13 คำนี ด้านทักษะและการปฏิบัติมีคำนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี 6 คำนี

องค์ประกอบที่ 10

เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 10 ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ มี 3 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้ง 3 ตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตซึ่งเป็น 1 ใน 4 ภารกิจหลักของทางมหาวิทยาลัยที่ต้องปฏิบัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541, 76) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้รวมถึงคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษามีทั้งสิ้น 75 ตัวบ่งชี้ โดยมีองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา 11 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านอาจารย์ มีตัวบ่งชี้ 11 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน มี 14 ตัวบ่งชี้ 3) องค์ประกอบด้านหลักสูตร มี 9 ตัวบ่งชี้ 4) องค์ประกอบด้านนักศึกษา มี 7 ตัวบ่งชี้ 5) องค์ประกอบด้านปรัชญา พันธกิจและวัตถุประสงค์ มี 4 ตัวบ่งชี้ 6) องค์ประกอบด้านการบริหารและการจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้ 7) องค์ประกอบด้านแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้มี 5 ตัวบ่งชี้ 8) องค์ประกอบด้านกิจการนักศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ 9) องค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มี 4 ตัวบ่งชี้ และ โมเดลสมการโครงสร้างคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิดีมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้เพื่อนำไปใช้เป็นหรือเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษาอย่างไรก็ตามตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบครั้งแรกจึงอาจมีปัญหาในการนำไปใช้เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่และยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการนอกจากนั้นมหาวิทยาลัยของรัฐอาจคิดว่าเป็นเรื่องที่ซับซ้อนกับระบบการประเมินคุณภาพที่มีอยู่แล้วจากผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพและมีความตรงสูงขึ้นไปโดยนำตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ไปทดลองใช้ในแต่ละสถาบันและประเมินผลการใช้ว่ามีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ส่วนใดบ้างที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้องร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ว่าควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ผู้บริหารมีความรู้มีทักษะและความชำนาญในการนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กรองทอง เขียนทอง. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ประกาศกระทรวงศึกษา เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กมล สดประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง ดัชนีความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา)
- เกษมชัย วัฒนชัย. (2544). การปฏิรูปการศึกษาไทย คนไทยได้อะไร. ใน เอกสารประกอบการบรรยายการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องความก้าวหน้าอุดมศึกษาไทย เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาทบวงมหาวิทยาลัย ครอครบรอบปีที่ 29 ณ อิมแพคเมืองทองธานี. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2545) การพัฒนาตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิตทางการศึกษา : การประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต (การทดสอบและการวัดผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรินทร์ เทศวานิช และคณะ. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา: กรณีศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2543). ทฤษฎีจริยธรรมสำหรับนักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนส์.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่และแสง ปิ่นมณี. (2529). ดัชนีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). ธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์น้ำฝน จำกัด.
- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. (2543). กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองที่ดี (Good Governances). กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). การปฏิรูปการศึกษา-การปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คนัย เทียนพุม. (2544). **ดัชนีวัดผลสำเร็จธุรกิจ**. กรุงเทพมหานคร: นาโกต้า จำกัด.
- ทวีศิลป์ กุลนภาค. (2547). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). **การสร้างธรรมรัฐแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: ไทยโพสต์.
- ธีระ รุณเจริญ. (2555). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- _____. (2545). **การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2548). **รายงานการประเมินการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: พหุกรณีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช. (2541). **การวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย**. กรุงเทพมหานคร : เซเว่ พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- นภดล เจนอักษร และสุวิทย์ มูลคำ. (2546). **การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ**. กรุงเทพมหานคร : กรูทเท็กซ์ แอ็ด เจอร์นัลพัคมิเคชั่น
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2543). **การพัฒนาดัชนีรวมของคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยใช้เทคนิค EDFR**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ตี. (2544). **รายงานการวิจัย เรื่อง ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทวน บุญรักษา. (2552). **การพัฒนาดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรคุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ประเวศ วะสี. (2555). **จุดเปลี่ยนมหาวิทยาลัยไทย- จุดเปลี่ยนประเทศไทย**. ใน **โพสต์ทูเดย์**. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3463 ประจำวันที่ 31 กรกฎาคม 2555 หน้า 2.

- ประเวศ ะสี. (2542). **ยุทธศาสตร์ชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมธนาคารออมสิน.
- ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ. (2549). **การบริหารจัดการแนวใหม่**. จาก URL <http://gotoknow.org/blog/prawase>. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2552.
- ประไพพิศ ลลิตาภรณ์ และคณะ. (2549). **การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประจักษ์ เปี่ยมสมบูรณ์. (2535). **การวิจัยแนวทางกำหนดนโยบายและการพัฒนาหลักสูตรกับบริหารระดับกลางในหน่วยราชการพลเรือนส่วนกลาง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- พรเทพ เมืองแมน. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่กับการปฏิรูปการศึกษาไทย. **วารสารรัฐสมัย**. ปีที่ 21, ฉบับที่ 1 (ม.ค. - เม.ย. 2543), หน้า 42-47.
- พสุ เดชะรินทร์. (2545). **เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced scorecard และ Key performance indicators**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจน์ เจริญสันเทียะ. (2551). **การพัฒนาดัชนีคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พิริยะพัฒน์ สุขไกร. (2556). **การพัฒนาดัชนีวัดคุณภาพวัดคุณภาพการจัดการศึกษาของห้องเรียนเครือข่ายคณะศิลปศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- การดี อนันต์นาวิ. (2550). **วารสารการบริหารการศึกษา. การวิจัยสถาบัน (Institutional Research)**. ปีที่ 1 เดือนตุลาคม 2549-มีนาคม 2550.
- มีชัย ศรีเจริญ. (2548). **การพัฒนาดัชนีรวมคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพมหานครมหา นคร:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2552). **ภารกิจหลักมหาวิทยาลัย**. จาก URL http://www.ku.ac.th/about/mission_new.html. เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2558.
- มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. (2557). **ภารกิจหลักมหาวิทยาลัย**. จาก URL <http://www.pnu.ac.th/index.php/getting-started/2014-09-17-02-25-32/2014-10-31-09-22-351>. เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2558.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2556). **ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ปีการศึกษา 2556**. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2555). **คู่มือและแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้คุณภาพ**
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2556. กรุงเทพมหานคร:
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2556). **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2556**
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัชดา ธรรมเจริญ. (2554). **องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม**
ยอคนิยม เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษา
 ศาสตรคุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วรชัย ปานนิตยพงศ์. (2554). **การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสังกัดมพพ**
วัฒนธรรม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2540). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครู : การประยุกต์ใช้โมเดลสมการ**
โครงสร้างกลุ่มพหุและโมเดลเอ็มทีเอ็มเอ็ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรคุษฎีบัณฑิต
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2541). **การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบัน**
ราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2537). **ทฤษฎีการประเมิน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2556). **รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน**
ประจำปีงบประมาณ 2556. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สุเทพ เชาวลิต. (2555). **การบริหารจัดการ ภาครัฐแนวใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สมเกียรติ พ่วงรอด. (2554). **ธรรมาภิบาล กับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพมหานคร:
 ม.ป.พ.
- สิริศักดิ์ รัชชานันติ. (2551). **การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการหลักสูตรการบัญชีคณะวิทยาการ**
จัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้โมเดล EFQM. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต การ
 บริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2539). **ตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานที่เหมาะสมสำหรับการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโครงการและแผนงาน. ข่าวสารวิจัยการศึกษา. ปีที่ 19 ฉบับที่ 6 (สิงหาคม-กันยายน 2539).**
- สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์. (2547). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- สุพินดา ชัยวิทย์. (2546). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปกรมศิลปากร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.**
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2554). **เอกสารประกอบบรรยายทางวิชาเอกบริหารการศึกษานครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.**
- สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2554). **รายงานประจำปีสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ประจำปี 2554.**
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543). **การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) รายงานประจำปี 2541-2543. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.**
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาระดับปีการศึกษา 2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.**
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาระดับปีการศึกษา 2557. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.**
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2548). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). **คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.**

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2532). **วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อคุลย์ วิริยเวชกุล. (2549). **การพัฒนาระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัย : กรณีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาทิตยา ดวงมณี. (2540). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาวิชาการทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2541). **ประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และคอร์รัปชัน**. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- _____. (2542). ปาฐกถาเรื่อง “**ธรรมาภิบาลในการบริหารมหาวิทยาลัย**” ในการสัมมนาวิชาการเรื่องการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย. หน้า 11-22. ณ ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศและสภาคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2543). **รายงานวิจัยการสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- _____. **ธรรมาภิบาลกับระบบอุดมศึกษาไทย**. วารสาร สมาคมอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย. 4 (1): หน้า 11-57.
- อนุรักษ์ นวพรไพศาล และคณะ. (2546). **รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตทุ่งมหาเมฆ วันที่ 1 ตุลาคม 2545 – 30 กันยายน 2546**.
- Ashworth and Harvey. W. (1994). **Managing curriculum change**. London: Blackmore.
- Burstein L. Oakees J. and Guiton G. (1992). **Education Indicators Encyclopedia of Education Rescarh**. pp.409-418
- Hart, G.J. (2000). **Effective onscreen editing**. Part two of a four-part series. Corrigo, Newsletter of the STC Technical Editing SIG 1(2):1, pp.3-5.
- Hill Y.; McGregor J.; Dewar K. (1996). **Quality Assurance in Education**. New York : Emereld.
- Hodgetts, R.M., & Kuratko, D.F. (2002). **Management (3rd ed.)**. New York: South-Western.

- House, R.J. (1967). **Management development: Design, evaluation and Implementation**. Ann Arbor, CA: The University of Michigan.
- Johnstone, J.N. (1981). **Indicators of Education Systems**. London : Unesco.
- Joseph F. Jr. and others. (2006). **Multivariate Data Analysis**. 6th ed. New Jersey : Pearson Education.
- Luther, G. and Lyndall, U. (1950). **Papers on the Science of Administration**. Institute of public administration : New York.
- Mintzberg, J. (1980). **The Nature of Managerial Work**. London : Printice-Hall.
- Moorhead, G. and Griffin, R. W. (1995). **Organizational behavior: Managing people and organizations**. 4th edition. Houghton Mifflin (Boston).
- Morrisey, G. (1976). **Management by objectives and results in the public sector**. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Oliva, M.S., Aspinwall, E.M. (1996). **A framework for the dimensions of quality in higher education**, Vol.4, No.2.
- Oxford Dictionary. (2005) . **A New English Dictionary on Historical Principles (NED)** .United Kingdom : Oxford University Press.
- Sherwood, F.P. (1959). **The management approach to budgeting**. New York: McGraw-Hill.
- The American Heritage Dictionary. (1982). Boston : Houghton Mifflin.
- United Nation Development Programme. (1997). **Corruption and good Governance : discussion paper 3**. New York : United Nation Development Programme.
- Velsor, V.E. (1998). **Assessing the Impact of development experiences**. New York : McGraw-Hill.
- Webster , D.S. (1999) . Advantages and Disadvantages of Methods of Assessing Quality. **Chang** . 13 (7) : pp.20-24 .

ภาคผนวก

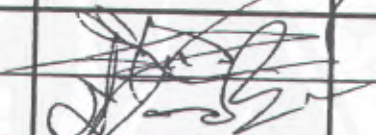
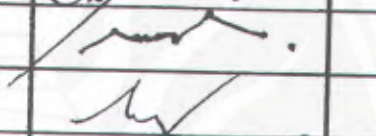
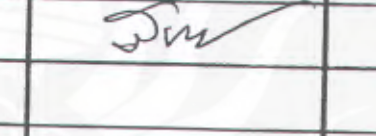
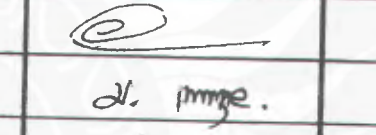

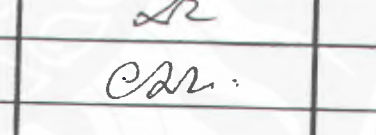
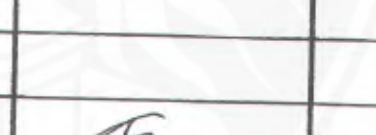
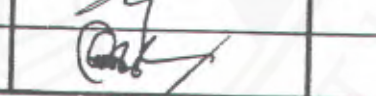

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

วันจันทร์ ที่ 8 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2557

ณ ห้องชบา โรงแรมแกรนด์ปาร์ค นครศรีธรรมราช

ลำดับ	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1	ศ.ดร.ธีระ รุณเจริญ		
2	รศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐ		
3	รศ.ดร.ไมตรี จันทรา		
4	ผศ.ดร.เหม ทองชัย		
5	ผศ.ดร.สุภาวดี พรหมมา		
6	รศ.ดร.ณวัฒน์ ศรีวิหะ		
7	รศ.ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ		
8	ผศ.ดร.มารวย เมฆานวกุล		
9	ดร.ศุภโชค เสือทอง		
10	ดร.สมพร ญาณสุคร		
11	รศ.ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์		
12	ดร.วิมล จันทร์แก้ว		
13	ผศ.ดร.วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์		
14	คุณพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส		
15	รศ.ดร.ธร สุนทรายุทธ		
16	ดร.อรุณ ขุติผล		

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้” ซึ่งเป็นการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่
ด้านที่ 1 การเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต จำนวน 20 ข้อ
ด้านที่ 2 การวิจัย จำนวน 15 ข้อ
ด้านที่ 3 การบริการทางวิชาการ จำนวน 10 ข้อ
ด้านที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำนวน 5 ข้อ
3. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในภาพรวมผู้วิจัยจะรักษาจริยบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด จึงไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบทุกด้านตามสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นายันทพงศ์ ทมิทะเลหมั่น

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

086-7407431

แบบสอบถามการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี

41-49 ปี

50-59 ปี

60 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับปริญญาตรี

สาขา.....

ระดับปริญญาโท

สาขา.....

ระดับปริญญาเอก

สาขา.....

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพ

นักศึกษา

นายกองต์การบริหารองค์การนักศึกษา/อุปนายกองต์การบริหารองค์การนักศึกษา

ประธานสภานักศึกษา/รองประธานสภานักศึกษา

นายกสโมสรนักศึกษา/รองนายกสโมสรนักศึกษา

ผู้บริหาร

คณบดี

รองคณบดี

ผู้อำนวยการ

อาจารย์ทางวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

รองศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์

คำชี้แจง

ในฐานะที่ท่านมีความรู้และมีประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ โดยพิจารณาว่าแต่ละตัวชี้วัด 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ 1) ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต 2) ด้านการวิจัย 3) ด้านการบริการวิชาการ และ 4) ด้านการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรม เห็นด้วยว่าเป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ เพียงใดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นด้วยของท่าน โดยพิจารณาจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ว่าเป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ว่าเป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ว่าเป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย ว่าเป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด ว่าเป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความถี่เห็น				
		5	4	3	2	1
1) การบริหารจัดการที่ดีด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต						
1	มีการประกาศกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน					
2	ส่งเสริมให้ คณาจารย์ บุคลากร ปฏิบัติตามมาตรฐาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นคณาจารย์ บุคลากร มืออาชีพในการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต					
3	มีแผนการบริหารด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจน					
4	มีหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเป็นธรรม					

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพ					
6	ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรไม่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับงานการบริหารจัดการที่ดี ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต					
7	มีจำนวนผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่ได้รับการยกย่องหรือรางวัลด้านคุณธรรมเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต					
8	มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่ชัดเจนตรวจสอบได้					
9	มีระบบคัดเลือกบุคลากร เข้าทำงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ที่เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม					
10	ส่งเสริมให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม					
11	มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรในการวางแผนด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและประเมินผลร่วมกัน					
12	มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดีด้านเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต					
13	เปิดโอกาสให้บุคลากรและคณะกรรมการมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต					
14	สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรที่มีความประพฤติ ปฏิบัติคน ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
15	สนับสนุนและส่งเสริม บุคลากรให้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ					
16	มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
17	ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต					
18	มีระบบการตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ในด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต					
19	สนับสนุนให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต					
20	ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ					
2) การบริหารจัดการที่ดีด้านวิจัย						
1	มีแผนพัฒนางานวิจัยให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน					
2	ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิของการทำงานวิจัยครอบคลุมทุกหน่วยงาน					
3	มีกฎ ระเบียบ ที่เป็นไปตามหลักของงานวิจัยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา					
4	มีการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน					
5	สนับสนุนงานวิจัย ให้กับบุคลากร ตาม กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของงานวิจัยมหาวิทยาลัยอย่างเป็นธรรม					
6	กำหนดปฏิทินงานวิจัยตลอดปีอย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีต่างๆในการปฏิบัติงานวิจัยสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา					
8	มีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา					
9	มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานภายใน					
10	มีการระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย					
11	สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานพัฒนางานวิจัย					
12	มีการวัดความสำเร็จของงานวิจัยจากการมีส่วนร่วม					
13	มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและรายงานประจำปี ต่อสาธารณชน					
14	มีการพิจารณาผลกระทบในการตัดสินใจอนุมัติทุกโครงการของงานวิจัย					
15	มีบทบาทในการผลักดัน สร้างความตระหนักในการเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี					
3) การบริหารจัดการที่ดีด้านบริการวิชาการ						
1	มีการประกาศ ออกกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา					
2	มีการ บังคับใช้ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริการวิชาการ เป็นไปอย่างถูกต้อง					
3	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำด้านบริการวิชาการ					
4	ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามบริการวิชาการและการเรียนการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	มีการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อบริการวิชาการและการเรียนการสอน โดยอาศัยองค์คณะบุคคล สามารถตรวจสอบได้					
6	มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย					
7	ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการบริการวิชาการทั้งในและมหาวิทยาลัย					
8	มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการวิชาการ					
9	มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพทางการบริการวิชาการ ของ บุคลากร อย่างเพียงพอ					
10	มีการติดตามนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย					
4) การบริหารจัดการที่ดีด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม						
1	มีการประกาศ ออก กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และประกาศให้ประชาคมทราบ					
2	มีการวางแผนการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งปี					
3	มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม					
4	ส่งเสริมให้บุคลากร ทุกคนมีการประสานความร่วมมือและการจัดกิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย					
5	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะ

ถ้าท่านมีความเห็นอื่นใดหรือข้อเสนอแนะใด โปรดระบุ

1. ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต

.....
.....

ด้านวิจัย

.....
.....

ด้านบริการวิชาการ

.....
.....

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง

(CVI) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI)
ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้

ข้อ ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						รวม	I-CVI
	1	2	3	4	5	6		
1	3	3	4	4	3	4	21	0.88
2	4	4	4	4	3	3	22	0.92
3	4	3	4	3	4	3	21	0.88
4	4	4	4	4	3	3	22	0.92
5	4	3	4	4	3	4	22	0.92
6	4	3	4	4	3	3	21	0.88
7	4	4	4	4	4	3	23	0.96
8	4	4	3	4	3	4	22	0.92
9	4	3	4	3	3	4	21	0.88
10	3	4	3	4	3	4	21	0.88
11	4	4	4	3	4	3	22	0.92
12	4	4	4	4	3	3	22	0.92
13	4	4	4	4	4	4	24	1.00
14	4	4	3	4	3	3	21	0.88
15	4	3	4	3	4	4	22	0.92
16	4	4	4	4	3	3	22	0.92
17	4	3	4	4	3	3	21	0.88
18	3	4	4	4	3	3	21	0.88
19	4	3	4	3	4	3	21	0.88
20	3	4	4	4	3	3	21	0.88
รวม	76	72	77	75	66	67	433	18.04
s- CVI	0.95	0.90	0.96	0.94	0.83	0.84	0.90	0.90

ด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต
ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI)
ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
ด้านการวิจัย

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						รวม	I-CVI
	1	2	3	4	5	6		
1	4	3	4	4	3	4	22	0.92
2	4	3	4	4	3	4	22	0.92
3	4	4	4	4	4	3	23	0.96
4	4	4	4	4	3	4	23	0.96
5	4	3	4	3	3	4	21	0.88
6	4	4	4	4	3	4	23	0.96
7	4	4	4	3	4	3	22	0.92
8	4	4	4	4	3	3	22	0.92
9	4	4	4	4	4	4	24	1.00
10	4	4	4	4	3	3	22	0.92
11	4	3	4	3	4	4	22	0.92
12	4	4	4	4	4	3	23	0.96
13	4	3	4	4	3	3	21	0.88
14	3	4	4	4	4	3	22	0.92
15	4	4	4	3	4	3	22	0.92
รวม	59	55	60	56	52	52	334	13.92
S-CVI	0.98	0.92	1.00	0.93	0.87	0.87	0.93	0.93

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI)
ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
ด้านการบริการวิชาการ

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						รวม	I-CVI
	1	2	3	4	5	6		
1	4	4	4	4	4	3	23	0.96
2	4	4	4	4	3	4	23	0.96
3	4	3	4	3	3	4	21	0.88
4	4	4	4	4	3	4	23	0.96
5	4	4	3	3	4	3	21	0.88
6	4	4	4	4	3	3	22	0.92
7	3	4	4	3	4	3	21	0.88
8	4	3	4	4	3	3	21	0.88
9	4	3	4	3	4	4	22	0.92
10	3	3	4	4	4	4	22	0.92
รวม	38	36	39	36	35	35	219	9.13
S-CVI	0.95	0.90	0.98	0.90	0.88	0.88	0.91	0.91

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (CVI)
ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้
ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						รวม	I-CVI
	1	2	3	4	5	6		
1	4	4	3	4	3	4	22	0.92
2	3	3	4	3	4	4	21	0.88
3	4	4	3	4	3	4	22	0.92
4	4	4	3	3	4	3	21	0.88
5	3	4	4	4	3	3	21	0.88
รวม	18	19	17	18	17	18	128	4.46
S-CVI	0.90	0.95	0.85	0.90	0.85	0.90	6.40	0.89

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม

ด้าน	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต	0.90
ด้านวิจัย	0.93
ด้านบริการวิชาการ	0.91
ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	0.89
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.90

The seal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University is a large, light-colored watermark in the background. It features a central stupa with a flame-like top, surrounded by a sunburst pattern. The text "มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช" is written in Thai script along the top arc, and "NAKHON SI THAMMARAT RAJABHAT UNIVERSITY" is written in English along the bottom arc.

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ พิเศษ ๖ ๐๒๒/๒๕๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๔๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนายันทพงษ์ หมิแหละหมั่น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ดร.อรุณ จุติผล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร ผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ทางวิชาการและนักศึกษา ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นายันทพงษ์ หมิแหละหมั่น ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานและบุคลากรดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ขอความกรุณากรอกแบบสอบถามและส่งกลับคืนผู้วิจัยตามที่อยู่ที่ปรากฏอยู่ในซองที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อรุณ จุติผล)

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐-๗๕๓๗-๗๔๓๘

โทรสาร. ๐-๗๕๓-๗๗๔๓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายันทพงษ์ หมิแหละหมัน
วัน เดือน ปี เกิด	9 พฤศจิกายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	40/39 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 222 ต.ไทยบุรี อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ผู้จัดการศูนย์กีฬาและสุขภาพมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2526	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
พ.ศ.2529	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปาดังศึกษาดำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
พ.ศ.2531	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
พ.ศ.2533	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดยะลาอำเภอ จังหวัดยะลา
พ.ศ.2535	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ พลศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตำบลรูสะมิแลอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
พ.ศ.2551	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา วิทยาลัยศรีโสภณ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2558	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตำบลท่าวี อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช